

Tolkningsrammer i endring

*Hva skjer med politikernes budskap når det
politiske landskapet endres?*

Olga Marie Brathaug

Masteroppgave

Institutt for medier og kommunikasjon

Det humanistiske fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Høst 2017

Copyright Olga Marie Brathaug

2017

Tolkningsrammer i endring

Olga Marie Brathaug

<http://www.duo.uio.no>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Sammendrag

Formålet med denne masteroppgaven er å komme med et teoretisk bidrag til tolkningsrammebegrepet og endringer av tolkningsrammer ved å studere hvordan politikere rettferdiggjør endringer i sitt politiske budskap. Caset jeg bruker for å belyse dette er flyktningkrisen, for da Norge fikk en massiv tilstrømning av flyktninger høsten 2015 endret politikerne sin kommunikasjon.

Jeg benytter meg av tolkningsrammebegrepet definert av Robert Entman (1993) for å analysere politikernes endring i kommunikasjon. For å belyse rettferdiggjøringen av endringer i tolkningsrammene bruker jeg Walter Fishers (1997) begrep ”det narrative paradigmet”. Mitt empiriske materiale består av intervju med staben til tre ulike partier på Stortinget og tolv taler partilederne i de samme partiene har gitt i tidsrommet fra april 2015 til april 2016.

Analysen viser at politikerne omtaler flyktningene som ofre for krig og konflikt før den massive tilstrømningen. I løpet av og i etterkant av høsten 2015 omtaler politikerne flyktningene som trusler mot det norske asylsystemet. Disse fire punktene er felles for politikernes rettferdiggjøring av endring i tolkningsrammer:

- Partiene brukte en kommunikasjon og retorikk som er kjent fra velgerne sine fra før.
- Det var andre aspekter ved saken som var mer aktuelt å snakke om.
- De finner noen elementer som de mener at de har kommunisert hele tiden.
- Det var en unntakstilstand.

Abstract

The purpose for this master thesis is to provide a theoretical contribution to the interpretation and changes in frames by study of how politicians justify the change in their political message. To show this, I have used the refugee crisis as a case, because during the fall 2015 the politicians changed their communication as a result of high rate of incoming refugees.

I use framing theory defined by Robert Entman (1993) to analyze the politicians change of communication, and to get insight to the justification of changes in frames, I use Walter Fishers (1997) theory of the "the narrative paradigm". My empirical data is interviews with the staff of three different political parties in Norway and twelve speeches performed by the leaders in the same parties in the time period from April 2015 to April 2016.

The analysis shows that the politicians talk about the refugees as victims of war and conflict before the massive influx. During and after the fall 2015 the politicians talk about the refugees as threats against the asylum system in Norway. Four common points stood out in the justification of changes in the political parties' frames:

- The parties used a communication and rhetoric that was known by their voters.
- It was other aspects of the matter that was more relevant to talk about.
- They found some aspects of the case that they had communicated during the whole period.
- It was an emergency.

Forord

Denne oppgaven er skrevet for å belyse en av verdens største utfordringer for øyeblikket, nemlig flyktningkrisen. Om min oppgave kan gi leseren en dypere innsikt i hvordan norske politikere kommuniserer om denne krisen har jeg oppnådd noe, i tillegg til å fullføre en mastergrad.

Jeg vil takke min veileder, Øyvind Ihlen for god veiledning på denne oppgaven.

I tillegg vil jeg takke alle som har hjulpet meg – det er ikke rent få.

Olga Marie Brathaug

5. november 2017

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	III
Forord	V
Innholdsfortegnelse	VI
1. Innledning	1
1.1 Problemstilling og relevans.....	4
1.3 Oppgavens oppbygning	6
1.7 Oppsummering: Innledning	6
2. Teori	7
2.1 Politikk og politisk kommunikasjon	7
2.2 Tolkningsrammer	8
2.3 Tolkningsrammer i innvandring og asylpolitikk.....	11
2.4 Walter Fisher (1987) – Det narrative paradigmet	14
2.5 Analysemodell	17
2.6 Oppsummering: Teori.....	18
3. Metode	20
3.1 Oppgavens metodiske design.....	20
3.1.1 Casestudie	22
3.1 Valg av empirisk materiale	23
3.1.1 Valg av tidsperiode	24
3.1.2 Valg av aktørenheter for analysen	24
3.1.2 Dokumenter for analyse	26
3.3.1 Kvalitative intervju	29
3.2 Fremgangsmåte i den kvalitative tolkningsrammeanalysen	31
3.4 Oppgavens kvalitet, reliabilitet, validitet og generalisering	35
3.4.1 Reliabilitet.....	36
3.4.2 Validitet	39

3.4.3 Generalisering	42
3.5 Oppsummering: Metode	43
4. Tolkningsrammer før Storskog	44
4.1 Problemdefinisjon	44
4.2 Årsaksforklaring	50
4.3 Moralsk evaluering	52
4.4 Løsning: kvoteflyktninger og bistand	56
4.5 Oppsummering og diskusjon	62
5. Tolkningsrammer etter Storskog	64
5.1 Problemdefinisjon	64
5.2 Årsaksforklaring	67
5.3 Moralsk evaluering	72
5.4 Løsning: Innstramming i asylpolitikken	76
5.5 Oppsummering og diskusjon	84
6. Oppsummering og konklusjon	88
6.1 Konklusjon	88
7. Litteraturliste:	94
Vedlegg 1: Tolkningsrammer	99
Vedlegg 2: Eksempel på analysenotater	100
Vedlegg 3: Debatt om representantforslag om integrering	102

1. Innledning

Ikke siden vi begynte å registrere hvor mange mennesker som er på flukt, har det vært så mange flyktninger i verden som nå. Det er flere flyktninger i verden i dag enn det var under andre verdenskrig. I følge FNs flyktningkonvensjon er en flyktning en person som har flyktet fra hjemlandet sitt og frykter for forfølgelse av ulike årsaker. FNs flyktningkonvensjon er en internasjonal avtale om rettsstillingen til flyktningen. (FN-sambandet, 2017). Borgerkrigen i Syria og urolighetene i Nord-Afrika er sentrale grunner til flyktningkrisen (Amnesty.no, i. d.).

Det var konsensus blant norske politikere om at Norge måtte bidra i forbindelse med flyktningkrisen i 2015/2016. Uenigheten handlet om hvordan Norge skulle bidra. Alle partier bortsett fra regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet (heretter FrP) mente at det var riktig å ta imot kvoteflyktninger i tillegg til å bistå humanitært i Syria og nærområdene til det krigsherjede landet. Kvoteflyktninger også kalt overføringsflyktninger, er mennesker som ikke kan returnere til hjemlandet sitt eller integreres i det landet de har flyktet til. Disse er registrert som flyktninger hos FNs høykommissær for flyktninger (UNCHR) som søker på deres vegne om at de overføres til andre land. UNHCR skal beskytte mennesker på flukt, lede og koordinere det internasjonale arbeidet for å løse flyktningproblemer (FN-sambandet, 2017).

Ap har historisk sett hatt en restriktiv asyl- og innvandringspolitikk. Flere av oppgavens intervjuobjekter bekrefter dette. Emil André Erstad (2016), forfatter av boken ”Farvel Syria”, kaller Aps vedtak om 10 000 kvoteflyktninger som et oppbrudd av det politiske jerntriangelet mellom Ap, Høyre og FrP i flyktningpolitikken (s. 46). Siden regjeringen ikke hadde flertall alene var Høyre med på det som i etterkant har blitt kalt for

Syria-forliket sammen med Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne (heretter Ap, KrF, Sp og MDG) juni 2015 (Ekroll, 2015). Forliket omhandlet økt humanitær innsats i Syria og nærområdene, samt et økt antall overføringsflyktninger fra Syria til Norge for årene 2015, 2016 og 2017. Forliket forpliktet blant annet Norge til å ta imot 8 000 kvoteflyktninger fra Syria over tre år ("Avtale mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne (heretter partene) vedrørende økt humanitær innsats i Syria og nærområdene, samt økt antall overføringsflyktninger fra Syria til Norge for årene 2015, 2016 og 2017," 2015).

Humanitær bistand har et kort perspektiv. Formålet er å gi mennesker i nød nødvendig bistand og beskyttelse (Regjeringen.no, 2016). Bistand i form av utviklingspolitikk har et lengre perspektiv og skal bidra til økt demokratisering, samt støtte tiltak som kan løfte mennesker ut av varig fattigdom (Norad, 2016).

En asylsøker er en person som kommer til et land på egenhånd og søker om oppholdstillatelse. Frem til søknaden til denne personen blir behandlet, kalles vedkommende for en asylsøker (FN-sambandet, 2017). I løpet av 2015 kom det 31 145 asylsøkere til Norge. Til sammenlikning var det bare 11 480 søkere i 2014. Svært mange av asylsøkerne kom i løpet av høsten 2015. I november søkte rundt 2 500 mennesker om beskyttelse ukentlig (*Tall og fakta 2015*, i.d, s. 9). Mange av asylsøkerne kom til Norge via Storskog som er grenseovergangen mellom Russland og Norge i Finnmark. Denne reiseruten blir kalt for den arktiske asylruten. Den ble populær fordi den hadde færre hindringer enn andre asylruter (Matre, 2016).

Som et motsvar på det økende antallet av asylsøkere som kom over landegrensen, gikk norske politikere sammen om to nye forlik. Det første ble underskrevet 10. november 2015 og omhandlet innstramminger i det norske regelverket for asyl- og hvordan asylsøkerne

skulle integreres i det norske samfunnet. Innstrammingene skulle settes i verk umiddelbart for å begrense ankomsten av mennesker uten rett til beskyttelse og for å møte kommunenes situasjon i forbindelse med mottak og bosetting. I tillegg skulle tiltakene ha som formål å forbedre integrering av mennesker med rett på opphold (Tiltak for å møte flyktningkrisen, 2015). Partiene som var med på dette forliket var Ap, Høyre, Fremskrittspartiet (heretter FrP), KrF, Sp og Venstre. MDG og Sosialistisk Venstreparti (heretter SV) valgte å stå utenfor dette forliket. Det siste var et representantforslag der både Ap, KrF, Høyre, FrP, Venstre og Sp var forslagstillere. Det handlet i hovedsak om hvordan Norge skulle integrere asylsøkere og kvoteflyktninger i årene fremover (Et felles løft for god integrering. Tiltak for å møte flyktningkrisen, del II og III, 2015).

Tre brede forlik ble altså vedtatt på kort tid. Første forlik oppmyket i realiteten det norske regelverket i den forstand at Norge åpnet for å ta imot flere flyktninger enn det som opprinnelig var planen, deretter to forlik som strammet inn på reglene for asyl og innvandring.

For å få innsikt i politikernes kommunikasjon om flyktningkrisen, har jeg brukt tolkningsrammeteori. Da situasjonen endret seg førte dette ikke bare til en endring i politikk, men også kommunikasjon – blant annet i den forstand at noen aspekter ved saken ble løftet frem på bekostning av andre (Entman, 1993). Før flyktningene begynte å komme til Norge snakket politikerne om flyktningene som *ofre* for krig og konflikt, etterhvert som de begynte å komme til Norge ble de også omtalt som *trusler* for Norge siden det kom så mange på en gang (Horsti, 2007, 2008, 2012, 2013; Van Gorp, 2005).

Endring i politikk og politisk kommunikasjon førte også til utfordringer for partienes historiefortelling i forbindelse med flyktningkrisen. I følge Walter R. Fisher (1987) ”narrative paradigme” settes det visse krav til å fortelle en troverdig historie. Hans narrative paradigme forteller oss at historier bør være enhetlig, pålitelig, troverdig og konsistent. Jens Stoltenberg

reflekterer over dette i sin biografi *Min historie*. Han skriver: ”Om politikere skrifter mening for ofte oppfattes vi med rette som vinglete og uten ryggrad. Står vi fast, opplever vi noen ganger at det respekteres. Andre ganger kan det å stå fast bli oppfattet som unødvendig stahet og manglende lydhørhet.” (Stoltenberg, 2016, s. 427).

Det handler altså om at politikere risikerer å bli oppfattet som vinglete om de endrer standpunkt for ofte. Samtidig kan man også bli oppfattet som lite lydhør om man velger å stå på sitt tross i massiv kritikk. Det kan argumenteres for at det var en styrke at politikerne endret politikk og kommunikasjon da antallet asylsøkere som kom til Norges grenser økte og folk begynte å bli bekymret for denne utviklingen. På en annen side kan politikerne oppleves som at de står igjen med brukket ryggrad i den forstand at de ikke turte å stå på sitt når situasjonen ble mer krevende. Antall mennesker som var på flukt hadde ikke endret seg fra juni til november. Forskjellen var at nå ville de krysse den norske grensen.

I denne oppgaven tar jeg utgangspunkt i at politikerne ønsker at historien deres i forbindelse med flyktningkrisen skal bygge på kravene som Fisher (1987) presenterer i sitt narrative paradigme. Samtidig kan man også argumentere for at det var en styrke at politikerne endret politikk og politisk kommunikasjon i forbindelse med flyktningkrisen.

1.1 Problemformulering og relevans

Formålet for denne undersøkelsen er å komme med et bidrag til rammeteorien, og mer spesifikt tolkningsrammebegrepet og endringer av tolkningsrammer. Slik kan denne oppgaven bidra til å videreutvikle rammeteori for fremtidig forskning innen medievitenskapen (Grønmo, 2015, s. 72). Tidligere har Gamson og Modigliani (1989) forsket på hvordan tolkningsrammer i forbindelse med atomkraft har endret seg over tid. Store ulykker i forbindelse med atomkraft førte til at mediene gikk fra en positiv tolkningsramme

til å ta i bruk tolkningsrammer som var mer kritiske til atomkraft. Slik ble også folkeopinionen mer kritiske til atomkraft fra 1950 og frem til 1989. I følge forskerne. Jim A. Kuypers (2006) studie, "*Bush's War: Media Bias and Justifications of War in a Terrorist Age*", omhandlet hvordan mediene rapporterte talene til president Bush. Kuypers (2006) fant ut at mediens tolkningsrammer endret seg over tid til å rapportere videre presidentens "War on terror"- tolkningsramme rett etter terrorangrepet 11. September 2001, til å bli mer og mer kritisk etterhvert som man så konsekvensene av USAs invasjon i Afghanistan og Irak. Samtidig endret også Bush sin tolkningsramme seg på den måten at nye hendelser ble inkorporert i presidentens tolkningsramme.

Politikerne fikk en utfordring når antall asylsøkere til Norge økte massivt på kort tid. De måtte ta stilling til om de skulle fortsette å ha det samme budskapet om de hadde før situasjonen oppsto, eller om de skulle endre budskapet. I dette tilfellet ble også politikken på saksfeltet endret, noe som gjorde at nye elementer ble tilført saken. Dermed måtte politikerne ta stilling til hvordan dette skulle kommuniseres, rettfærdiggjøres og eventuelt også forsvares.

Problemformulering: Hvilke tolkningsrammer ble brukt i forbindelse med flyktningkrisen? Hvordan endret tolkningsrammene seg? Og hvordan rettfærdiggjorde politikerne endringen i tolkningsrammer?

Siden jeg ønsket å få en dypere innsikt i politikernes kommunikasjon har jeg valgt å gjøre en kvalitativ undersøkelse. For å begrense oppgavens omfang valgte jeg å studere tolkningsrammene til tre norske politiske partier, Ap, KrF og Høyre i løpet av en tidsperiode på et år, fra 2015-2016. Mitt empiriske materiale består av 12 taler holdt av partilederne og 6 intervjuer med partiens stabsmedarbeidere. Halvparten av talene ble holdt før flyktningene

begynte å komme til Norge, halvparten etterpå. For enkelhetens skyld har jeg valgt å kalle dette skillet for ”før-” og ”etter Storskog” siden det kom flest flyktninger over grensen på Storskog.

1.3 Oppgavens oppbygning

Innledning er oppgavens første kapittel, og her settes oppgaven inn en kontekst. Deretter følger teorikapitlet, hvor jeg gjør rede for hvilke teoretiske redskaper jeg har brukt for å belyse problemformuleringen. Metodedelen er oppgavens tredje kapittel. Her gis en innføring i hvilke metodiske verktøy jeg har brukt for å samle inn empirisk materiale, i tillegg til hvilken fremgangsmåte jeg har brukt for å analysere mitt empiriske materiale. Deretter presenteres oppgavens analyse som består av to kapitler. Det første av de to har jeg kalt ”Tolkningsrammer før Storskog”, og er oppgavens fjerde kapittel. I denne delen av oppgaven presenterer og analyserer jeg hvilke tolkningsrammer jeg fant på grunnlag av det empiriske materiale oppgaven er basert på, før Storskog. I tillegg gir jeg en innføring i politikernes hovedbudskap i forbindelse med flyktningkrisen. Det neste kapitlet har jeg kalt ”Tolkningsrammer etter Storskog”, dette er oppgavens femte kapittel. Dette kapitlet består også av hvordan politikerne rettferdiggjorde endringene i sin kommunikasjon. I oppgavens sjette og siste kapittel gir jeg en oppsummering og konklusjon av oppgaven.

1.7 Oppsummering: Innledning

I dette innledningskapitlet har jeg presentert problemstilling, gitt en innføring i bakgrunn for oppgaven og satt tema for oppgaven i kontekst. Jeg har også gitt en innføring i viktige ord og uttrykk innenfor oppgavens tema som jeg kommer til å bruke.

2. Teori

I dette kapittelet gjør jeg rede for hvor hvilken teori er brukt i oppgaven, og hvilke begreper jeg har benyttet meg av. Først gis det innføring i tolkningsrammebegrepet, så belyser jeg hvilke tolkningsrammer som finnes på temaet for mitt case. Deretter en innføring i Walter Fishers (1987) ”narrative paradigme”. Avslutningsvis presenteres det en kort innføring i hvordan Entman (1993) sin definisjon av tolkningsrammer har blitt brukt for å komme frem til tolkningsrammene jeg presenterer i analysedelen av oppgaven.

2.1 Politikk og politisk kommunikasjon

Det er viktig å skille på ”politikk” og ”politisk kommunikasjon”. I denne oppgaven skal jeg gjøre rede for hvordan politikerne endret kommunikasjon om politikken på asyl- og integreringsfeltet. I den forbindelse er det viktig å ta med at det også var store politiske endringer på feltet i den perioden jeg analyserer.

Ihlen, Skogerbø og Allern (2015) skriver at politiske prosesser og avgjørelser forutsetter politisk kommunikasjon. Holdninger, kunnskap og atferd påvirkes av denne typen kommunikasjon. For politikere, organisasjonsrepresentanter, journalister og samfunnsborgere har politisk kommunikasjon betydning i forbindelse med makt og politikk fordi den fremmer visse interesser og verdier fremfor andre (s. 15). Kjernespørsmålet omhandler hvordan politisk kommunikasjon fører til makt og maktfordeling mellom politiske aktører og institusjoner (Ihlen et al., 2015, s. 8). Forskjellen på politikk og politisk kommunikasjon er altså at politikken blir til vedtatt av de politiske partiene i Norge, samtidig som at hvordan politikken blir kommunisert har betydning for hva som faktisk blir vedtatt. Symbolbruk og

forsøk på påvirkning i den forbindelse er altså politisk kommunikasjon (Ihlen et al., 2015, s. 13).

2.2 Tolkningsrammer

Innen forskning om medier og kommunikasjon blir rammebegrepet hyppig brukt.

Rammebegrepet er en av de mest brukte redskapene for tekstanalyse innen den samfunnsvitenskapelige delen av medievitenskapen (Ihlen, 2007, s. 23). De fleste studier innen tolkningsrammeforskning omhandler hvordan disse rammene gir temaer og saker kontekst og fremhever bestemte tolkninger av ulike fenomener (Ihlen, 2007, s. 24). Mye av rammeforskningen fokuserer for eksempel på hvordan politikere og lobbyister bruker mediene til å kommunisere sine meninger om ulike saker (D'Angelo & Kuypers, 2010, s. 1). Slik bruker disse aktørene tolkningsrammer strategisk for å kommunisere sitt syn på politiske temaer og saker (Hallahan, 1999). Tolkningsrammer får politisk makt fordi mediene blir et forum hvor ulike politiske aktører kjemper om å fremheve sin prefererte definisjon av et tema eller en sak (Carragee & Roefs, 2004, s. 214-216).

Entman (2010) mener at for å forstå rammens makteffekt, må man få innsikt i hvem som får viljen sin i politikk og politikkutvikling. For at den politiske aktørens ramme skal vinne frem trenger den ikke støtte i hele befolkningen, men ha en effekt på partiets velgere eller potensielle velgere (s. 333).

Entman (1993) foreslår et felles paradigme for tolkningsrammeforskning innen studier på massekommunikasjon anvendt innen ulike fagfelt for å få en mer enhetlig og eksplisitt forståelse av tolkningsrammebegrepet (s. 56). D'angelo (2002) hevder i et motsvar til Entman (1993) at et felles paradigme snevrer inn mulighetene innen forskning på tolkningsrammer, fordi forskerne ikke kan se etter andre teorier som utvider teorien i forbindelse med

tolkningsrammer. Derfor foreslår D'angelo (2002) et "multiparadigme" som kan gi oss en rikere innsikt i tolkningsrammenes kompleksitet.

Tolkningsrammebegrepet kan defineres på flere måter. Gamson og Modigliani (1989) definerer begrepet slik: "(...) *At its core is a central organizing idea, or frame, for making sense of relevant events, suggesting what is at issue*" (s. 3).

Reese (2001) definerer tolkningsrammebegrepet som "*organizing principles that are socially shared and persistent over time, that work symbolically to meaningfully structure the social world*" (s. 5). Reese (2001) mener at tolkningsrammer organiserer informasjon i varierende grad og med ulik suksess, men at rammer aktivt genererer mening (s. 5). Vi må finne ut av hvilke prinsipper aktørene som aktivt utformer tolkningsrammene tar utgangspunkt i og hvordan rammene blir uttrykt (Reese, 2001, s. 7). "*(...) Frames may best be viewed as an abstract principle, tool, or shemata of interpretation that works through media text to structure social meaning*" (Reese, 2001, s. 7). Samtidig må tolkningsrammer være sosialt og kulturelt delte over tid for å gi mening. De må også kommuniseres med en kombinasjon av symbolske enheter (Reese, 2001, s. 8-9). For at en tolkningsramme skal lykkes må den ha kulturell gjenklang hos publikum, aktører som aktivt promoterer rammen og den må også passe til mediens nyhetskriterier (Gamson & Modigliani, 1989).

Entman (1993) definerer tolkningsrammer slik:

To frame is to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, casual interpretation, moral evaluation and/or treatment recommendation for the item described (s. 52).

Tolkningsrammebegrepet innebærer altså å velge og løfte frem noen aspekter av en sak eller tema på bekostning av andre for å gjøre disse aspektene mer gjeldende i budskapet som blir kommunisert. Slik kan man aktivt promotere en problemdefinisjon, diagnostisere årsaken til problemet, gjøre en moralsk evaluering og foreslå en løsning på problemet.

Entman (1993) utdyper:

Frames, then, define problems – determine what a causal agent is doing with what costs and benefits, usually measured in terms of common cultural values; diagnose causes – identify the forces creating the problem; make moral judgments- evaluate causal agents and their effects; and suggest remedies – offer and justify treatments for the problems and predict their likely effects. (s. 52).

Entman (1993) mener vi kan finne tolkningsrammer minst fire steder i en kommunikasjonsprosess: hos kommunikatoren, i teksten, hos mottakeren og i kulturen (s. 52). Kommunikatorer gjør bevisste og ubevisste valg når de bestemmer seg for hva de skal si, guidet av rammer som organiserer hvordan de tenker (Entman, 1993, s. 52). Teksten inneholder rammer som man finner ved å se på tilstedeværelsen og fraværet av visse nøkkelord, fraser, stereotype bilder, kilder for informasjon og setninger som fremhever tematisk forsterkende klynger av fakta og dommer (Entman, 1993, s. 52).

Siden min problemformulering først og fremst omhandler politikernes kommunikasjon, har jeg ikke fokusert på hvordan tolkningsrammene politikerne promoterte ble oppfattet hos mottakerne sine.

Sosiologen Erving Goffman (1981) mener rammen er en sentral del av kulturen *“Frames are a central part of culture and are institutionalized in various ways”* (s. 63). Entman (1993) mener kulturbegrepet samler mennesker om en måte å tenke på. Han sier: *“The culture is a stock of commonly invoked frames; in fact culture might be defined as the empirically demonstrable set of common frames exhibited in the discourse and thinking of most people in a social grouping”* (s. 53).

Gamson og Modigliani (1989) mener at alle politiske temaer har en kulturell kontekst og en diskurs som utvikler seg og endrer seg over tid som gir tolkninger og meninger for hendelser (s. 1). Slik har tolkningsrammer en fordel i å ha gjenklang i en større kulturell kontekst. Da blir rammen mer appellerende (s. 5). Gamson og Modigliani (1989)

skriver også at i de fleste politiske temaer eller saker, finnes flere konkurrerende diskurser og tolkningsrammer tilgjengelig i den kulturelle konteksten. Dermed blir det en symbolsk konkurranse om hvilken oppfattelse som vi råde. Rammen blir hele tiden reversert og oppdatert for å imøtekomme nye hendelser (s. 2). Horsti (2008) definerer saken asylsøkere som en del av en større kulturell kontekst i forbindelse temaet immigrasjon (s. 149). Horsti (2008) mener at det kulturelle bakteppet endrer seg over tid og at man kan se mer enn en ramme i en enkelt historie (s. 149). En migrant er en person som flytter fra et land til et annet. Migranter er både utvandrere (emigranter) fra landet de forlater og innvandrere (immigrant) til landet man flytter til (Tønnessen, 2015).

Van Gorp (2007) mener mottakeren gjerne kobler rammene som blir kommunisert i eksempelvis nyhetssaker med et kulturelt fenomen fordi de allerede er kjent med det kulturelle temaet fra før. Ved å implisitt foreslå et kulturelt tema kan rammen fastslå hvilken mening mottakeren kobler til en sak (s. 83). Reese (2001) peker på aktøren som promoterer rammen bør forsøke å appellere til delte verdier hos sitt publikum for å ha suksess. Det blir dermed viktig for politikere å være bevisst på hvordan de knytter sine rammer opp mot temaets kulturelle kontekst for å få gehør hos sine velgere og potensielle velgere.

Tolkningsrammer konstruerer mening over tid og inkorporerer nye hendelser inn i tolkningsrammene (Gamson & Modigliani, 1989, s. 4 og 21; Kuypers, 2006, s. 19). Når hendelser utvikler seg må tolkningsrammen tilby en tolkning som er konsistent med rammens historiefortelling (Gamson & Modigliani, 1989, s. 21).

2.3 Tolkningsrammer i innvandring og asylpolitikk

Jeg har valgt å diskutere tolkningsrammene jeg har kommet frem til opp mot eksisterende tolkningsrammer på asyl- og innvandringsfeltet. I dette delkapittelet settes derfor oppgavens

case i en kulturell kontekst ved å gi en innføring i hvilke tolkningsrammer det finnes når det gjelder asyl og innvandring i Europa, Skandinavia og Norge.

I mange europeiske land, har spørsmål om asyl, flyktninger, og udokumenterte migrasjon blitt stadig mer politisert og ”Europeanized” sammen med andre innvandring og integrering-relaterte emner i løpet av de siste 20 årene. Den generelle offentlige diskursen har vært hard mot asylsøkere og papirløse migranter (Horsti, 2013, s. 78-79).

Selv om nyhetsrammer om asylsøkere fortsatt er et tema som ikke har vært forsket så mye på innen etnisitet- og rasestudier i mediene – viser studier at asylsøkere, flyktninger og udokumenterte migranter vanligvis presenteres som enten *trusler* eller *offer* i Europa (Horsti, 2008; Van Gorp, 2005).

Nyhetsrammen *trussel* fremhever ulovligheten når det gjelder ankomst, at de blir for lenge, eller at de arbeider ulovlig. Nyhetsformidlingen har en tendens til å presentere asylsøkere som kriminelle og som en sosial trussel i form av sykdom, lidelse eller misbruk av asylsystemet. Den andre typiske nyhetsrammen viser til asylsøkere som ofre for myndigheter, farlige reiser, smuglere, kjønnen sitt, kulturen deres, og noen ganger asylpolitikken i det nye landet. Noen hevder også at i visse tilfeller kan migranter bli presentert som helter som overlever vanskelige reiser og som støtter familier med pengeoverføringer (Horsti, 2007, 2008, 2012, 2013; Van Gorp, 2005). Van Gorp (2005) sier om offer-rammen:

If one considers an asylum-seeker as a vulnerable victim ‘who is outside his/hers’ country of nationality or habitual residence because of a well-founded fear of persecution, because of his/hers fear of race, religion, nationality, membership in a particular social group or political opinion’, help, and the United Nations Geneva Convention (1951) should be applied flexibility (s. 489).

Det politiske alternativet i trussel-rammen er å prøve å oppfordre mennesker til og ikke søke asyl og om de gjør det, sende dem tilbake til deres hjemland (Van Gorp, 2005, s. 489). De to rammene, *trussel* og *offer*, kan ikke ses på som direkte motsetninger eller helt separate. De er

viklet inn i hverandre, og de støtter ofte den samme ideologiske posisjonen (Horsti, 2013, s. 79).

I forbindelse med trusselrammen blir asylsøkere sett på som *ulovlige* noe man må ha *kontroll* på (Horsti, 2007, 2008). Disse rammene ser på asylsøkere som kriminelle eller ”troublemakers”. Et eksempel på dette er at mediene kan bruke bilder av disse menneskene med håndjern eller i fengsel (Horsti, 2008, s. 148). Asylpolitikk og praksis har blitt strammet ved å styrke intern og ekstern kontroll i Europa. Det gjelder for blant annet asylprosesser og visumpolitikk. Med en forventning om at flere asylsøkere kommer, har Europa innført reguleringer som gjør det vanskeligere for asylsøkere å komme (Horsti, 2007, s. 146). Horsti (2008) mener at til felles for rammene er migranter presentert som objekter. Enten for veldedighet, kontroll eller kriminelle handlinger (s. 132).

Jørgensen og Meret (2012) har gjort en studie hvor de ser nærmere på dette temaet i Danmark, Sverige og Norge. De mener forklaringen på irregulær migrasjon i Europa også settes inn i den Skandinaviske konteksten, selv om det er strukturelle forskjeller når det gjelder arbeidsmarkedsreguleringer og kontrollsystemer på ID-nummer og liknende fordi Norge ikke er med i EU. (s. 295). Forskningen deres viste blant annet at Norge prøver å balansere mellom humanitære prinsipper og det å ”sikre” asylsystemet. Dette er sammenfallende med funnene jeg har gjort i mitt empiriske materiale.

I Norge har det blitt gjennomført et forskningsprosjekt som heter ”*Mediation of Migration: Media impacts on Norwegian immigration policy, public administration and public opinion (2011-14)*” (Sluttkonferanse for prosjektet *Mediation of Migration: Media impacts on Norwegian immigration policy, public administration and public opinion 2011-14, 2014*). De utforsket spørsmål knyttet til mediemakt og innvandring. Forskningsgruppen hadde et spesielt fokus på byråkratiet, interesseorganisasjoner og publikum – som tittelen for forskningsprosjektet tilsier. De har også sett mer på migrasjon der personer ikke har fått

innvilget oppholdstillatelse, enn asylsøkere. Selv om tolkningsrammene kan være sammenfallende, er det er forskjell fordi asylsøkere kan få innvilget oppholdstillatelse i ladet hvor vedkommende søker asyl. Ettersom Horsti og Van Gorps forskning mer spesifikt omhandler asylsøkere og tolkningsrammer, anvendes derfor deres forskningen i større grad i denne oppgaven.

Samtidig er forskningen fra det norske forskningsprosjektet interessant. Den kulturelle konteksten i Norge når det gjelder asyl- og innvandring er relevant. Figenschou og Thorbjørnsrud (2015) har blant annet funnet ut at human-interest-rammen har blitt brukt av norske medier, og at dette skilte seg ut fra tidligere studier på temaet der trussel-rammen har vært mer dominerende. I følge dem gir denne rammen et menneskelig ansikt eller en emosjonell vinkling for å presentere en hendelse, sak eller problem (s.95).

2.4 Walter Fisher (1987) – Det narrative paradigmet

I denne delen av teorikapittelet gir jeg en innføring narrativ teori og Walter Fishers (1987) begrep, det *narrative paradigm*. I tillegg introduseres tre andre begreper som skal belyse oppgavens siste arbeidsspørsmål som omhandler koherens, troverdighet (pålitelighet), reliabilitet. [Min oversettelse fra de engelske begrepene: probability (coherence) and fidelity (truthfulness and reliability)].

Begrepet *coherence* har synonymene ”consistency, logicity, unity” og defineres som ”The quality of being logical and consistent” ("coherence," i.d). I denne oppgaven oversettes *coherence* til *koherens*. Jeg definerer begrepet innledningsvis som at en historie må være sammenhengende, logisk og konsistent for å være troverdig. Det vil si at politikere må fortelle en konsistent, logisk og sammenhengende historie for at den skal være troverdig for publikum.

Fisher (1987) fremhever også begrepet "characterological coherence" som omhandler karakterens troverdighet. Koherens i livet og litteraturen krever at karakterer oppfører seg karakteristisk. Det vil si om karakteren har et motstridende budskap vil det føre til at man stiller spørsmålstegn ved karakterens troverdighet (s. 47).

Begrepet Fidelity har synonymene; "faithfulness, loyalty, adherence, trustworthiness, honesty, reliability" og defineres som "*Faithfulness to a person, cause, or belief, demonstrated by continuing loyalty and support*" ("Fidelity," i.d.). *Fidelity* oversetter jeg til norsk som troverdighet. Begrepet *reliability* oversetter jeg til pålitelighet i denne oppgaven. Begrepet definerer jeg innledningsvis som at en historie må være troverdig og pålitelig for at den skal bli akseptert av publikum. Dette setter krav til at politikernes narrativ må være troverdig og pålitelig for at velgerne skal akseptere den.

Walter Fisher (1987) foreslår det *narrative paradigmet* som en filosofi om årsak, verdi og handling. Han tar utgangspunkt i at alle mennesker er historiefortellere. Han mener at all form for menneskelig kommunikasjon er mest hensiktsmessig tolket og vurdert ut fra et *fortellende perspektiv* og at mennesket alltid søker en *narrativ logikk*. Basert på dette han har utarbeidet teorien om det narrative paradigme. Begrepet *narrativ* kommer fra det latinske adverbet *narrare* som betyr "å fortelle" på norsk ("Narrativ," i.d). I Oxford Dictionaries blir narrative definert slik: "A spoken or written account of connected events." Synonymer: "story, tale, chronicle, history" ("narrative," i.d). På bakgrunn av dette definerer jeg begrepet narrativ som en fortelling eller historie som blir formidlet enten skriftlig eller muntlig i min oppgave.

Jeg kommer til å vektlegge Fisher (1987) sitt begrep *narrativ rasjonalitet* i denne oppgaven. *Narrativ rasjonalitet* er bestemt ut fra menneskets natur som historiefortellere, deres arvede bevissthet av narrativ sannsynlighet om hva som utgjør en koherent historie, og

deres vane om å teste historiens troverdighet og pålitelighet (s. 5). Rasjonalitet tett sammen med begrepene fornuft, fornuftighet og hensiktsmessighet (Holmen, 2015). Fisher (1987) sier:

”I propose the ”narrative paradigm” as a philosophy of reason, value, and action. Narrative rationality is its logic. The essential components of this logic are the following. Human communication is tested against the principles of probability (coherence) and fidelity (truthfulness and reliability). Probability, whether a story hangs together is assessed in three ways: by its argumentative or structural coherence; by its material coherence, that is, by comparing and contrasting stories told in other discourses (a story may be internally consistent, but important facts may be omitted, counterarguments ignored, and relevant issues overlooked); and by a characterological coherence” (s. 47)

Fisher (1987) mener narrativ rasjonalitet er historiens logikk. De essensielle komponenter i denne logikken er følgende, menneskelig kommunikasjon testet mot prinsippene om sannsynlighet (koherens) og troskap (sannferdighet og pålitelighet). Om en historie henger sammen vurderes på tre måter (s. 47):

- Ved sin argumentative eller strukturelle sammenheng
- Ved å sammenligne historien med kontrasterende historier fortalt i andre diskurser. En historie kan være internt konsekvent, men viktige fakta kan utelates, kontra-argumenter ignorert, og aktuelle problemstillinger oversett.
- Ved karakterens troverdighet.

En fortelling må altså være logisk, og det stilles visse krav til fortellingen når den blir testet mot kontrasterende historier og prinsipper som koherens, troverdighet og pålitelighet. Ut ifra disse narrative kravene kan man belyse politikernes endringsstrategi i forbindelse med budskapet de kommuniserer. I denne sammenheng er det relevant å stille spørsmål om politikernes historie egentlig må oppfylle Fishers narrative krav. Kan ikke bare politikerne blånekte på at de har endret budskap? Eller si at det er en styrke at politikere kan snu seg og endre politikk og politisk kommunikasjon når situasjonen tilsier det? Politiske aktører beskylder også ofte hverandre for å ha endret narrativ, eller fremstille fakta ensidig eller

direkte feil. Det er vanskelig å si hvem som har mest rett – eller feil. Samtidig kan det også hende at det å endre historiefortelling ikke er så farlig. Kanskje velgerne har tillit til politikerne, tross i at de er for en sak som de har vært mot tidligere. Eller at det kan være en styrke i å endre ståsted i politiske saker – for eksempel om lovvedtaket som ble gjort får utilsiktede konsekvenser.

Det narrative paradigmet peker på at et budskap kan være konsistent samtidig som viktige fakta utelates, kontra-argumenter blir ignorert og aktuelle problemstillinger oversett. Jeg mener dette kan ses i sammenheng med Entmans (1993) påstand om at i tolkningsrammen er det noen aspekt som blir tillagt vekt på bekostning av andre. Slik faller noen aspekter ut av tolkningsrammen. Både det narrative paradigme og tolkningsrammebegrepet peker altså på at noen aspekter av en sak faller bort, som for eksempel fakta som ikke støtter tolkningsrammen eller narrativet som politikerne prøver å bygge opp om.

2.5 Analysemodell

I analysedelen av oppgaven skal jeg studere hvilke tolkningsrammer politikerne brukte i tidsrommet for analysen. For å komme frem til tolkningsrammene har jeg fulgt Van Gorp (2010, s. 94-97) firestegs analyseprosedyre for tolkningsrammer. Systematiske teknikker kan bidra til å begrense den subjektive påvirkningen forskeren har på tolkningsrammeanalysen, og slik forbedre reliabiliteten og validiteten i resultatene av analysen (Van Gorp, 2010, s. 90).

Entmans (1993) sin tolkningsramme består av fire resoneringsenheter som referer til rammens defineringsfunksjon av ulike temaer eller saker (Matthes & Kohring, 2008; Van Gorp, 2010) I denne tolkningsrammeanalysen har jeg derfor delt opp matrisen min etter

kategorier basert på Entman (1993) sin definisjon av tolkningsrammer; problemdefinisjon, årsaksforklaring, moralsk evaluering og løsningsforslag.

1. **Problemdefinisjonen** omhandler hva tolkningsrammen definerer som sakens problem (Entman 1993, s. 52). I analysen forstår jeg problemdefinisjonen som det som er utfordringen, eller problemet i forbindelse med flyktningkrisen på rammens gitte tidspunkt. Problemdefinisjonen legger slik føringer for årsaksforklaringen, den moralske evalueringen og løsningsforslagene.
2. **Årsaksforklaringen** identifiserer kreftene som skaper problemet (Entman 1993, s.52). I analysen forstår jeg årsaksforklaringen som hva politikerne identifiserer som årsaker til problemene de definerer, og hvordan de forklarer årsaken.
3. **Moralsk evaluering** omhandler tolkningsrammens moralske vurdering av problemet (Entman 1993, s. 52). I analysen forstår jeg den moralske evalueringen som politikernes rettferdiggjøring av sin problemforståelse og løsningsforslag.
4. **Løsningsforslaget** tilbyr og rettferdiggjør en løsning på det tolkningsrammen peker som et problem og forutsier effekten av det gitte løsningsforslaget (Entman 1993, s. 52). I analysen forstår jeg løsningsforslag som forslag til hva som må gjøres for å løse det som defineres som problemet av politikerne.

2.6 Oppsummering: Teori

I dette kapittelet har jeg gitt en innføring i de teoretiske redskapene jeg skal bruke for å belyse oppgavens problemformulering. Jeg har gitt en innføring i tolkningsrammebegrepet og hvordan jeg skal benytte det i denne oppgaven. Med bakgrunn i problemformuleringen har jeg valgt å benytte meg av Entman (1993) definisjon av tolkningsrammebegrepet. Jeg skal har også gitt en innsikt i hvilke tolkningsrammer som har blitt brukt på flyktninger tidligere

for å sette tema for oppgaven i kontekst. Jeg har også presentert Fisher (1987) sitt *narrative* *paradigme* som jeg benytter for å belyse hvilke krav politikerne må oppfylle for at velgerne skal oppfatte deres historie og partiet deres som koherent, troverdig og konsistent.

3. Metode

I utarbeidelsen av oppgavens metodiske design har målet vært å finne metodiske verktøy som best mulig bidrar til å belyse oppgavens problemformulering. Først presenterer jeg oppgavens metodiske design. Deretter går jeg i dybden på de ulike metodiske tilnærmingene jeg har brukt, samt styrker og svakheter ved disse.

3.1 Oppgavens metodiske design

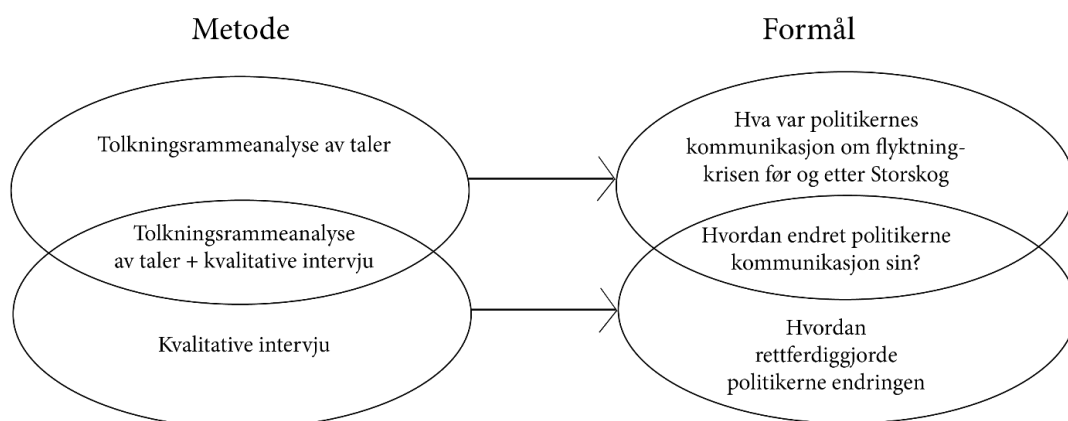
Mitt empiriske materiale består av taler politikerne har holdt i den avgrensede tidsperioden for denne studien og kvalitative intervjuer med rådgivere i ulike roller i partiene.

Jeg har valgt å gjøre et utelukkende kvalitativt forskningsprosjekt. Det er det flere grunner til dette. En viktig årsak for dette valget var at jeg så det som mest hensiktsmessig å få mye informasjon om hver enkelt enhet basert på min problemformulering (Grønmo, 2015, s. 110). I en kvantitativ innholdsanalyse versus en kvalitativ får du en dypere innsikt hver enkelt enhet. En kvantitativ analyse gir større avstand fordi flere enheter er valgt for analyse (Grønmo, 2015, s. 130). Det vil altså si at jeg kunne trukket inn eksempelvis flere aktører for analyse ved en kvantitativ tilnærming, slik hadde jeg empirisk hatt større grunnlag for å si at politikerne hadde endret kommunikasjon etter Storskog. Mitt formål med denne oppgaven var ikke å konstatere en endring, men mer å få innsikt i hva som skjer når en hendelse fører til at politikerne må endre budskapet sitt. Kvalitativ innholdsanalyse gav meg slik en større nærhet og sensitivitet til det empiriske materialet, enn jeg ville fått ved en kvantitativ tilnærming (Grønmo, 2015, s. 30). Samtidig kunne det også vært relevant for min oppgave å benytte både en kvantitativ og kvalitativ tilnærming. Da hadde jeg kanskje både kunnet konstatere en endring, og få innsikt i hvordan politikerne reagerte på den, men på grunn av

begrensninger i forbindelse med tidsbruk og oppgavens omfang, valgte jeg å bare gå for en kvalitativ innholdsanalyse.

Kvalitative tilnæringer basert på et fleksibelt design gir forskeren gode muligheter for relevante tolkninger. På den andre siden kan dette føre til at innsamlet data blir lite enhetlig. Faren for at undersøkelsens enheter blir sprikende oppstår om undersøkelsens opplegg blir endret underveis med formål om å samle inn mest mulig relevant informasjon. Da kan tolkningene bli lite entydige og få en begrenset gyldighet (Grønmo, 2015, s. 131). I kvantitativ metode må informasjonen som skal inngå i studien være fastlagt på forhånd. Kvalitative studier gir mer rom for at utvelging av enheter og informasjon skal foregå underveis parallelt med innsamling og analyse av data (Grønmo, 2015, s. 111). Det har også vært hensiktsmessig for min studie. Slik kunne jeg jobbe med datamateriale fra taler og intervju parallelt. Informantene gav en dypere innsikt i de tolkningsrammene jeg hadde utarbeidet i forkant av intervjuene. Slik kunne jeg ”teste” tolkningsrammene jeg hadde funnet på informantene. Jeg hadde ikke hatt den samme muligheten ved en kvantitativ tilnærming.

Figur 3.1 illustrerer oppgavens metodiske design:

Figur 3.1 Oppgavens metodiske design

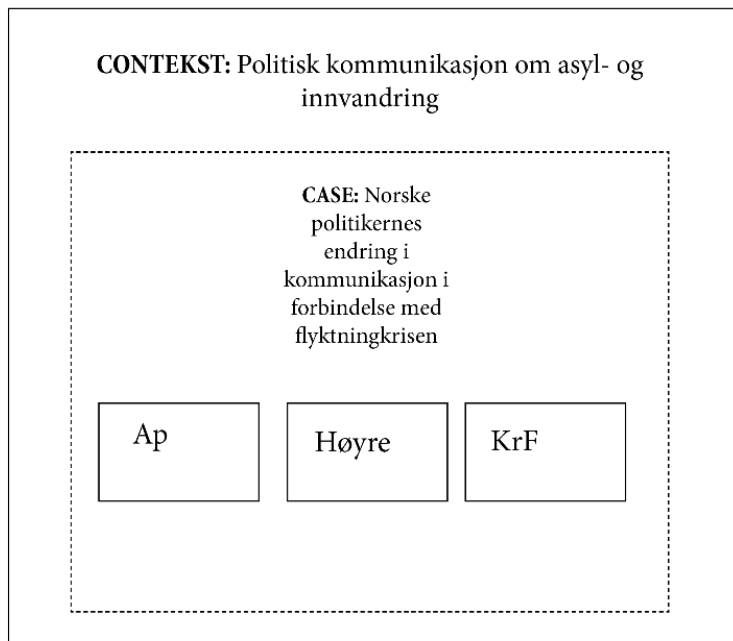
3.1.1 Casestudie

Formålet med å bruke casestudier er å belyse et fenomen slik at man enten kan teste en teori, styrke en teori eller utvikle ny teori. Slik kan mitt case si noe om andre, gjerne liknende, fenomener (Østbye, Helland, Knapskog, Larsen & Moe, 2007, s. 238-239). Siden min oppgave spør *hvordan* politikerne endret kommunikasjon i forbindelse med flyktningkrisen var det naturlig å bruke casestudie som undersøkelsesmetode, siden casestudier ofte blir brukt i undersøkelser der problemformuleringen inneholder spørreordene *hvordan* eller *hvorfor* (Yin, 2014, s. 29). En annen grunn til at jeg valgte casestudie som metode var for å få en helhetlig dybdeforståelse av politikernes endring i kommunikasjon (Grønmo, 2015, s. 91). ”*En spesiell type studier begrenser seg til bare en analyseenhet. Slike studier betegnes som casestudier, basert på det engelske ordet case som betyr tilfelle eller enhet*” (Grønmo, 2015, s. 91). Et casestudie undersøker altså et moderne fenomen i dybden innenfor en kontekst av den ”virkelige verden” (Yin, 2014, s. 16). Casestudien som undersøkelsesmetode har tillatt meg å se på fenomenet *flyktningkrisen* og hvordan politikernes kommunikasjon endret seg i den forbindelse fra ulike innfallsvinkler.

En casestudie er *casual* når den dreier seg om hvordan X påvirker Y (Gerring, 2016, s. 53). Jeg definerer min studie som *causal* siden jeg undersøker hvordan Storskog-episoden påvirket politikernes kommunikasjon i forbindelse med flyktningkrisen.

Jeg har valgt å gjøre en *single-case* studie. Det betyr at min undersøkelse tar for seg ett case. Det er et design som man kan brukes under ulike omstendigheter, for eksempel om casen er annerledes, eller ekstrem. (Yin, 2014, s. 51). Da flyktningene begynte å komme over Storskog måtte politikerne håndtere en situasjon med store og hurtige endringer. Ingen av mine informanter kan huske en situasjon som var slik som denne.

Casen min inneholder også underenheter som er de tre politiske partiene i undersøkelsen (Yin, 2014, s. 53). Mitt case har altså et *embedded case study design* (Yin, 2014, s. 55). Figur 3.2 illustrer dette:

Figur 3.2 Basert på embedded case study design modellen til Yin (2014, s. 55). Gjengitt med tillatelse fra Sage Publications.

Et slikt design har også sine svakheter. En svakhet er blant annet om det bare blir fokusert på underenhetsnivået og at man feiler i å se hele casen under ett (Yin, 2014, s. 55). Jeg håndterte dette ved å være bevisst ved å se på hvert enkelt parti for seg, men også se sammenhenger ved de politiske partienes kommunikasjon.

3.1 Valg av empirisk materiale

Oppgavens empiriske materiale ble strategisk utvalgt. Utvelgelsen bygget altså ikke på tilfældighetsprinsippet, men derimot systematiske vurderinger av hvilke enheter som ut fra teoretiske og analytiske formål var mest relevante og interessante for min undersøkelse

(Grønmo, 2015, s. 88). Blant de tilgjengelige kildene, ble de med mest relevant informasjon valt med tanke på oppgavens problemformulering (Grønmo, 2015, s. 122). Mitt empiriske materiale består av tolv taler holdt av partilederne i Høyre, KrF og Ap i tidsperioden april 2015 til april 2016. Samt seks intervjuer med rådgivere i de ulike politiske partiene. I dette avsnittet skal jeg redegjøre for valg av analyseenheter, analysens tidsperiode, informanter og dokumenter.

3.1.1 Valg av tidsperiode

Tidsperioden april 2015 til 2016 var hensiktsmessig for problemformuleringen, ettersom et helt år gir klarere indikasjoner på hvordan politikernes kommunikasjon om temaet endrer/utvikler seg i forhold til en kortere periode. Flere av mine informanter pekte på partienes landsmøter våren 2015 som ”startpunktet” for aktualiteten for temaet i Norge. Det gir heller ikke så mye mening å hente inn data fra tidligere perioder siden jeg fokuserer på tidsskillet før/etter Storskog.

3.1.2 Valg av aktøreneheter for analysen

Problemformuleringen min dannet grunnlaget for mitt utvalg av analyseenheter (Grønmo, 2015, s. 83). Disse enhetene består som tidligere nevnt av tre norske politiske partier, Kristelig Folkeparti, Ap og Høyre. I dette avsnittet skal jeg gi en kort redegjørelse for hvorfor jeg har valgt akkurat disse partiene som aktøreneheter for min analyse.

Jeg valgte å ha Høyre med i mitt empiriske materiale fordi jeg ville inkludere et regjeringsparti i min analyse. Jeg ville se nærmere på statsministerens taler under perioden for min analyse, og siden Erna Solberg er statsminister og Høyre-politiker falt valget på dette partiet fremfor FrP som Høyre sitter i mindretallsregjering sammen med. Det hadde selvsagt

vært interessant å se på FrPs kommunikasjon, som har restriktiv asyl- og innvandringspolitikk som en profilsak, men jeg synes Høyre var i en mer interessant posisjon siden de både måtte være et ansvarlig regjeringsparti som var med på Stortingets forlik samtidig som de ikke kunne skyve fra seg FrP som regjeringspartner. En av mine informanter i Høyre mener at dette var en utfordring for Høyre. Jeg måtte ikke velge bort FrP, men jeg gjorde det som en avgrensning av oppgaven.

Jeg valgte å ha med Ap som en del av mitt empiriske materiale fordi det er det største opposisjonspartiet på Stortinget. I tillegg var det interessant å se nærmere på Ap-leder, Jonas Gahr Støre, sine taler i tidsperioden for min analyse. Siden Ap, som tidligere forklart, historisk sett har hatt en streng innvandrings- og asylpolitikk var det de som gjorde det mulig å få til et forlik i Stortinget på at Norge skulle ta imot 8 000 kvoteflyktninger over tre år. De har også tidligere sittet i regjering, noe som gav dem en unik kunnskap og erfaring om hvordan det måtte være for samarbeidet mellom FrP og Høyre når det gjaldt håndtering av flyktningkrisen. Både med tanke på politikk og kommunikasjon av politikken.

Jeg valgte å ta med Kristelig Folkeparti i mitt empiriske materiale fordi de sitter i en interessant posisjon som støtteparti til regjeringen. I tillegg har partiet ønske om en mer liberal asylpolitikk enn regjeringen og opposisjonspartiet, Ap. Samtidig er det mer delte meninger i KrF om asyl- og innvandringspolitikk enn det er i Venstre som er det andre støttepartiet til regjeringen. Dette bekrefter flere av undersøkelsens informanter. Min antakelse er at et når det er delte meninger i forbindelse med om en liberal innvandringspolitikk er bra, blir det krevende for partiet å kommunisere om saken. Disse tre årsakene dannet grunnlag for at jeg ville ha med KrF i mitt empiriske materiale.

3.1.2 Dokumenter for analyse

Jeg valgte å se på talene hvor partilederne omtaler flyktningkrisen fordi jeg ville komme tettest mulig på deres kommunikasjon uten at kommunikasjonen ble filtrert gjennom journalister.

Talene har vært den mest sentrale formen for politisk kommunikasjon over 2 000 år og er fremdeles avgjørende. Kort sagt er talekunst at et individ taler sammenhengende over lengre tid til et tilstedeværende publikum bestående av flere mennesker (Kjeldsen, 2015, s. 184). Talene jeg har tatt med som mitt empiriske materiale er såkalte tradisjonelle taler der taler og tilhørere er forent i tid og rom. Samtidig varierer dette ved for eksempel at den tradisjonelle talen *medieres*. Den eneste talen i mitt empiriske materiale som bare er mediert er statsministerens nyttårstale, der taler og tilhørere er avskilt i tid og rom (Kjeldsen, 2015, s. 186). Her er hele det norske folk publikum. I de resterende talene er tilhørerne politikere, journalister, tillitsvalgte i de ulike partiene, velgere og potensielle velgere.

Talene gav meg innsikt i *hvilke* tolkningsrammer som ble brukt om flyktningkrisen både før og etter Storskog. Slik fikk jeg innsikt i hvilke endringer partiene hadde gjort i sin kommunikasjon. Jeg ble inspirert av Jim A. Kuypers (2006) studie, "*Bush's War: Media Bias and Justifications of War in a Terrorist Age*", da jeg i likhet med ham valgte å se på politikernes taler over et større tidsrom. Kuypers (2006) sier: "*I have developed an approach that begins inductively by looking for themes that reside within news narratives across time and then determining how those themes are framed*" (s. 298). I sin studie undersøkte Kuypers (2006) hva mediene viderefremmet til folket om hva president Bush sa om krigen mot terror og gjorde en komparativ analyse som sammenliknet innholdet i presidentens taler og rapporteringen fra disse talene. Han så etter temaer i talene og hvordan disse ble rammet inn. Undersøkelsen ble også gjort over et større tidsrom, slik fikk han anledning til å se hvordan temaer og rammer utviklet seg over tid (Kuypers, 2006).

I forskjell til Kuypers (2006) så jeg ikke spesifikt etter temaer i talene, fordi temaet jeg skulle undersøke hadde jeg bestemt meg for på forhånd. Derfor ble avgrensningen jeg gjorde når det gjaldt hvilke taler som var relevant for min masteroppgave, basert på om temaet *flyktningkrisen* ble snakket om. De talene som ikke inneholdt dette temaet, anså jeg som ikke relevante for analysen.

Kuypers (2006) så i sitt forskningsprosjekt så også på mediens tolkningsrammer. For min oppgave kunne det vært interessant å se om jeg fant igjen politikernes tolkningsrammer i mediene, dette kunne jeg for eksempel gjort ved å gjøre en kvantitativ innholdsanalyse av avisartikler. Grunnen til at jeg valgte å se utelukkende på politikernes tolkningsrammer og ikke mediens tolkningsrammer om flyktningkrisen var at jeg ønsket å se på partienes kommunikasjon uten at den hadde gått gjennom journalistiske filtre. Jeg ville ha politikernes refleksjoner om sin kommunikasjon, derfor valgte jeg å se utelukkende på hvordan de kommuniserte. Samtidig er en svakhet i oppgaven at jeg ikke har sett på hvordan mediene responderte til tolkningsrammene som politikerne kommuniserte. Det kan ha vært en påvirkningsfaktor på hvordan politikerne kommuniserte. En annen fordel som taler for å se på mediens tolkningsrammer var at det hadde vært interessant å spurt politikerne om dem. Da hadde jeg kanskje fått frem andre refleksjoner enn det jeg har fått innsikt i ved hjelp av fremgangsmåten jeg valgte. På grunn av tid til rådighet og oppgavens omfang valgte jeg å ikke inkludere dette i min oppgave.

Da jeg analyserte talene var jeg bevisst på at de var skrevet for et spesifikt publikum og at kommunikasjonen i talene hadde et formål (Yin, 2014, s. 108). En annen utfordring var at KrF snakket mye mer om flyktningkrisen i talene sine enn de andre partiene gjorde. Dette løste jeg ved å inkludere noen redegjørelser i Stortinget hvor partilederne i de to andre partiene snakket spesifikt om flyktningkrisen. En annen utfordring var også at Ap omtalte temaet på en rund måte ved å fokusere mye på at integrering var viktig. Dette løste jeg ved å

bruke intervjuet med rådgiverne i Ap til å få svar på hva som hadde vært viktig for dem i forbindelse med flyktningkrisen som også kunne styre min analyse av Aps tolkningsrammer.

For å få tak i talene lette jeg på partienes hjemmesider, tok kontakt med de ulike partiene og så enkelte av talene på YouTube. Jeg leste alle talene som partilederne gav i tidsrommet for analysen, så og lyttet til de som lå ute på som film på nett, og tok med de som omhandlet flyktningkrisen. De som ikke var nedskrevet, så og lyttet jeg til. Jeg transkriberte de talene som ikke var nedskrevet og skulle med i analysen. Slik endte jeg opp med å gjøre en analyse av 12 taler, fire taler fra hvert av partiene. Halvparten av disse talene ble holdt før høsten 2015 da flyktningene kom over Storskog, og andre halvparten etter. Slik fikk jeg også balansert Høyre, Ap og KrF sine rammer før og etter Storskog.

Aps taler, fremført av partileder Jonas Gahr Støre: Landsstyremøte 5. april 2016 (438 ord); Landsmøte 16. april 2015 (252 ord); Landsstyremøte 22. september 2015 (339 ord); Debatt om representantforslag om integrering 12.01.2016 (1462 ord).

Høyres taler fremført av statsminister og partileder Erna Solberg: Høyres landsmøtetale, 24. april 2015 (534 ord); Redegjørelse til Stortinget om situasjonen i Middelhavet og humanitære kriser i Syria og Irak, 30 april 2015 (4 478 ord); Redegjørelse til Stortinget om migrasjon/flyktningssituasjon i Middelhavet og Europa: 13. oktober 2015 (5 513 ord), Statsministerens nyttårstale. 1. januar 2016 (1 007 ord).

Kristelig Folkepartis taler fremført av Knut Arild Hareide og Dagrun Eriksen; Landsmøtetale 8. juni 2015, (Dagrun Eriksen 1042 ord); KrFs landsstyretale 22. april 2016 (Dagrun Eriksen 1540 ord); KrFs landsstyretale 25. September 2015, (Knut Arild Hareide 346 ord); KrFs tale på sin landskonferanse 31. januar 2016 til KrF (Knut Arild Hareide, 1 372 ord)

3.3.1 Kvalitative intervju

”Det kvalitative forskningsintervjuet søker å forstå verden sett fra intervjupersonenes side. Å få frem betydningen av folks erfaringer og avdekke deres opplevelse av verden, forut for vitenskapelige forklaringer, er et mål” (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 20). Jeg har valgt å bruke intervju som metode fordi det kan gi en dypere innsikt i de tentative tolkningsrammene jeg fant ved å analysere partiledernes taler. I tillegg til å få innsikt i hvordan politikerne rettfærdiggjorde endringen i sin politiske kommunikasjon. Spørsmålene jeg stilte er basert på de talene som jeg har analysert og tolkningsrammeteori.

Jeg gjorde korte casestudieintervjuer som er fokuserte intervjuer på omtrent en time. Disse intervjuene har en viss struktur og tok utgangspunkt i min intervjuguide. Et viktig formål med disse intervjuene var å få diskutert funnene jeg hadde gjort om kommunikasjonen til de ulike partiene (Yin, 2014, s. 111). Samtidig var jeg bevisst på å ikke stille så spesifikke spørsmål at intervjuobjektet ikke hadde rom til å komme med sine refleksjoner om temaet. I tillegg måtte jeg være forsiktig med ikke å stille for ledende spørsmål som gav grunnlag for et spesifikt svar (Yin, 2014, s. 111).

Kvaliteten på intervjuet er avgjørende for kvaliteten på analysen, verifiseringen og rapporteringen av intervjuet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 193). For å etterstrebe høy kvalitet på kunnskapen som blir produsert i forskningsoppgavens intervjuer har jeg brukt Kvale og Brinkmann (2015, s. s.134-145) sine syv faser for en intervjuundersøkelse: Tematisering (1), i forkant av intervjuene formulerte jeg formålet for undersøkelsen. Planlegging (2), i forkant av intervjuene planlagte jeg studien slik jeg fikk innhente den kunnskapen jeg ønsket gjennom denne metoden. Intervjuing (3), jeg utførte intervjuene på grunnlag av en intervjuguide. Intervjuene tok jeg opp på tape. Transkribering (4), jeg klargjorde intervjumaterialet for analyse ved å transkribere intervjuene fra tale på opptaker til

tekst. Analysering (5), på grunnlag av studiens formål og tema valgte jeg metode for analyse. Verifisering (6), jeg undersøkte intervjufunnenes grunnlag for generalisering, pålitelighet og validitet. Rapportering (7), undersøkelsesfunnene og metodebruken formidlet i en form som overholder vitenskapelige kriterier og tar hensyn til undersøkelsens etiske sider, og resulterte i et lesbart produkt. I etterkant av intervjuene fikk intervjuobjektene tilsendt sitatene sine som jeg hadde brukt i oppgaven på epost. Det var to stykker som endret på sitatene sine i etterkant. Endringene de la inn var på setningsnivå, og var egentlig en retting av deres eget språk slik det skulle bli mer tydelig. Endringene var altså ikke substansielle.

Jeg valgte å intervju to personer i hvert parti, uavhengig av hverandre. Det gjorde jeg for å få rådgivernes versjoner uavhengig av hverandre. De hadde også ulike roller i partiapparatet, slik kunne de gi meg innsikt fra ulike aspekter i partiapparatet. For eksempel kan en rådgiver som jobber på partikontoret ha andre vurderinger og refleksjoner enn en rådgiver som jobbet i partiets gruppe på Stortinget. Fordi oppgaven min omhandler politikernes budskap så jeg det som hensiktsmessig for min problemformulering å intervju politiske rådgivere. Mine intervju er eliteintervjuer, altså intervjuer med personer som er ledende eller eksperter og vanligvis har stillinger med stor makt (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 175).

Fremgangsmåten for å få tak i intervjuobjekter, var at jeg tok kontakt med hver av partiene på epost og presenterte mitt forskningsprosjekt. Jeg fortalte hva prosjektet gikk ut på og hvilken informasjon de trengte, slik de fikk forberede seg til intervjuene.

I Høyre intervjuet jeg Sigbjørn Aanes (12.08.2016), som er statssekretær og pressekontakt for Erna Solberg. Intervjuet varte i 45 minutter. Jeg intervjuet også Torbjørn Søltnæs (29.09.2016) som var politisk rådgiver i stortingsgruppen til Høyre. Søltnæs jobbet med å sy de tre ulike forlikene sammen. Han hadde innsikt i hvordan politikerne fra alle

partier på Stortinget jobbet for å komme i mål med forlikene. Intervjuet varte i 35 minutter. Sølnes gav korte, men poengterte svar, noe som førte til at intervjuet tok kortere tid enn noen av de andre.

Jeg intervjuet Camilla Ryste, kommunikasjonsjef i Ap, og Øyvind Grøslie Wennesland som er politisk rådgiver i Ap (11.10.2016). Intervjuet varte i 53 minutter. Wennesland jobbet på partikontoret med å få informasjon ut i kommunene om hva som skjedde på Stortinget i forbindelse med de ulike forlikene, i tillegg til å få tilbakemelding fra Aps tillitsvalgte i kommunene. Ryste jobbet på Stortinget i løpet av denne perioden. Slik var hun tettere på dag til dag-vurderingene rundt saken. I utgangspunktet ønsket jeg å intervju dem hver for seg for å få begges vurderinger uavhengig av hverandre. Men det gikk ikke. Jeg ventet i flere måneder på å få avtaler med dem, og da jeg fikk respons ønsket de å gjøre det sammen. Derfor valgte jeg å gjøre det slik.

I KrF intervjuet jeg Jon Håkon Øen (21.09.2016), Knut Arild Hareides personlige rådgiver og taleskriver. Intervjuet varte i 40 minutter. Jeg intervjuet også Gunnhild Sørås (13.10.2016), som jobber som kommunikasjonsrådgiver for KrFs stortingsgruppe. Intervjuet varte i 46 minutter. Hun har også vært rådgiver på asyl- og innvandringsfeltet. Slik hadde hun god innsikt i både kommunikasjonen og politikken på dette feltet.

3.2 Fremgangsmåte i den kvalitative tolkningsrammeanalysen

Jeg har brukt en induktiv fremgangsmåte i min tolkningsrammeanalyse for å rekonstruere politikernes tolkningsrammer (Van Gorp, 2010, s. 92). Matthes og Kohring (2008) peker på at Entman (1993) sitt tolkningsrammebegrep gjør det mulig å dele opp tolkningsrammen i ulike delelementer som til sammen utgjør en helhetlig ramme. Slik blir det enklere for forskeren å identifisere tekstens enkeltelementer. Dette kan også bidra til å øke analysens

reliabilitet og validitet (s. 263-264). Jeg benyttet meg derfor av Entman (1993) sin definisjon av tolkningsrammebegrepet som utgangspunkt for en åpen koding av mitt empiriske material. Fremgangsmåten følger Van Gorp (2010, s. 94-97) firestegs analyseprosedyre:

Steg 1: Samle inn kildemateriale. Mitt empiriske materiale består av 12 taler og 6 intervjuer. Hvordan materialet har blitt samlet inn, har jeg gitt grundig rede for tidligere i dette kapitlet.

Steg 2: Åpen koding av teksten. Det betyr å gjøre en analyse av teksten uten et predefinert kodingsinstrument. Den viktige retningslinjen er å ikke fokusere på hva teksten handler om, men hvordan historien blir fortalt. Når man lager en historie tar man valg. Slik som journalistene tar valg når de rapporterer fra en hendelse, gjør også politikerne det når de holder en tale (Van Gorp, 2010, s. 94).

Slik fikk jeg innsikt i hvordan politikerne omtalte flyktningkrisen i tidsrommet for min analyse. For hver tale skrev jeg ned hva som var definert som problem, årsak, løsningsforslag og moralsk evaluering for hver enkelt tale. Slik kodet jeg materialet inn i kategorier. Deretter gikk jeg gjennom de transkriberte intervjuene med samme prosedyre.

Steg 3: Arrangere kodene rundt «akser» av mening. *”Koding og kategorisering av kvalitative data innebærer egentlig en oppdeling av datamaterialet i ulike elementer og en inndeling av disse dataelementene i ulike typer eller grupper” (Grønmo, 2015, s. 263).* Mens jeg i steg nummer to så på de ulike tekstene separat, begynte jeg å finne likheter, kontraster og sammenfall i tekstene jeg hadde lest slik Van Gorp (2010, s. 95) anbefaler. Jeg så på de fire delrammeelementene i de ulike tekstene og hvor det var likheter og ulikheter. Jeg så også på deelementene sammen i en helhetlig ramme. Slik fikk jeg innsikt i hvilke argumenter og tolkninger som gikk igjen i talene og intervjuene.

Steg 5: Selektiv koding. Det betyr å skille ut kodene ved å fylle dem inn i rammematerisens celler etter kategoriene jeg hadde definert på forhånd. Etter at jeg hadde fylt ut matrisene, så jeg etter logiske kombinasjoner på tvers av rammene når det gjaldt problemdefinisjoner, årsaksforklaringer, løsningsforslag og moralsk evaluering. Slik klarte jeg å begrense antall rammer og sto tilslutt igjen med seks tolkningsrammer. Deretter lette jeg frem kjernen i hver ramme. Se vedlegg 1 og 2 for eksempler på ramme- og analysenotater.

Ut fra min analyse endte jeg opp med å dele tolkningsrammene i to separate matriser som presenterer politikernes tolkningsrammer før og etter Storskog. Hver matrise består av en oppsummering av tre tolkningsrammer basert på de tre partiene som er analysens enheter. Slik blir det lettere for leseren å sammenlikne partienes tolkningsrammer før og etter Storskog. Tolkningsrammene er oppdelt basert på kategoriene; problemforståelse, årsaksforklaring, moralsk evaluering og løsning. De ulike delementene som utgjør den helhetlige tolkningsrammen gir jeg rede for i oppgavens to neste kapitler som er oppgavens analysedel.

Høyre (2013) bruker begrepet *streng* i sitt programmer når de omtaler innvandring. KristeligFolkeparti (2013) og Arbeiderpartiet (2013) bruker begrepet *human*. Tankard (2001) mener det å navngi tolkningsrammene er en slags rammetolkning i seg selv (s.97). Da jeg skulle navngi mine tolkningsrammer, hadde jeg streng-rammen og human-rammen som arbeidstitler. Etterhvert gikk jeg bort fra å sette slike merkelapper på rammene av flere grunner. For det første kan ordene lett tolkes normativ og dermed peke på hvilken tolkningsramme som var mest *riktig* å foretrekke, altså den *snille humane*, eller *slemme strenge*. Så var det også et spørsmål om jeg skulle bruke de termene som politikerne brukte om sin politikk på dette feltet. Det å bruke ladete ord som streng og human kanskje kunne peke tilbake på min troverdighet som forsker, altså at jeg brukte ord som indirekte indikerte hvilken tolkningsramme jeg synes var den beste. Likevel valgte jeg å benytte begrepet *streng*

i forbindelse med Høyres tolkningsramme, det var fordi intervjuobjektene konsekvent brukte dette begrepet om sin kommunikasjon og politikk. Derfor mener jeg også at det var hensiktsmessig å navngi tolkningsrammen deretter. Høyres tolkningsramme valgte jeg å kalle ”streng og medmenneskelig”. Det var fordi intervjuobjektene brukte disse begrepene i omtalen av sitt hovedbudskap i forbindelse med flyktningkrisen, talene jeg analyserte bygget også opp under denne balansen mellom en medmenneskelig og streng politisk kommunikasjon. KrFs tolkningsramme kalte jeg for ”hjelperammen”. Det var fordi de sa i intervju og taler at de var opptatt av å hjelpe flyktningene. I Syria og i Norge. Det var deres hovedbudskap i forbindelse med flyktningkrisen. For Ap var det viktig å ha en kommunikasjon om ansvarlighet. Derfor valgte jeg å kalle deres tolkningsramme for ”ansvarsrammen”. Deres hovedbudskap handlet om å ta ansvar. For situasjonen i Syria, og situasjonen som oppsto i Norge da asylsøkerne kom til grensen i hopetall. Jeg valgte også å navngi tidsperioden som matrisen omhandler som *før* og *etter Storskog* fordi intervju objektene omtalte periodene slik.

Når repertoaret av rammer er definert, er det to spørsmål som må besvares. For det første, er rammene komplette? Og for det andre, er disse rammene de mest dominerende? Noen viktige kriterier som kan være hjelpsomme for å evaluere rammens bærekraft er tykkelsen på rammen, abstraksjonsgraden, og rammens anvendbarhet for å definere andre temaer eller saker. Om disse kriteriene er oppfylt, promoterer rammen en spesifikk mening (Van Gorp, 2010, s. 97).

Rammene jeg har identifisert blir rikt beskrevet gjennom resoneringsenhetene problemdefinisjon, årsaksforklaringer, moralsk evaluering og løsningsforslag i talene og intervjuene jeg har analysert. Dette mener jeg gjør at rammen oppfyller kriteriet om tykkelse. Mine tolkningsrammer har også likheter med andre tolkningsrammer på asyl- og innvandringsfeltet, dette forstår jeg som at rammene er abstrakte nok til å kunne beskrive

andre liknende saker, i tillegg til rammens anvendbarhet for å definere andre temaer eller saker (Van Gorp, 2010, s. 97-99). Jeg finner blant annet likheter mellom de tolkningsrammene jeg har kommet frem til og trussel- og offerrammen (Horsti, 2008; Van Gorp, 2005) som jeg har gjort rede for tidligere i oppgaven.

Utfordringen jeg hadde med å gjøre en åpen koding inn i kategorier i forbindelse med disse tolkningsrammene, var at noen ting passet inn i flere kategorier. Det førte til at jeg måtte være forsiktig med å gjenta meg selv for mange ganger. Enkelte steder i analysen er det litt gjentakelser. Det er fordi jeg mener det var viktig å nevne enkelte viktige elementer i flere sammenhenger, men jeg har prøvd å minimere det mest mulig. Det kan forekomme i følge Entman (1993) at en enkelt setning kan brukes i flere av kategoriene, samtidig som at noen setninger ikke passer inn i noen av kategoriene (s. 52). Samtidig synes jeg det var vanskelig med årsaksforklaringene før og etter Storskog. Her synes jeg det var utfordrende å gjøre rammen ”tykk nok”. Partiene hadde også ganske like årsaksforklaringer, noe som gjorde det vanskelig å skille tolkningsrammene fra hverandre. Jeg løste dette ved å prøve å se på hva som skilte de ulike partiene i forbindelse med årsaksforklaring, det var eksempelvis mye lettere når det gjaldt de ulike partienes moralske evalueringer.

3.4 Oppgavens kvalitet; reliabilitet, validitet og generalisering

Når en vurderer forskningsprosjekts metodiske kvalitet er det vanlig å diskutere tre aspekter eksplisitt: generalisering, validitet og reliabilitet. En høy grad av validitet og reliabilitet betraktes som forutsetninger for å kunne generalisere funnene i analysen (Østbye et al., 2007, s. 118).

Jeg hadde en hermeneutisk fremgangsmåte i min tolkningsrammeanalyse. Disse baserer seg på et lite utvalg og prøver å lenke opp tolkningsrammer til større kulturelle

elementer. Disse rammene er dermed beskrevet i dybden uten en kvantifisering (Matthes & Kohring, 2008, s. 259). Tankard (2001) problematiserer at det er en forsker alene som identifiserer tolkningsrammene. Ulempen med fremgangsmåten jeg har brukt er at jeg risikerer å finne tolkningsrammer jeg bevisst eller ubevisst leter etter. Tankard (2001) sier: ”*There is a danger in this kind of lone scholar analysis that the identification of a set of possible frames can be done arbitrarily*” (s. 97). Tolkningsrammer kan også analyseres deduktivt. Ulempen ved en deduktiv tilnærming er at deduktive studier er begrenset til allerede etablerte rammer. Slik blir metoden lite fleksibel når det gjelder å identifisere nye tolkningsrammer (Matthes & Kohring, 2008, s. 262-263). Det er altså ingen av fremgangsmåtene som er perfekte med tanke på oppgaven reliabilitet og validitet, derfor er det viktig å tenke hvordan man skal løse dette i analyseprosessen. Et grep jeg gjorde for å styrke oppgavens reliabilitet og validitet var at jeg i likhet med Matthes og Kohring (2008, s. 263-264) rekonstruerte tolkningsrammene i ulike delementer som jeg deretter satt sammen til en helhetlig ramme. Det har jeg gjort rede for tidligere i oppgaven. Et annet grep jeg gjorde var å benytte meg av Van Gorp (2010) analyseprosedyre for tolkningsrammer i det formål å forsøke å ta forskerens subjektivitet ut av analysen. Slik får leseren av analysen en grundig gjennomgang for hvordan jeg gikk frem i min tolkningsrammeanalyse.

3.4.1 Reliabilitet

Reliabilitet betyr pålitelighet og dreier seg om kvaliteten i innsamlingen, bearbeidingen og analysen av dataene (Østbye et al., 2007, s. 26). ”*Reliabiliteten er høy hvis undersøkelsesopplegget og datainnsamlingen gir pålitelige data*”(Grønmo, 2015, s. 220). I kvalitative studier innebærer reliabilitet at de empiriske funnene som presenteres, er basert på data om faktiske forhold, og at dataene er innsamlet på en systematisk måte og i samsvar med etablerte forutsetninger og fremgangsmåter i det undersøkelsesopplegget som er benyttet.

Slik kan man unngå at data ikke bygger på forskerens rent subjektive skjønn eller skyldes tilfeldige omstendigheter under forskningsprosessen (Grønmo, 2015, s. 229). I denne oppgaven gir jeg rede for min innsamling av data slik at undersøkelsen kan etterprøves. Både ved å gi utfyllende innsikt i hvordan jeg gikk frem i min kvalitative innholdsanalyse, i tillegg til hvem jeg intervjuet og hvilken fremgangsmåte jeg brukte i forkant og etterkant av intervjuene.

I drøftinger av reliabilitet i kvalitative studier, er det vanlig å legge vekt på intern og ekstern konsistens. Intern konsistens dreier seg om forholdet mellom ulike deler av de innsamlede dataene. Den er god hvis de forskjellige dataelementene er plausible og rimelige i forhold til hverandre og datamaterialet som helhet. Ekstern konsistens dreier seg om forholdet mellom de innsamlede data og andre relevante opplysninger. Den er god om det er samsvar mellom datamaterialet i studien og annen tilgjengelig informasjon om temaet som studeres (Grønmo, 2015, s. 230).

Det at jeg brukte eliteintervju i min undersøkelse er gjenstand for kritisk drøfting med tanke på oppgavens reliabilitet. *”Ekspertene er ofte vant til å bli intervjuet og kan mer eller mindre ha forberedt innlegg som kan fremme synspunktene de ønsker å kommunisere via intervjuet, og det krever betydelige evner fra intervjuerens side å komme forbi dem”* (Grønmo, 2015, s. 176). Siden mine intervjuobjekter hadde fått tema for intervjuet på forhånd hadde flere av dem forberedt et budskap som de gjentok på flere av mine spørsmål. Eliteintervjuer kan altså svekke undersøkelsens reliabilitet ved at intervjuobjektene har sin egen agenda når de svarer på spørsmålet. Derfor stilte jeg informantene spørsmål om de andre partienes kommunikasjon, slik kunne jeg analysere informantenes svar kritisk i forhold til hva alle informantene sa om saken totalt sett. I tillegg stilte jeg meg kritisk til dataene i løpet av analysefasen i oppgaven.

For å styrke relabiliteten for min undersøkelse, valgte jeg å intervju alle informanter hver for seg. Når de jeg intervjuet også hadde ulike roller gav det meg en dypere innsikt i hvert enkelt parti og temaet for oppgaven generelt. Det at intervjuobjektene mine totalt sett hadde ulike roller gav oppgaven innsikt i situasjonen fra flere utsiktspunkt. Slik kunne jeg få en oversikt over hvordan de ulike partiene så på flyktningkrisen og ved å sette de ulike informantenes forklaring sammen, prøve å danne meg et helhetlig bilde.

”Et sentralt problem når man studerer eliter er å få tilgang til intervjupersonene” (Grønmo, 2015, s. 175). Separat intervju gikk ikke i forbindelse med Ap. Det at jeg intervjuet disse to sammen, noe som både kan svekke og styrke oppgaven min. Det var en styrke at de to sparret og tenkte høyt sammen. Jeg merket at når de sparret med hverandre ble det veldig gode refleksjoner. Samtidig kunne det at jeg intervjuet dem separat føre til at jeg kunne fått opp flere eventuelt også andre refleksjoner. I settingen med begge to, spant de videre på hverandres refleksjoner.

Gunnhild Sørås (intervju, 13.10.2016) var bortreist frem til juni 2016, derfor har jeg ikke hennes versjon av hva som skjedde rundt landsmøtene i april – men Øen (intervju 21.09.2016) gav meg et godt innblikk i det. Det kan svekke intervjuene fra KrF sin reliabilitet at jeg ikke fikk to personers versjoner av det som skjedde fra april – mai. Samtidig var det hun som hadde best innblikk i KrFs stortingsgruppe når det angår kommunikasjonen for resten av perioden.

Grønmo (2015) mener at et større problem ved kvalitativ innholdsanalyse er at forskerens perspektiv kan påvirke utvelgingen og tolkningen av tekstene (s. 192). Slik jeg tolker dette, har alle forskere en bakgrunn og et tankesett fra før som kan påvirke oppgavens analyse. Jeg hadde en spesiell utfordring med min bakgrunn som kommunikasjonsrådgiver i KrFU. Denne jobben hadde jeg fra august 2014 til juni 2017. Jeg vet derfor mye om KrF fra

før på grunn av jobben min. Det kan føre til at tolkningsmuligheter som er viktige eller interessante ikke blir fanget opp fordi de er på siden av det jeg var opptatt av (Grønmo, 2015, s. 192).

Grønmo (2015) skriver:

For å unngå feiltolkninger om tekstens representativitet og mening bør forskeren legge vekt på å forstå tekstens innhold ut fra den konkrete situasjonen da tekstene ble utformet og formidlet og i lys av forfatterens antatte intensjoner, tekstens sosiale funksjoner og leserens mulige persepsjoner (s. 193).

I følge Yin (2014) kan en test på din partipartiskhet være hvor åpen du er for motstridende bevis (s. 76). Jeg forsøkte å sette meg inn i de ulike partienes situasjon da de holdt de ulike talene. Dette var selvsagt lettere når det gjaldt KrF. Det håndterte jeg ved å være ekstra bevisst på mitt utgangspunkt da jeg analyserte deres taler og intervjuer. I tillegg prøvde jeg å ha en åpen innstilling da jeg samlet inn mitt empiriske materiale og være åpen for alle aspekter av saken.

3.4.2 Validitet

Validitet vil si gyldighet (troverdighet eller bekreftbarhet). Begrepet omhandler relevansen av data og analyse i forhold til oppgavens problemstilling. Validitet betyr at man måler det man sikter mot å måle (Østbye et al., 2007, s. 25). Validiteten sjekkes ved å undersøke eventuelle feilkilder, dess sterkere falsifiseringsbestrebelse en påstand har overlevd – desto mer gyldig eller troverdig er kunnskapen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 279). Validitetsbegrepet er mindre presist og mer komplekst enn reliabilitetsbegrepet, derfor er validitetsvurderinger ofte mer kompliserte enn reliabilitetsvurderinger. I praksis er det umulig å oppnå perfekt validitet. Det finnes ikke presise mål på validitet, og derfor er det heller ikke mulig å teste eller beregne forskningsprosjektets validitet på en eksakt måte. Derfor er den viktigste fremgangsmåten for

å vurdere studiens validitet å gjøre kritiske drøftinger av undersøkelsesopplegget, datainnsamlingen og datamateriale ut ifra de de validitetstypene som er mest relevante for den aktuelle studien (Grønmo, 2015, s. 237).

I kvalitative studier vurderer man validitet ut ifra kompetansevaliditet, kommunikativ validitet og pragmatisk validitet (Grønmo, 2015, s. 234-235). Kompetansevaliditet referer til forskerens kompetanse for innsamling av det empiriske på det aktuelle forskningsfeltet. Om forskeren har erfaring, forutsetning og kvalifikasjoner for innsamling for å samle inn data, øker dette mulighetene for høy validitet (Grønmo, 2015, s. 234). Et viktig kvalifikasjons kriterium i følge Kvale og Brinkmann (2015) er at intervjueren har god innsikt og kunnskap i intervjutemaet på forhånd og slik kan ha en opplyst samtale om saken og de viktigste aspektene av temaet som intervjuobjektet blir spurt om (s. 195). Det er også viktig med kunnskap om intervjutemaet for å kunne stille gode oppfølgingsspørsmål når intervjupersonen svarer. Kvaliteten på de empiriske dataene som blir produsert i det kvalitative intervjuet er avhengig av forskerens ferdigheter, i tillegg til kunnskap om temaet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 84).

Elitepersoner er vant til å bli spurt om sine meninger og tanker. En intervjuer må derfor ha en viss ekspertise vedrørende intervjutemaet slik at vedkommende kan være en interessant samtalepartner. Intervjueren bør ha opparbeidet seg god kunnskap om temaet og mestre fagspråket å være godt inne i intervjutemaet, slik få respekt og være i stand til å oppnå en viss grad av symmetri i intervjurelasjonen (Grønmo, 2015, s. 176).

I forkant av intervjuene med mine informanter utarbeidet jeg noen tentative tolkningsrammer som jeg brukte i min intervjuguide. Slik opparbeidet jeg meg kunnskap om politikernes kommunikasjon om flyktningkrisen i forkant av intervjuene slik at jeg og intervjuobjektet kunne snakke om relevante aspekter av temaet. I tillegg opparbeidet jeg meg

kunnskap på asyl- og innvandringsfeltet slik at jeg kunne stille relevante oppfølgingsspørsmål. Det var også viktig å opparbeide seg kunnskap på temaet fordi det er et komplisert politisk område. Hva er forskjellen på asylsøkere, kvoteflyktninger og immigranter var greit å ha en oversikt over før intervjuene for eksempel. Samtidig har også min generelle bakgrunn fra politikken hjulpet meg i intervjuene for å henge med på politikernes politiske fagspråk og retorikk. Det er en svakhet for min oppgave at mine intervjuobjekter jobbet med kommunikasjon og budskapsformidling profesjonelt. Deres jobb er å få partiet til å se bra ut utad, i tillegg til å promotere sin prefererte historiefortelling om flyktningkrisen. De har en preferert tolkningsramme som det er jobben deres å kommunisere. Dette var jeg bevisst på i forkant. Et grep som jeg gjorde, og som jeg også har nevnt tidligere var at jeg spurte hva intervjuobjektene mente om de andre partienes kommunikasjon. Siden partiene var kritisk til hverandres kommunikasjon, gav det meg et mer helhetlig bilde av hva som hadde skjedd i perioden for min analyse. Slik har jeg også kunnet drøfte intervjuene opp mot hverandre. Samtidig kan rådgivernes sterke agenda har gjort at jeg ikke har fått et fullstendig bilde av det som skjedde i forbindelse med flyktningkrisen. Heller ikke partienes ærlige vurderinger i forbindelse med de hendelsene som oppsto. Samtidig kan det også være en fordel at intervjuobjektene er profesjonelle kommunikatorer, fordi jeg var interessert i å få innsikt i hva som var deres prefererte tolkningsramme.

Kommunikativ validitet bygger på dialog og diskusjon mellom forskeren og andre om hvor vidt materialet er godt og treffende i forhold til studiens problemstilling. Om drøftingene resulterer i enighet eller konsensus om at det ikke foreligger spesielle problemer eller svakheter med tanke på studiets intensjoner, kan vi anta at validiteten er tilfredsstillende (Grønmo, 2015, s. 235). Mens jeg skrev denne oppgaven diskuterte jeg temaet med mine kollegaer i ungdomspartiet, veilederen min og rådgiverne på Stortinget fra ulike partier.

Samtidig holdt jeg meg oppdatert på hva politikerne sa om temaet i media. Slik har jeg jobbet for å styrke oppgavens kommunikative validitet.

Pragmatisk validitet omhandler hva som skjer etter studiens slutt. Pragmatisk validitet dreier seg om hvilken grad datamaterialet og resultatene i en studie danner grunnlag for bestemte handlinger. Om validiteten er høy danner studien et godt handlingsgrunnlag (Grønmo, 2015, s. 236). Dette er vanskelig å si noe om før etter studien er publisert.

3.4.3 Generalisering

En vanlig bekymring når det gjelder casestudier er at det er vanskelig å generalisere ut fra en enkelt case. Formålet blir da heller å tilføre noe til teorien og styrke den. Ikke nødvendigvis å si noe generelt om populasjonen (Yin, 2014, s. 21). Prinsipielt sett er studien begrenset til casen som oppgaven utforsker (Grønmo, 2015, s. 90). Et viktig poeng i casestudier når det gjelder muligheten for generalisering av teori er at casen bygger på allerede eksisterende teori, som i forbindelse med denne casen er tolkningsrammeteori og narrativteori (Yin, 2014, s. 37-42). Yin (2014) kaller dette for analytisk generalisering (s.41).

Slik jeg forstår casestudier, kan jeg altså ut fra mitt case si noe mer generelt om hvordan politikere endrer kommunikasjon og rettferdiggjør dette når politiske saker endrer seg. Denne undersøkelsen kan generaliseres til å si noe om andre liknende situasjoner hvor politikere ser seg nødt til å endre kommunikasjon. Samtidig kan generaliseringsprinsippet når det gjelder casestudier også potensielt gjelde i en variasjon av situasjoner, ikke bare de som er like den originale casen. Mine funn vil si noe om liknende caser spesielt, men også tilføre noe til tolkningsrammeteorien og andre caser som ikke er helt like generelt (Yin, 2014, s. 41).

3.5 Oppsummering: Metode

I dette kapitlet har jeg gitt en innføring oppgavens metodiske rammeverk. Jeg har forklart hvilke metoder jeg har brukt for å samle inn mitt empiriske materiale, samt hvilke redskaper jeg har brukt for å analyse mitt empiriske materiale. I tillegg har jeg gjort rede for hvordan jeg har analysert det empiriske materialet oppgaven baserer seg på. Jeg har også gjort rede for oppgavens kvalitet basert på undersøkelsens reliabilitet, validitet og grunnlag for generalisering. I de to neste kapitlene presenterer jeg oppgavens analyse.

4. Tolkningsrammer før Storskog

4.1 Problemdefinisjon

I dette delkapittelet gjør jeg rede for hvilke problemdefinisjoner de ulike partiene hadde i forbindelse med flyktningkrisen. Problemdefinisjonen legger også grunnlag for årsaken, den moralske evalueringen og løsningen på problemet. Likt for alle partiene er at de ser på flyktningkrisen som et problem der Norge må bidra til å hjelpe. Slik appellerer samtlige parti til felles delte verdier og kulturell resonans som omhandler at Norge skal ta et internasjonalt ansvar når andre land trenger vår hjelp, noe som er viktig for å få oppslutning om sin tolkningsramme (Gamson & Modigliani, 1989; Reese, 2001).

Et eksempel på dette er at samtlige parti tok opp flyktningkrisen som et problem i sine taler. Jonas Gahr Støre, sa i sin tale til sitt landsmøte: *”Vi ser (...) en region der millioner er på flukt, verden har ikke sett noe verre siden andre verdenskrig”* (16.04.2015). Knut Arild Hareide åpner sin tale til landsstyret i KrF med å si: *”Valgkampen er over, men det er ikke flyktningkrisen. (...) Akkurat nå er vi vitne til den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig”* (25.09.2015). Erna Solberg sier i en redegjørelse til Stortinget om situasjonen i Middelhavet og humanitære kriser i Syria og Irak (heretter redegjørelse): *”Ikke siden andre verdenskrig har så mange mennesker vært på flukt. I fjor anslo FN at 40 % av de som la ut på den farefulle ferden over Middelhavet kom fra Eritrea og Syria”* (30.04.2015).

I Høyres program for 2013 til 2017 står det at de har en streng og rettferdig asylpolitikk. De vil øke kvoten for kvoteflyktninger om det er nødvendig (s. 75). I programmet står det:

Norge har en plikt til å hjelpe mennesker i nød og til å gi beskyttelse fra forfølgelse. Respekten for asylinstituttet kan kun oppnås gjennom en streng, men rettferdig praksis. Dette innebærer en konsekvent linje som gjør at færre grunnløse asylsøkere kommer til landet, og at de som søker asyl, får sine søknader behandlet raskt (s. 75).

Sigbjørn Aanes som er statssekretær og presseansvarlig for statsminister Erna Solberg, legger vekt på i intervjuet at det var hun som sto for strategien om hvordan Høyre skulle kommunisere om flyktningkrisen. Aanes sier: *”Erna var opptatt av hvordan dette skulle kommuniseres. Det er hennes valg av ord og ikke minst strategier. Og det som alltid har vært viktig, det er en balanse mellom det medmenneskelige og det strenge” (intervju 12.08.2016).* Aanes fremstiller slik Solberg som hovedarkitekten når det gjaldt Høyres kommunikasjon om flyktningkrisen. Hun ønsket en balanse mellom ”streng og medmenneskelig” kommunikasjon. Torbjørn Søltnæs som var politisk rådgiver på asyl- og innvandringsfeltet i perioden for min analyse, sier: *”Vi måtte kommunisere på en måte som gjorde at vi ikke ble oppfattet alt for innvandringsliberale siden vi har mange av de samme velgerne som FrP. Men samtidig vise at vi var anstendige, brydde oss om mennesker som hadde det vanskelig” (intervju, 12.08.2016).*

Høyre kommuniserte at de førte en restriktiv politikk på asyl- og innvandringsfeltet, samtidig som det var viktig å være medmenneskelig i møte med mennesker på flukt. Dette viser seg igjen i Høyres tolkningsramme både før og etter Storskog. Aanes sier:

”Først og fremst synes jeg det var lurt at vi ikke gav etter i retorikken. Det ble krav om at Erna måtte være mer som Tysklands forbundskansler, Angela Merkel, men det ville hun ikke. Det var vi veldig glad for i ettertid. Men det er klart – hadde det ikke kommet så mange flyktninger til Norge senere så hadde det fremstått annerledes i ettertid. Vi tjente nok veldig på det. Erna tjente på det profilmessig (intervju 12.08.2016)”.

Høyres historiefortelling står seg slik sett godt i etterkant fordi de mente det samme både før og etter Storskog. Dette styrker Høyres narrativ som koherent og konsistent i forbindelse med flyktningkrisen. Aanes forklarer at deres budskap kunne sett annerledes ut i ettertid om ikke situasjonen med den massive økningen av flyktninger hadde oppstått. Slik jeg tolker det vil det si at Aanes mener at det kanskje hadde vært bra for regjeringen og vært for å ta imot 10

000 kvoteflyktninger, men slik ting utspilte seg i etterkant var det best tjente med å holde på budskapet sitt. Aanes sier om flyktningkrisen:

”Jeg synes det bølget litt. Saker vil ofte bølge. Mange ønsket kanskje at man skulle ta imot flere, men så kom hele immigrasjonsutfordringene (...) Også snur det plutselig veldig i befolkningen – og det interessante da er å forstå dynamikken før det skjer. Prøve å være mer konsekvent” (Intervju 12.08.2016).

Her viser Aanes til partiens evne til å se fremover i tid når de skal vurdere hva som skal være deres budskap og hvordan det passer med partiets historiefortelling. Aanes trekker her frem styrken i hva som skjer når opinionen snur og dynamikken i det. Om politikerne er flinke til å forutse hvordan saker utspiller seg kan det hjelpe dem i å oppnå troverdighet for partiets budskap om en gitt sak. Aanes sier: *”Fordelen med Erna er at hun er langsiktig og ikke lar seg påvirke av målinger fra måned til måned. Hun har selvtillit på at over tid lønner det seg å gjøre det som mener er riktig. Men det kan være ubehagelig når det oppstår slike situasjoner”* (intervju 12.08.2016). Med ”slike situasjoner” viser han til at Solberg ikke var for å ta imot 10 000 kvoteflyktninger, dette måtte Høyre forsvare ovenfor opinionen. Da jeg spurte Aanes om hvordan det var å møte Aps virkelighetsbeskrivelse om at det var nødvendig å øke kvoten av flyktninger Norge skulle ta imot sa han: *”Jeg synes i en periode det var krevende å være konsekvent når man så alle bildene fra Middelhavet.”* (intervju 12.08.2016). Søltnæs sier: *”Krigen i Syria og flyktningstrømmen over Middelhavet hvor båter gikk ned og folk druknet er krevende. Det skaper et mellommenneskelig engasjement. Og også selvsagt hos oss ganske likt slik andre oppfattet det”* (intervju 29.09.2016). Det viser at Høyre så på flyktningene som ofre for krig og konflikt, samtidig som de mente at det å ta imot flere flyktninger til Norge ikke var riktig løsning på problemet.

I partiets problemdefinisjon var budskapet at Syria og nærområdene trengte mer penger. Erna Solberg sier: *”FN har i år bedt verden bidra med 59 milliarder kroner for å*

imøtekomme de humanitære behovene i Syria og naboland. Kun 16 % av FNs appell for Syria er dekket så langt i år. Økte bidrag er nødvendig” (redegjørelse, 30.04.2015).

Høyre trakk altså frem hvor mye penger FN manglet i sin problemforståelse og at økte bidrag var nødvendig. Hun bruker tall og statistikk som argument for å underbygge hvor stort behov det er for nødhjelp i Syria. Dette er rasjonelle argumenter som appellerer til fornuft. Disse argumentene også pålitelige fordi de kan testes i etterkant. Pålitelighet er et krav i Fishers (1987) narrative paradigme som omhandler historiens logikk. Her ser vi at Høyre benytter seg av rasjonelle argumenter i sin kommunikasjon.

Samtidig er det også et krav i Fishers (1987) paradigme at historier henger sammen når den sammenliknes med kontrasterende historier som trekker frem andre argumenter og fakta. Slik kan Høyres historie bli svekket mot andre partiers historiefortellinger. I forbindelse med flyktningkrisen var KrF og Aps historie utvidet til å handle om at Norge burde ta imot flere kvoteflyktninger, i tillegg til å bistå Syria og nærområdene humanitært. Dette kommer jeg tilbake til senere i oppgaven.

Sølsnæs trekker også inn en annen utfordring i forbindelse med Høyres budskap, nemlig regjeringssamarbeidet med FrP. *”For vår del var det ekstremt viktig at regjeringssamarbeidet ikke brøt sammen på grunn av situasjonen som skjedde” (intervju 29.09.2016).* Utfordringen for Høyre var derfor å ha et karakteristisk budskap uten å støte fra seg FrP eller opptre på en måte som kunne provosere regjeringspartneren. Derfor måtte Høyre ha to tanker i hodet samtidig. Både kommunisere et budskap som var gjenkjennelig for deres velgere, samtidig som at de måtte ha et budskap som tilfredsstilte FrP uten at velgerne oppfattet deres kommunikasjon som ukarakteristisk.

KrF skriver i sitt program for 2013-2017 at de vil doble antall kvoteflyktninger. De skriver om kvoteflyktninger i sitt program:

”Flyktninger som kommer seg helt til Norge er ofte de mest ressurssterke som har råd til å benytte seg av menneskesmuglere. KrF vil øke antallet overføringsflyktninger for å hjelpe dem som ikke har slike muligheter, og utrede muligheten for å åpne for at flyktninger i spesielle tilfeller skal kunne søke om asyl fra norske ambassader” (s. 94).

KrF sitt hovedbudskap handlet om å hjelpe mennesker i nød. Jon Håkon Øen, personlig rådgiver og taleskriver for KrFs partileder, sier:

”Vi kommuniserte i tråd med det KrF alltid har stått for, det var ikke et nytt budskap. Vi har et ansvar i den vestlige verden til å hjelpe. Vi må hjelpe noen her, og ikke legge alt på nærområdene. Selv om hovedtyngden alltid vil være der. Det er veldig kjent retorikk fra oss. Det er i tråd med det vi alltid har stått for” (intervju, 21.09.2016).

KrF var i følge Øen opptatt av å ha et karakteristisk KrF-hovedbudskap i forbindelse med flyktningkrisen. Det omhandlet ansvaret for å hjelpe. Eriksen viser til eksempler på at å hjelpe mennesker i nød er noe som er karakteristisk for partiet i sin landsmøtetale:

”Vi har vist det før at KrF står i første rekke for internasjonal solidaritet! (...) Vi viste det i slutten av 90-årene da sentrumsregjeringen tok imot ekstraordinære flyktninggrupper fra det krigsherjede Balkan (...). I denne kampen for internasjonal solidaritet står KrF i front. Og det skal vi fortsatt gjøre! (...) i fjor høst foreslo KrF å fordoble antall kvoteflyktninger for 2015, for å ta imot flere fra Syria. Vi fikk gjennomslag for 500 flere. For sakens skyld er vi glade for at flere partier følger etter og nå trengs en enda større innsats” (08.06.2015).

I sitatet over viser hun til eksempler tilbake i tid hvor Norge med KrF i regjering har bidratt for å hjelpe mennesker i nød og hun peker fremover når hun sier at dette er noe KrF skal fortsette å gjøre. Her viser hun til at KrF har ønsket at Norge skal ta imot flere kvoteflyktninger og synes det er positivt at flere partier ønsker det. Hun holder også frem utviklingshjelp som viktig i problemforståelsen. Øen bekrefter at kvoteflyktninger var viktig for KrFs problemforståelse: *”Det var veldig mange flyktninger i nærområdene rundt Syria og det var sprengt kapasitet. Vi ville at vestlige land også måtte bidra”* (intervju, 21.09.2016). KrFs strategi var å ha et budskap som velgerne kunne kjenne KrF igjen på – og som kunne gi partiet troverdighet i sitt budskap om flyktningkrisen.

I Aps program for 2013-2017 står det at de vil føre en human, rettferdig og konsekvent flyktning og asylpolitikk. De vil øke tallet på kvoteflyktninger som Norge tar imot til minst 1500 stykker (s. 85-86). Ap skriver i sitt program:

”Norge kan ikke ta i mot alle som ønsker å bosette seg her. Arbeiderpartiet vil føre en helhetlig og konsekvent innvandringspolitikk. Vi vil føre en human, rettferdig og konsekvent flyktning- og asylpolitikk, basert på internasjonale avtaler som Norge har forpliktet seg til å følge” (s. 85).

Arbeiderpartiet hadde et hovedbudskap som de gjentok gjennom hele intervjuet.

Kommunikasjonssjef i Ap, Camilla Ryste oppsummerer det slik:

”I bunnen for våre politiske strategiske valg og kommunikasjonsstrategiske valg handler det om at Ap er et ansvarlig parti som var og er opptatt av at Norge skulle ta sin del av det internasjonale ansvaret i situasjonen. Samtidig som at Ap ønsket å bidra til at Norge skulle finne sammen til ansvarlige løsninger. Vi ønsket å samle og ikke splitte. Det mener jeg er gjennomgående i alt” (intervju 11.10.2016).

Ap mente at deres politiske- og kommunikasjonsstrategiske valg bunnet i disse tre punktene som omhandler at Norge skal ta sin del av det internasjonale ansvaret, samle og ikke splitte – i tillegg til å finne sammen om ansvarlige løsninger. Øyvind Grøslie Wennesand, som er politisk rådgiver i Ap sier at de brede forlikene som ble vedtatt var krevende for dem siden de satt i opposisjon, men fordi de ønsket å bli oppfattet som et ansvarlig parti, var det verdt det: *”Forlikene hadde en verdi – det gikk på kontoen med ansvarlighet og det å samle folk. Det var en kostnad i andre enden – men vi mente at dette var riktig” (intervju 11.10.2016).* Ap var opptatt av å ha et budskap om ”ansvar” fordi dette var karakteristisk for partiet. Det derfor viktigere for Ap å opptre karakteristisk som et ansvarlig parti som var opptatt av å ”samle og ikke splitte”, istedenfor å stille seg utenfor forlikene og presentere en annen løsning enn den regjeringen hadde. Aps narrativ viser at partiet var opptatt av at deres historie skulle passe inn i kravene om en konsistent, logisk og sammenhengende historie (Fisher, 1987). I problemdefinisjonen er ansvarsrammen tydelig. Støre sier i sin landsmøtetale:

”Vi skal svare på appellen og styrke den humanitære hjelpen til de katastroferammede i Syria, Irak og nabolandene. (...) Så bør vi også gjøre mer her hjemme. Da handler det om å gi opphold til flere. Heller ikke det alene løser problemet. Men det kan ta av for noe av presset, komme nødstedte i møte, vise at vi tar et større ansvar - særlig ved å følge anmodningen fra FNs Høykommissær for flyktninger” (16.04.2015).

Støre mener internasjonalt ansvar omhandler å ta imot flere kvoteflyktninger og å bistå med mer penger til Syria og nærområdene. Aps problemforståelse var dermed lik KrFs, men samtidig var det ikke karakteristisk av Ap å øke kvoten for antall flyktninger. De måtte dermed legge trykk på begrepet ”ekstraordinært” i sin ansvarsramme – altså at dette var et unntak fra regelen. Ryste sier: *”(...) dette handlet om en helt ekstraordinær situasjon som vi så utspilte seg i Syria og nærområdene. Det gav verdenssamfunnet et ekstra ansvar”* (11.10.2016). Dette gjør jeg grundigere rede for i den moralske evalueringen.

4.2 Årsaksforklaring

I forlengelsen av partienes problemforståelse følger en ganske lik årsaksforklaring.

Jonas Gahr Støre sier: *”Det alvorlige bakteppet er den flyktningstrømmen vi nå ser – skapt av krig og oppløsning av land like ved Europas grenser. Utviklingen vil bare snu om og når krigen opphører. Vi vet lite om og når det vil skje”* (landsmøtetale, 16.04.2015).

Her forklarer Støre flyktningkrisen med krig og konflikt. Det vil si at han ser på menneskene som flykter som ofre for en situasjon utenfor sin kontroll. Dette er ganske likt med KrFs årsaksforklaring. Deres ansvarsramme kommer også frem i forbindelse med årsaksforklaringen når Støre peker på Norges internasjonale ansvar: *”Da må vi hjelpe de som er i nød, der krisen er, vise solidaritet og medmenneskelighet”* (landsmøtetale, 16.04.2015).

KrF legger utelukkende vekt på at årsaken til at menneskene flykter er at de blir tvunget til det. Eriksen sier:

”Vi må fjerne årsaken til de desperate flyktningstrømmene. Da må vi satse mer på fred, forsoning og utviklingshjelp som fjerner den ekstreme fattigdommen som tvinger folk på flukt! Den langsiktige utviklingsinnsatsen har vært KrFs varemerke – nå bekreftes nødvendigheten av den!” (landsmøtetale 08.06.2015).

Slik omtaler KrF i likhet med Ap menneskene som flykter utelukkende som ofre for noe som er utenfor deres kontroll. Samtidig legger Eriksen også vekt på KrFs engasjement for bistand og utvikling.

Hun beskriver det som ”KrFs varemerke”. Her viser KrF at de har et troverdig og konsistent budskap i forbindelse med flyktningkrisen. KrF har vært opptatt av denne saken i lang tid, og at krisen bekrefter nødvendigheten av deres politikk.

Dagrun Eriksen kommenterer også det Europeiske samarbeidet i sin tale for KrFs landsmøte: *”Vi ser Middelhavet, hvor Europa møter Midtøsten og Afrika, som fylles av desperate båtflyktninger – og et Europa som ikke tar sitt felles ansvar for mennesker i nød”* (08.06.2015).

Det europeiske samarbeidet er også noe Solberg trekker frem i sin årsaksforklaring. I likhet med Ap og KrF trekker hun også frem krig og konflikt som årsaker til flyktningkrisen. I motsetning til de andre partiene trekker hun også frem menneskesmugling og ”illegal immigrasjon” som årsaker. I sin landsmøtetale sier Solberg: *”Sør for Europa finnes et belte av fattigdom, konflikt og undertrykkelse som mennesker flykter fra. Internasjonalt organisert kriminalitet utnytter situasjonen og bedriver kynisk menneskesmugling”* (24.04.2015).

Solberg sier i sin redegjørelse om situasjonen i Middelhavet og humanitære kriser i Syria og Irak: *”EU-lederne ble enige om å styrke nærværet til sjøs, bekjempe menneskesmuglerne, hindre illegale migrasjonsstrømmer og å fordele ansvaret bedre”* (redegjørelse, 30.04.2015).

Solberg mener også i likhet med KrF og Ap til at det er viktig med utviklingsarbeid for å forebygge flyktningkrisen. Her forteller hun hvilke tiltak regjeringen ønsker å gjøre for å bedre forholdene i landene hvor menneskene flukter fra:

”Vi vektlegger å håndtere de grunnleggende årsakene til flukt og migrasjon gjennom støtte til utvikling og økonomisk vekst, gjennom målrettet arbeid for å styrke respekten for menneskerettighetene og gjennom fred og forsoningsarbeid” (redegjørelse, 30.04.2015).

Solberg snakker i denne sammenheng om disse menneskene som ofre. Både for menneskesmuglere, krig og konflikt. Hun anerkjenner at selv om menneskene er migranter, er det en grunn til at de flykter. Samtidig kaller hun dem for illegale immigranter, det vil egentlig si at hun kaller det de gjør for ulovlig. I forbindelse med Horsti (2012) sin forskningsartikkel om FRONTEX, det Europeiske grense og kystvaksbyrået som jobber med å fremme og koordinere europeisk grenseforvaltning (Frontex, i. d.), var hennes funn at FRONTEX sluttet å referere til flyktningene som illegale i sine pressemeldinger fordi adjektivet refererer til en kriminell handling (s. 302).

Partilederne mente altså at det var konflikt i land sør for Europa som var grunnen til at flyktningkrisen hadde oppstått. Det er konsensus i de politiske partiene om at situasjonen er alvorlig og at det er flere land sør for Middelhavet som er i så dyp krise at mennesker må legge på flukt.

4.3 Moralsk evaluering

Tolkningsrammer som er manifestert av tilstedeværelsen, eller fraværet av visse nøkkelord, fraser, stereotype bilder og kilder for informasjon (Entman, 1993, s. 53). Kulturell resonans kan være et sterkt virkemiddel for å få gehør for sin tolkningsramme (Gamson & Modigliani, 1989, s. 5). For at en tolkningsramme skal ha suksess må politikerne appellere til delte

verdier hos sitt publikum (Reese, 2001). I den moralske evalueringen appellerer partiene til sine velgere ved å bruke språklige virkemidler som har kulturell gjenklang for å få gehør for sin tolkningsramme.

Høyre sin moralske evaluering handlet om at det er bedre å hjelpe mange flyktninger i Syria og nærområdene enn få i Norge. Erna Solberg sammenliknet hvor mye det ville koste at én syrisk flyktning kom til Norge versus at Norge hjalp til humanitært i nærområdene rundt Syria:

”Kostnadene for bosetting av 1000 flyktninger er beregnet til rundt én milliard kroner over en fem-årsperiode. Det innebærer at i stedet for å bosette én flyktning i Norge, kan vi hjelpe 14 flyktninger i leire eller 27 flyktninger utenfor leire i regionen. Dette er ingen eksakte størrelser, men gir en indikasjon. Det innebærer at det må diskuteres om det er riktig å øke antallet kvoteflyktninger eller om vi skal prioritere å hjelpe enda flere krigsrammede familier på en annen måte” (redegjørelse, 30.04.2015).

Når Solberg sammenlikner summen av hvor mye det koster for en flyktning med hvor mye mer vi får igjen av pengene ved å hjelpe enda flere flyktninger i nærområdene, er dette en måte som kan appellere til menneskers fornuft. Hun sier egentlig at Norge kan hjelpe enda flere ved å gi penger istedenfor å ta imot flyktningene til Norge. Det er altså moralsk riktig av Norge å hjelpe flest mulig, og det gjør man ved å bruke penger på humanitær bistand, ikke ved å ta imot flere kvoteflyktninger. Slik som tidligere drøftet er dette noe som går igjen i Høyres kommunikasjon, altså at de appellerer til rasjonalitet og hva som er fornuftig og økonomisk å gjøre. KrF og Ap var opptatt av både å appellere til folks fornuft, men også til følelser eller samvittighet. Samtidig ser også Høyre på asylsøkere som *trusler*, når Solberg peker på at det er dyrt å ta imot mange flyktninger til Norge.

KrFs moralske evaluering i ”hjelperammen” handlet om at Norge hadde en forpliktelse til å ta imot mennesker i nød. Ikke alle mennesker var trygge i nærområdene rundt Syria. Øen sier:

”Vi kommuniserte hele tiden at de som måtte få hjelp skulle få hjelp. Knut Arild snakket om homofile, religiøse minoriteter, alenemødre på flukt – mennesker som var i en sårbar situasjon i nørømrådene til Syria og ikke kunne få hjelp i nørømrådene. Grunnen til vi var opptatt av at Norge skulle ta imot kvoteflyktninger var for å hjelpe disse gruppene av mennesker i Syria” (intervju, 21.09.2016).

Ved å peke på enkeltgrupper fremhevet KrF hvem som ikke kunne få hjelp i nørømrådene.

Dette var deres måte å svare på Høyres ”streng og medmenneskelig-ramme.” I KrFs

hjelperamme trakk også frem enkeltmennesket når de omtale flyktningkrisen. KrF snakket

blant annet om enkeltmennesker som hadde druknet i Middelhavet i sine taler. Dagrøn

Eriksen, taler til KrFs landsmøte:

”Bildet av Eliud David i hendene på en gresk fisker har gått verden rundt og det har på mange måter blitt symbolet på krisen som utspiller seg i Middelhavet. For meg har det også blitt sterkt eksempel på alle de kvinner som er alene på flukt med sine barn, i en av vår tids største katastrofer. Den lille gutten med Selbu-lua ble seks år gammel. Nå får hans onkel på Hitra fraktet kisten tilbake til Eritrea” (08.06.2015).

Her forteller Eriksen om en liten gutt som lå død på en strand etter å ha druknet i

Middelhavet. Ved å vise til spesifikke grupperinger som ikke var trygge i nørømrådene rundt

Syria, fikk de frem at krisen handlet om enkeltmennesker. KrF omtalte asylsøkere som

sårbare ofre i sin ”hjelperamme”. Samtidig bruker KrF er mer generell ”menneskelig-

interesserramme” ved å trekke frem enkeltmennesker for å beskrive en større sak (Semetko &

Valkenburg, 2000).

Ap moralske evaluering var at det var riktig for Norge å ta imot flere kvoteflyktninger

fordi verden sto ovenfor en ekstraordinær situasjon, de mente at her var det riktig å gjøre et

unntak fordi situasjonen tilsa det. Jeg mener at begrepet ”ekstraordinær situasjon” var et

språklig virkemiddel som Ap brukte for å understreke omfanget av krisen. Samtidig kunne

det også forklare hvorfor Ap valgte å opptre *ukarakteristisk* i den forstand at de tradisjonelt

hatt en restriktiv linje i asylopolitikken. Det kan tolkes som at de ikke ville at dette skulle

fremstå som en generell endring i Aps politikk. Ryste sier:

”Jeg mener at det kom ganske bra fram på landsmøtet at her er det ikke en generell endring av vår asyl og innvandringspolitikk – men at dette var en ekstraordinær situasjon, den største flyktningkrisen i verden i moderne tid. Det ble kommunisert tydelig fra vår side” (intervju, 11.10.2016).

Her understreker Ryste at situasjonen skulle sees på som et unntak av regelen, vedtaket ble gjort på grunn av flyktningkrisen. Ryste mente derimot at det ikke var ukarakteristisk av Ap å gjøre dette vedtaket og at det kommuniserte det tydelig ved å fremstille det som et *ekstraordinært vedtak*. Hun sier: *”Det var andre som ønsket å definere vårt vedtak på en annen måte. FrP ville fremstille vårt vedtak som en generell endring når det gjelder flykninger og asyl. Det var det ikke. Det kommuniserte vi veldig tydelig”* (intervju, 11.10.2016). Ryste mener at andre partier prøvde å omdefinere Ap vedtak. Hun sier: *”Slike definisjonskamper er hverdagen vår”* (intervju, 11.10.2016).

Ap mener altså at andre prøver å omdefinere i deres historie ved å komme med kontrasterende historier. Om en historie henger sammen vurderes blant annet ved historiens augmentative eller strukturelle sammenheng, og ved å sammenligne historien med kontrasterende historier fortalt i andre diskurser (Fisher, 1987, s. 47). De andre partiene prøvde å svekke den argumentative og strukturelle sammenhengen i Aps historie ved å si at vedtaket ikke henger sammen med det som Ap har ment tidligere. Altså at dette var et ukarakteristisk politisk vedtak for Ap. Sølvsnæs sier:

”Da Arbeiderpartiet vedtok 10 000 kvoteflykninger fra Syria, gikk de for å ha en human og rettferdig asyl- og innvandringspolitikk til å ha en streng og rettferdig. Jeg mener det er en semantikk, men politikere i Arbeiderpartiets stortingsgruppe gikk ut i pressen etterpå og gav en fortolkning av at dette var et linjeskifte i Aps innvandrings- og asylpolitikk” (intervju, 29.09.2016).

Aanes mener at de skiftet retorikk på landsmøtet sitt. Han sier: *”Ap skiftet på landsmøtet. Erik Sivertsen, innvandrings og integreringstalsmann i Ap, sa i Aftenposten sa at dette skulle oppfattes som et skifte i retorikken”* (intervju, 12.08.2016).

Her forteller Søltnæs og Aanes en annen historie om Arbeiderpartiets vedtak enn det Ryste gjør. Historiene står i kontrast mot hverandre. Høyre mener at Arbeiderpartiet endret sin politikk og kommunikasjon, mens Ryste mener at FrP prøvde å omdefinere deres vedtak til å være en generell endring i politikk og kommunikasjon – noe hun mener det ikke var. Aps historiefortelling er altså konsistent i følge dem selv, men aktører på utsiden prøver å omdefinere Aps narrativ.

4.4 Løsning: kvoteflyktninger og bistand

KrF og Ap mente løsningen på problemet var todelt, både å ta imot flere kvoteflyktninger til Norge i tillegg til å gi mer i bistand. I følge Høyres tolkningsramme var løsningen å gi mer i humanitær bistand til Syria og nærområdene.

Gunnhild Sørås, kommunikasjonsrådgiver i KrF, sier dette om partiets løsning:

”Kvoteflyktninger er det virkemiddelet man har til å flytte flyktninger fra et land til et annet uten at de selv må dra ut på en lang og farlig flukt. (...) Det var landene rundt som tok imot og hadde tatt imot de aller fleste flyktningene. Kapasitet i landene rundt var sprengt både når det gjaldt antall flyktninger som opphold seg der, men også økonomisk. Vi ville bidra til å hjelpe landene rundt slik de klarte å ta vare på flyktningene som hadde kommet dit” (13.10.2016).

Å ta imot flere kvoteflyktninger var et virkemiddel for å flytte mennesker fra et land til et annet uten at de selv måtte flykte. Hun viser også til at det var sprengt kapasitet i Syrias nærområder, Hellas og Italia. Dette måtte Norge bidra til å løse med å ta imot flere flyktninger. I tillegg var det viktig å bidra med penger slik at landene hvor flyktningene hadde kommet til klarte å ta vare på dem økonomisk.

Når KrF snakket om sin løsning, viste de til flere eksempler på land som har gjort det samme, og situasjoner der Norge har tatt imot flyktninger. Blant annet hvordan Angela Merkel hadde opptrådt i forbindelse med flyktningkrisen. Øen sier ”Vi brukte Tysklands

forbundskansler Angela Merkel mye i vårt budskap om å ta imot kvoteflyktninger. Hun er jo også kristendemokrat og Tyskland er landet i Europa som tar imot flest flyktninger”

(21.09.2016). I tillegg viste de til Norges innsats under krigen på Balkan. Dagrun Eriksen sa i sin landsmøtetale: “Vi har vist det før at KrF står i første rekke for internasjonal solidaritet. (...) Vi viste det i slutten av 90-årene da sentrumsregjeringen tok imot ekstraordinære flyktninggrupper fra det krigsherjede Balkan” (08.06.2015).

Her kan vi se likheter mellom KrFs ”hjelperamme” og rammen som omtaler flyktningene som ofre. KrF omtaler flyktningene som mennesker som har blitt utsatt for krig og konflikt. De appellerer også til felles delte verdier hos sine velgere, dette er noe som KrF har vært med på å gjøre før (Reese, 2001). Disse eksemplene gav KrFs ”hjelperamme” troverdighet i sin omtale av løsningsforslag. Andre land hadde også tatt imot mange flyktninger, i tillegg til at dette var noe som Norge også hadde gjort tidligere i situasjoner med landområder i krig. Spesielt siden KrF satt i regjering under Balkankrigen.

Slik oppsummerer Erna Solberg ”medmenneskelig og streng”-rammens løsning på flyktningkrisen:

”Vårt felles mål må være å hjelpe flest mulig med den innsatsen vi yter. Det betyr at vi tar imot mange syriske flyktninger til Norge. Men vår innsats når enda flere gjennom den bistanden vi yter i Syrias nærområder, hvor den største delen av flyktningene befinner seg” (redegjørelse, 30.04.2015).

Her viser Solberg til humanitær bistand som en løsning på problemet. Det var spesielt tre grunner til at Høyre ikke snakket om kvoteflyktninger. Den ene grunnen handlet om at Solberg mente at dette sendte ut en uheldig signaleffekt som kunne føre til at flere ville komme til å komme som asylsøkere til Norge uten å ha rett på opphold. En annen grunn, var at Høyre mente det var bedre å bruke penger på humanitær bistand enn kvoteflyktninger. En tredje årsak var regjeringssamarbeidet med FrP.

Aanes forteller at Erna Solberg var kommunalminister fra 2001 til 2005, og satt dermed med kunnskap om hvilken effekt politiske signaler kunne ha. Denne signaleffekten var det viktigste i Høyres kommunikasjon om flyktningkrisen. Et eksempel han bruker for å forklare hva han mener med signaleffekt i asyl- og innvandringspolitikk, er dette:

”Sveriges kommunikasjon har bidratt til at mange asylsøkere har kommet til landet. Vi så det med en gang Merkel sa, ”Wir schaffen das”, vi klarer det! Noe som er utrolig behagelig å si, veldig enkelt – men fikk enorme konsekvenser. Det var jo ikke bare Syria, det kom veldig mange fra Baltikum for eksempel og tidligere jugoslaver. For Norge fikk det konsekvenser på Storskog fordi det ble opplevd som en eksklusiv rute – sånn at den fikk internasjonal oppmerksomhet. Når den ble kjent, begynte folk å komme. (...) Dette er eksempler for hvor mye politiske signaleffekter kan ha” (intervju, 12.08.2016).

Sølsnæs (intervju, 29.02.2016) sier at bakgrunnen for hvorfor de valgte å prioritere humanitær hjelp var at FNs flyktningkommisær sa det største problemet var at budsjettstøtten som skulle gå til Syria og nærområdene var bare 25 % av det FN trengte i økonomisk bidrag. Men at når det kom til kvoteflyktninger inn mot Europa så har hadde de egentlig ganske god dekning. Altså at det kunne alltid tas imot flere, men det første var det aller viktigste. Han sier: *”(...) selv om det ikke kan undervurderes hva det vil si å være flyktning i Syria og i nærområdene til Syria, vår vurdering var at det likevel kommer til å være mange som må være der og da er de de første vi skal hjelpe”* (29.09.2016).

Aanes sa at deres opplevelse etter å ha reist til Libanon og Jordan var at det som møtte dem var at flyktningene trengte humanitær bistand.

”Internasjonalt når vi møter de som står rundt spør de ikke kan dere ta imot fem tusen eller femti tusen. De sier at vi trenger hjelp. Vi har to millioner og om dere tar imot 10 000 så betyr det ingenting. Men om dere klarer å bidra til skolegang eller infrastruktur, så hjelper det oss. Men om Norge tar imot 10 000 fra eller til. Det betyr ingenting for oss” (intervju, 12.08.2016).

Høyres løsningsforslag så på flyktningene både som *ofre* og *trusler*. (Horsti, 2008; Van Gorp, 2005). Ifølge Horsti (2012, s. 79) går disse rammene ofte over i hverandre. Når Høyre sier at den beste løsningen er å gi hjelp til flest mulig mennesker, ser de på disse menneskene som

offer for krig og konflikt. På en annen side er de også *trusler* fordi Høyre er bekymret for at de vil misbruke asylsystemet om man liberaliserer det. Høyres løsningsforslag hadde altså bakgrunn i at en liberalisering av regelverket kunne gi et signal som førte til at flere flyktninger kom til Norge. Grunnen til dette er Høyre mener en liberalisering av regelverket kan føre til at det kommer mange flyktninger, og at disse menneskene er en trussel for Norge blant annet fordi mange ikke kommer til å få opphold. Høyres ”medmenneskelig og streng”-ramme viser til at dette er riktig siden flyktninger misbruker asylsystemet om Norge sender signal om at de har liberalisert regelverket. Samtidig kan det også sees i sammenheng med behovet for å ha kontroll på flyktningene. Man har kontroll så lenge regelverket er restriktivt.

Den tredje grunnen til Høyre ikke snakket så mye om kvoteflyktninger skyldtes FrP-samarbeidet. Søltnæs sier: *”Delvis en forklaring i at vi skal ha et forhold til FrP. Denne saken hadde en eksplosiv negativ virkning, mellom Høyre og FrP” (29.09.2016)*. Aanes mener at FrP ikke var vanskelig å ha med å gjøre når det gjaldt forlik om flyktningene. Han sier: *”FrP var ikke et problem, jeg tror egentlig at de likte å stå alene” (intervju, 12.08.2016)*. Her har altså Søltnæs og Aanes ulike oppfatninger av hvilket forhold Høyre hadde til FrP i perioden. Det kan være flere grunner til dette. Det er mulig at Aanes ikke ville fortelle meg hvilket forhold Høyre hadde til FrP i den gitte perioden. Det kan også tenkes at Søltnæs overdrev FrPs rolle i Høyres kommunikasjon. Siden jeg ikke vet hva som var Høyres forhold til FrP i denne perioden, velger jeg å løfte frem både Søltnæs og Aanes sine refleksjoner om regjeringssamarbeid i forbindelse med flyktningkrisen. Siden FrP ikke var med på Syria-forliket kan det tenkes at Søltnæs sin forklaring ligger tettest opp mot virkeligheten.

Aps løsning handlet om at Norge måtte gi et ekstraordinært bidrag fordi de mente at situasjonen tilsa det og fordi FN hadde anbefalt at Norge skulle ta imot flere flyktninger.

Ryste sier: *”Om du går til vårt partiprogram er dette i tråd med Aps linje når det gjelder vår*

flyktning- og asylpolitikk. Ap mener at Norge skal ta et internasjonalt ansvar. I situasjoner som påkaller det kan vi være med på å gi et ekstraordinært bidrag” (intervju, 11.10.2016).

Ryste begrunner Aps løsningsforslag i disse formuleringene fra Arbeiderpartiets politiske program for 2013-2017:

”Anbefalingene fra FNs høykommissær for flyktninger skal være et viktig grunnlag for vår politikk. (...) Arbeiderpartiet ønsker å ta imot minst 1500 kvoteflyktninger i året. Ambisjonen er å øke dette dersom situasjonen tillater det” (s. 85).

Ryste sier: *”Det var klare appeller fra FNs Høykommissær for flyktninger at nå måtte verdens land komme på banen og bidra – eller så kom dette til å eksplodere. Og da er det i tråd med Arbeiderpartiets politikk at da skal Norge strekke seg og gi et ekstraordinært bidrag” (intervju, 11.10.2016).*

Jørgensen og Meret (2012) sin forskning fant at Norge prøver å balansere mellom *humanitære prinsipper* og det og *sikre* asylsystemet. Både Ap og Høyres løsningsforslag kan tolkes som eksempler på dette. Løsningsforslaget til Høyre er humanitært i den forstand at de vil hjelpe flest mulig flyktninger samtidig som Høyre har et ønske om å *sikre* asylsystemet. Det vil si at de ikke ønsker å gjøre asylpolitikken mer liberal, fordi det kan få flere flyktninger til å komme til Norge. Ap viser til at de fortsatt ikke ønsker å liberalisere politikken generelt på asyl- og innvandringsfeltet, men samtidig ønsker de å appellere til humanitære prinsipper fordi at situasjonen som har oppstått tilsier at Norge må gjøre et unntak. Samtidig kan KrFs og Ap løsningsforslag sees i sammenheng med offer-rammen fordi det omtaler flyktningene som offer for myndighetene i landet de flykter fra.

I følge min analyse peker både Ap og Høyre på FNs ønske når de presenterer sin løsning på problemet. Det viser at partiene promoterer ulike løsninger med utgangspunkt i sitt politiske ståsted. Slik konkurrerer partiene med hverandre for å påvirke opinionen til å få gehør for sin tolkningsramme (Gamson & Modigliani, 1989).

Tabell 4.1: ”Før-Storskog”

	Høyres ”medmenneskelig og streng-ramme”	Aps ”ansvarsramme”	KrFs ”hjelperamme”
Definisjon av problemet	Nærområdene til Syria har ikke fått nok penger. <i>”FN har i år bedt verden bidra med 59 milliarder kroner for å imøtekomme de humanitære behovene i Syria og naboland. Kun 16 % av FNs appell for Syria er dekket så langt i år. Økte bidrag er nødvendig” (Solberg, redegjørelse, 30.04.2015).</i>	Norge tar ikke imot nok kvoteflyktninger og nærområdene til Syria har ikke fått nok penger. <i>”Vi skal svare på appellen og styrke den humanitære hjelpen til de katastroferammede i Syria, Irak og nabolandene. (...) Så bør vi også gjøre mer her hjemme. Da handler det om å gi opphold til flere” (Støre, landsmøtetale, 16.04.2015).</i>	Norge tar ikke imot nok kvoteflyktninger og nærområdene til Syria har ikke fått nok penger. <i>”Vi har et ansvar i den vestlige verden til å hjelpe. Vi må hjelpe noen her, og ikke legge alt på nærområdene. Selv om hovedtyngden alltid vil være der” (intervju med Øen, 21.09.2015).</i>
Årsaken til problemet	Destabiliserte områder sør for Europa, spesielt i Syria og Irak fører til at mennesker legger på flukt. <i>”Sør for Europa finnes et belte av fattigdom, konflikt og undertrykkelse som mennesker flykter fra” (Solberg, landsmøtetale, 24.04.2015).</i>	Destabiliserte områder sør for Europa, spesielt i Syria og Irak fører til at mennesker legger på flukt. <i>«Det alvorlige bakteppet er den flyktningstrømmen vi nå ser – skapt av krig og oppløsning av land like ved Europas grenser. Utviklingen vil bare snu om og når krigen opphører. Vi vet lite om og når det vil skje» (Støre, landsmøtetale, 16.04.2015).</i>	Destabiliserte områder sør for Europa, spesielt i Syria og Irak fører til at mennesker legger på flukt. <i>”Og hva ser vi utenfor Europas grenser? Vi ser et urolig Midtøsten! (...) Vi ser et Afrika der noen land endelig opplever framgang, mens andre områder herjes av konflikt, sårbare stater og mennesker i håpløshet” (Eriksen, landsmøtetale, 08.06.2015).</i>
Moralsk evaluering	Vi hjelper flest mennesker med å gi penger til nærområdene rundt Syria. <i>”(…) det må diskuteres om det er riktig å øke antallet kvoteflyktninger eller om vi skal prioritere å hjelpe enda flere krigsrammede familier på en annen måte” (Solbergs redegjørelse, 30.04.2015).</i>	Verden står ovenfor en ekstraordinær situasjon derfor må Norge må ta imot flere flyktninger. <i>”De landene som kan gi et ekstra bidrag, må gjøre det. Vi skal ta vår del av ansvaret for å hjelpe” (Støre landsmøtetale, 16.04.2015).</i>	Vi må hjelpe sårbare mennesker i nød som trenger å komme til et trygt land. Krisen handler om enkeltmennesker. <i>”Bildet av Eliud David i hendene på en gresk fisker har gått verden rundt og det har på mange måter blitt symbolet på krisen som utspiller seg i Middelhavet” (Eriksen, landsmøtetale, 08.06.2015).</i>

Løsning på problemet / løsningsforslag	Vi må gi mer penger i humanitær bistand til Syria og nabolandene rundt Syria. <i>"Vårt felles mål må være å hjelpe flest mulig med den innsatsen vi yter"</i> (Solberg, redegjørelse, 30.04.2015).	Vi må gjøre et unntak og åpne for at flere kvoteflyktninger får komme til Norge. Vi må gi mye mer penger til nabolandene i Syria. <i>"Vi skal svare på appellen og styrke den humanitære hjelpen til de katastroferammede i Syria, Irak og nabolandene. Så bør vi gjøre mer her hjemme. Det handler om å gi opphold til flere"</i> (Støre, landsmøtetale, 16.04.2015).	Vi må åpne for at flere kvoteflyktninger får komme til Norge. Vi må gi mye mer penger til nabolandene i Syria. Vi har gjort det før og kan gjøre det igjen. <i>"Vi har vist det før at KrF står i første rekke for internasjonal solidaritet. (...)</i> <i>Vi viste det i slutten av 90-årene da sentrumsregjeringen tok imot ekstraordinære flyktningsgrupper fra det krigsherjede Balkan"</i> (Eriksen, landsmøtetale, 08.06.2015).
---	--	--	--

4. 5 Oppsummering og diskusjon

I forbindelse med flyktningskrisen før Storskog var KrFs "hjelperamme" og Aps

"ansvarsamme" ganske like, de omtalte flyktingene stort sett som *ofre*. Høyres

"medmenneskelig og streng-ramme" omtalte flyktingene som både ofre og trusler.

Partiene var enige om at Norge måtte bidra med hjelp til Syria og nabolandene. De var enige om at det var krig og konflikt i blant annet Syria, nabolandene og Nord Afrika som var grunnen til at så mange mennesker la på flukt. Det som skilte partienes tolkningsrammer var om Norge bare skulle bidra utelukkende humanitært, eller om man også skulle ta imot flere kvoteflyktninger. KrFs "hjelperamme" og Aps "ansvarsamme" pekte på at Norge både skulle bidra humanitært og ved å ta imot flere kvoteflyktninger til Norge. Det var flere grunner til dette. KrFs hjelperamme pekte på at det var flere sårbare grupper i nabolandene rundt Syria som ikke kunne få hjelpen de trengte der de var. Aps "ansvarsamme" fokuserte på at FNs høykommissær for flyktinger hadde bedt Norge om å ta imot flere kvoteflyktninger og derfor var det ansvarlig av Norge å følge FNs anmodninger. Aps ramme skilte seg fra KrFs ved å peke på at dette var en ekstraordinær situasjon der Norge måtte bidra ekstra mye, derav kvoteflyktingene, mens KrF mente at det generelt var på tide at Norge tok

imot flere flyktninger via FNs kvoteflyktningssystem. KrFs ”hjelperamme” appellerte til Norges ansvar for å hjelpe kvoteflyktninger og for å få troverdighet til sin tolkningsramme viste de til at Norge hadde gjort dette før og at også andre land hadde tatt imot mange kvoteflyktninger. Høyre mente at det var viktigere at Norge bidro utelukkende humanitært. I deres ”medmenneskelig og streng-ramme” var det den beste måten å hjelpe mennesker på flukt, fordi ved å bare bidra humanitært kunne man hjelpe totalt sett flere mennesker. De mente at FNs største utfordring var manglende humanitær støtte.

Alle parti appellerte til delte verdier og kulturell resonans hos sine velgere ved å anerkjenne krisen som et reelt problem hvor Norge måtte trå til, samtidig var problemforståelse og løsningsforslag forankret i partienes politiske ståsted (Gamson & Modigliani, 1989; Reese, 2001).

5. Tolkningsrammer etter Storskog

I dette kapittelet gjør jeg rede for politikernes endrede tolkningsrammer etter Storskog, samt hvordan politikerne rettferdiggjorde disse endringene. Tolkningsrammene endret seg fra å handle om kvoteflyktninger å bistand til å handle om asylsøkerne som kom til Norge.

Samtlige av mine informanter bekreftet at det skjedde en endring når flyktningene kom over Storskog. Aanes kaller det for et *"moment"* (intervju, 12.08.2016). Øen sa det ble et *"stemningsskifte"* (intervju, 21.09.2016). Øyvind Wennesand, politisk rådgiver i Ap, sier, *"Situasjonen endret seg – endret seg ganske fort etter sommeren egentlig"* (intervju, 11.10.2016). Sørås sier: *"Ting endret seg, definitivt"* (intervju, 13.10.2016). Søltnæs bekrefter også en endring, og kommer med et eksempel på hvordan de endret kommunikasjon i takt med det som utspilte seg på Storskog i løpet av høsten 2015: *"Jeg skrev en kronikk for Trond Helland som sto på trykk i Aftenposten som fortalte om grusomhetene i Middelhavet. Den kom på trykk i august, men vi hadde aldri publisert den i oktober"* (intervju, 29.02.2016). I august var det altså viktige for Høyre å fremstå som medmenneskelige i forbindelse med flyktningkrisen, i oktober hadde situasjonen endret seg og da var det andre aspekter ved saken som måtte vektlegges (Entman, 1993). Slik tilpasser aktørene tolkningsrammene sine etterhvert som nye hendelser oppstår, også blir disse hendelse inkorporert i aktørenes tolkningsrammer (Gamson & Modigliani, 1989; Kuypers, 2006).

5.2 Problemdefinisjon

Problemdefinisjonen etter Storskog handlet om at mange flyktninger kommer til Norge, og i forlengelsen – hvordan Norge skulle håndtere dette. Samtlige partier pekte på manglende kontroll på Norges landegrenser i sin problembeskrivelse.

Ap mente at regjeringen kom sent på banen med å få kontroll på Norges landegrenser og det å starte integreringen. Wennesland som hadde ansvaret for å kommunisere med ordførere rundt om i landet, forteller om kaotiske tilstander: *”Vi opplevde en regjering som kom veldig seint på banen. Den beskjeden vi fikk fra kommunene handlet om hva skjer og hvordan håndtere vi dette?”* (intervju, 11.10.2016). Ryste understreker dette: *”De var ganske rådville i kommunene”* (intervju, 11.10.2016). Støres innlegg når integreringsforslaget skulle debatteres i Stortinget bygger opp under det samme. Han sier:

”Vi fikk gjentatte illustrasjoner på at vårt mottaksapparat ikke var satt opp til å møte en slik tilstrømning ved våre grenser, særlig prekær var situasjonen ved grensen mot Russland i nord. (...) Mottaksapparatet var ikke forberedt. Mange lokalsamfunn fikk akuttmottak lokalisert nær sagt over natten. Viljen til å hjelpe er stor i Norge. Men mange opplevde også usikkerhet – usikkerhet om kontroll ved grensene våre” (12.01.2016).

Aps ”ansvarsramme” endret seg fra å handle om at Norge skulle ta et internasjonalt ansvar, til å handle om hvordan ta best mulig ansvar i Norge og for de flyktningene som hadde kommet. Slik kunne Ap si at de har kommunisert at de tok ansvar i situasjonen som oppsto, bare at nå hadde situasjonen endret seg – da var det andre ansvarsoppgaver Ap anså som viktige. Nå var det altså å ta ansvar for å bedre Norges mottaksapparat slik folk fikk den hjelpen de trengte som var å ta ansvar. Ap etterlyste at regjeringen skulle ta ansvar for å trygge folks usikkerhet i forbindelse med at det kom så mange mennesker på en gang, og sørge for at menneskene som ankom fikk den hjelpen de trengte. Her ser vi også at Aps ”ansvarsramme” omtaler flyktningene som *trusler* fordi asylsøkerne skapte en usikkerhet i befolkningen i forbindelse med Norges landegrenser. Her objektifiserer Ap asylsøkerne som noe som man må ha kontroll over, noe som viser at Ap begynte å omtale flyktningene som *trusler* i større grad enn før Storskog (Horsti, 2007, s. 147).

Sørås støtter opp under Aps problemforståelse: *”Regjeringen ble utrolig nok tatt på sengen og Norge hadde ikke tilstrekkelig kapasitet til å ta imot alle som kom. Folk som kom*

til senteret på Tøyen måtte sove ute, fordi det var fullt. Vi så eksempler på at barn ikke fikk nødvendig helsehjelp” (intervju, 13.10.2016).

Dette viser at KrF i likhet med Ap kritiserte regjeringens håndtering av mottaket av flyktninger. KrFs ”hjelperamme” endret seg til å handle om å hjelpe mennesker som hadde kommet til Norge. Øen sier: *”FrP sa at vi måtte hjelpe flyktningene der de var, altså i nærområdene. Vi svarte, nå er de her – derfor må vi hjelpe de som er her” (intervju, 21.09.2016).* KrFs tolkningsramme omtaler dermed asylsøkerne som *ofre* for krig og konflikt også etter Storskog, og nå hadde fokuset flyttet seg over til at man også måtte hjelpe asylsøkerne i Norge.

Sølsnæs peker på manglende kontroll på grensene som en utfordring: *”Da flyktningene kom over Storskog, hadde ikke regjeringen kontroll – og mottaksapparatet var sprengt. Det var viktig for Høyre i denne perioden å kommunisere at de jobbet med å få kontroll – og kommunisere at de hadde fått kontroll etter hvert som de jobbet frem løsninger” (intervju, 29.09.2016).*

Erna Solberg sa at økningen i antall asylsøkere over grensen på Storskog var krevende. Hun sier i en redegjørelse for Stortinget om migrasjonen og flyktningssituasjonen i Middelhavet og Europa, 13. oktober 2015 (heretter redegjørelse):

”Vi skal være åpne om at økningen har skapt en rekke utfordringer knyttet til registrering, innkvartering og saksbehandling. Også fremover vil håndteringen bli krevende. Mye har blitt gjort på kort tid. Samtidig er det nødvendig å bedre ankomstregistreringen og organisere ankomstfasen bedre for asylsøkerne og for utlendingsforvaltningen fremover”.

Her forteller Solberg at regjeringen synes det var utfordrende med den høye ankomsten av asylsøkere. Samtidig kommuniserer hun at de nå jobber med å bedre mottaksapparatet. Dette er sammenfallende med Sølsnæs oppfatning om at regjeringen ikke hadde kontroll, og at

mottaksapparatet var sprengt. Og at det var viktig for Høyre å formidle at de jobbet med å få kontroll over situasjonen for å få troverdighet for sin håndtering av situasjonen.

Politikernes endrede problembeskrivelse, fremhever at asylsøkerne var noe som politikerne måtte få kontroll over, og dermed omtale alle parti flyktningene som en trussel etter Storskog (Horsti, 2007). Samtidig omtalte de også asylsøkerne som *ofre* for krig og konflikt. Nå måtte de som hadde kommet til Norge behandles på en verdig måte. Aps "ansvarsramme" pekte på rask integrering av de som hadde kommet for å bli – noe som er gjennomgående for Aps tolkningsramme etter Storskog. Høyres "medmenneskelig og streng-ramme" handlet om at Norge måtte organisere ankomstfasen bedre for asylsøkerne, noe som Aps ansvarsramme og KrFs hjelperamme også omhandlet.

5.2 Årsaksforklaring

Etter Storskog endret årsaksforklaringen seg med problembeskrivelsen. Årsaksforklaringen etter Storskog handlet om at Norge ikke hadde en restriktiv nok asylpolitikk. De tre partiene pekte på at en mer restriktiv politikk måtte til for å få kontroll over antall asylankomster. Søltnæs som jobbet med å skrive disse forslagene viser at det var en konsensus hos partiene på Stortinget om at innstramminger i asyl- og innvandringsregelverket var nødvendig for å få kontroll:

"Vi endret ganske raskt asylregelverket for å få kontroll på situasjonen. Vi hadde noen veldig kjappe behandlinger i Stortinget. Et forslag ble fremmet en dag og behandlet samme dag og dermed hadde man endret en del av muligheten for å søke asyl i Norge. Det er en indikasjon på at man hadde et veldig stort behov for å få kontroll, men også vise at man tok ansvar – men i tillegg ble det enstemmig vedtatt også. Så alle var egentlig på det samme sporet" (intervju, 29.09.2016).

Dette viser at det var en enighet i partiene om at politikken på asyl- og innvandringsfeltet måtte endres. Ryste sier: *"Høyre og Ap har tradisjonelt ikke ulike realpolitisk når det gjelder*

asyl- og innvandringsfeltet. Men Høyre måtte kommunisere litt annerledes enn oss på grunn av FrP” (intervju, 11.10.2016). Det viser at Ap var ganske enig med Høyre politisk om regelverket i forbindelse med asyl- og innvandringsfeltet. KrFs årsaksforklaring skilte seg derfor litt mer ut fra de andre partiene. Siden de hadde tatt til orde for en mer innvandringsliberal politikk før Storskog, og også hadde kommunisert det, trengte de å rettfærdiggjøre at de stemte for innstrammingsforslagene. KrFs årsaksforklaring var at en ”ekstrem situasjon” gjorde at Norge måtte stramme inn på regelverket. Sørås sier: ”Vi fikk gjennomslag for å gjøre lovendringene midlertidige, det gjorde at flere kunne stemme for lovforslagene. Det var en ekstrem situasjon, en opplevd ekstrem situasjon i hele det politiske Norge” (intervju, 13.10.2016). Dette sitatet trekker inn en annen dimensjon av innstrammingsene, som Søltnæs ikke peker på i sitatet over, at lovforslagene som ble vedtatt gjaldt for en avgrenset periode. Dette kommer jeg tilbake til i forbindelse med løsningsforslaget til KrFs ”hjelperamme”. KrF stemte for innstrammingsene grunnet en ”ekstrem situasjon” som måtte håndteres av politikerne. Sørås sier:

”Jeg vil si at samtlige partier ble strengere. Og mer opptatt av at vi må stramme til, fordi vi kan ikke hjelpe alle. Så var det noen som gjorde det med glede, og andre som gjorde det fordi de følte de ikke hadde noe valg. Situasjonen som hadde oppstått måtte håndteres” (13.10.2016).

En annen årsaksforklaring som KrF pekte på var altså at man ikke kunne hjelpe alle, jeg mener samtidig at sitatet viser at det ikke var lett for KrF å stemme for de innstrammingsene som ble foreslått. I følge Sørås ”måtte” KrF være med på innstrammingsene. Øen sier:

”Om vi hadde kjørt på at man ikke skulle gjøre noen tiltak for å få kontroll på situasjonen på grensen, hadde man blitt sett på som naive. For å få troverdighet for å si at vi vil hjelpe flest mulig av de som trenger hjelp, måtte vi stoppe de som ikke hadde behov for hjelp på grensen. Om vi ikke hadde kommunisert det, vet jeg ikke om vi hadde fått gehør for å hjelpe de som faktisk trengte det” (intervju, 21.09.2016).

KrF rettfærdiggjør sin endring ved å si at de hadde blitt sett på som naive om de ikke hadde endret kommunikasjonen sin, og slik ikke fått gehør for sin tolkningsramme.

Årsaksforklaringen i Aps "ansvarsramme" handlet om at en innstramming måtte til for å få kontroll slik at integreringen av menneskene som kom ble best mulig. Ryste sier: *"Vi må ha kontroll ved grensene og vi må ha god integrering. Uten kontroll ved grensene blir det vanskelig å få til god integrering. Det er egentlig en forutsetning"* (intervju, 11.10.2016). Ap peker her på sammenhengen mellom god integrering og kontroll på grensen. Årsaken til at det var viktig å stramme inn på asyl- og integreringsregelverket var på grunn av integrering. Samtidig kritiserer de FrP for å svekke integreringen. Ryste sier: *"Vi mente jo, og derfor kommuniserte det og at om du svekker integrering skaper du deg et kjempeproblem. FrP er lite helhetlig her, de kjører hardt på et spor uten å se helheten"* (intervju, 11.10.2016). Ap viser her til regelverket for integrering. FrP foreslo å følge mange tiltak som ikke var positive for integreringen, dette kommer jeg tilbake til når jeg omtaler Aps moralske evaluering og løsningsforslag.

Høyre pekte også på en annen årsaksforklaring i forbindelse med at tallet på antall asylsøkere i Norge hadde fått en drastisk økning, som var gode velferdsordninger. Høyre mente at velferdsgodene for flyktninger som kom til Norge måtte gjøres mindre gunstige. Søltnæs sier: *"Vi kunne ikke være en øy i et opprødd hav som virker mer attraktivt enn andre"* (intervju, 29.09.2016). Med dette mener han at velferdsordningene måtte ned på et nivå som gjorde at asylsøkerne ikke valgte Norge fremfor andre land når de skulle søke asyl.

Aanes sier:

"Vi har et velferdssystem i Norge, Sverige og Danmark som heter den Nordiske modellen – og er veldig generøst. Det er også veldig forskjellig fra USA og Spania. Der må du klare deg selv. Det er helt annet løp enn når en flyktning som kommer til Norge. Det koster mye og krever mye menneskelige ressurser" (intervju, 12.08.2016).

Han forklarer altså at Norge har et helt annet asylsystem enn andre Europeiske land, og at dette måtte gjøres noe med for at Norge skulle bli et mindre attraktivt land å komme til. I Italia og Spania for eksempel må asylsøkerne i mye større grad klare seg selv enn i Norge.

Sølsnæs sier: *“De som stemmer Høyre er kritiske til innvandring, de mener også det må være kontroll på offentlige utgifter – og at velferd er kostbart. Så det å knytte disse to tingene opp mot hverandre i et politisk budskap var ikke så vanskelig for Høyre”* (intervju, 29.09.2016). Dette viser at Høyre legitimerte en reduksjon i velferdsgoder for asylsøkere med en retorikk som var kjent for deres velgere fra før. Dette var altså et karakteristisk budskap for Høyre. Et budskap som velgerne deres kjente igjen. I kampen om definisjonsmakten brukte de virkelighetsbildet som mange av Høyres velgere allerede har fra før, altså at man må kutte i velferdsgoder og at man skal være kritiske til innvandring – og bruker denne virkelighetsforståelsen strategisk for å vinne gehør hos sine velgere for sin ”medmenneskelig og streng-ramme” som innebar innstramminger i velferdsgoder (Hallahan 1999). Dette var ikke en del av Ap eller KrFs tolkningsrammer.

En annen årsaksforklaring som regjeringen pekte på var Syria-forliket som de mente hadde vært delvis årsak for økende antall flyktninger som ville til Norge. Øen i KrF, sier:

”Høyre mente at det var retorikken fra landsmøtene om at Norge måtte ta imot 10 000 kvoteflyktninger som var grunn til at det kom så mange. Det var ikke overraskende at FrP gjorde det, heller at Høyre også gjorde det. De prøvde å legge skylden på Ap og Ap sitt vedtak. Det handler mer om spill en politikk når man legger skylden på Ap” (intervju, 21.09.2016).

Øen mente altså at det var en del av Høyres politiske spill å legge skylden på Aps

landsmøtevedtak om å ta imot 10 000 kvoteflyktninger til Norge. Ryste sier:

”FrP prøvde å skape et inntrykk av at det var en motsigelse at vi ville ta imot 10 000 kvoteflyktninger, samtidig som at vi ville ha kontroll på grensen. Budskap kan vrenge og misbrukes. Når du jobber med politisk kommunikasjon møter man motstandere som har interesse av det. Vi mente det ikke er en motsetning mellom å ha kontroll på grensene og ta imot kvoteflyktninger på en kontrollert måte” (intervju, 11.10.2016).

Ryste mener de ble kritisert av FrP, og at denne kritikken ikke var berettiget. Hun mener at

FrP bevisst prøvde å undergrave Aps budskap og vrenge det til å passe med sin

årsaksforklaring i forbindelse med flyktningkrisen. FrP prøvde slik å få frem en inkonsistens i

Aps historiefortelling. Altså at det var en motsigelse å ville ha kontroll på grensen samtidig som at man ønsket å ta imot 10 000 kvoteflyktninger. Her blir det tydelig at politikerne jobbet strategisk med å promotere sin tolkningsramme. Om budskapet til Ap slik FrP skisserer ble misforstått, svarer Ryste slik: *”Om de lyktes med å nå gjennom med dette, er vanskelig å vite sikkert med mindre du måler det enten i spørreundersøkelser eller i fokusgrupper. Hos våre tillitsvalgte var det ingen som oppfattet det på den måten”* (intervju, 11.10.2016). Her peker Ryste på at det ikke finnes empiri på at deres budskap ble misforstått, og dermed heller ikke kan måles. Hun viser til at regjeringen kan ha en annen oppfatning om Aps kommunikasjon.

De andre informantene pekte på at det var Ap som hadde endret kommunikasjonen sin mest. Da jeg spurte Ryste om de synes kommunikasjonen deres endret seg etter Storskog sa hun:

”Dette var en situasjon som utviklet seg over tid, og som omfattet store internasjonal hendelser som også var i utvikling og som krevde at verdenssamfunnet responderte – først på flyktningkrisen i og rundt Syria og senere utover året på den ukontrollerte tilstrømmingen som Europa opplevde og som også ble opplevd i Norge. Det er i seg selv to ulike hendelser, så at kommunikasjonen ikke var lik er ikke rart” (intervju, 11.10.2016).

Ryste mener at det var naturlig at deres kommunikasjon endret seg om flyktningkrisen. Slik inkorporerte Ap nye hendelser inn i sin tolkningsramme (Gamson & Modigliani, 1989; Kuypers, 2006). Samtidig er Ryste klar på at det ikke var en inkonsistens i Aps kommunikasjon:

”Vi mente det ikke var en motsetning mellom å ha kontroll på grensene og ta imot kvoteflyktninger. Vi var opptatt av en ”streng, human og rettferdig asylpolitikk”. Det står i vårt program. Det var altså ingen inkonsekvens i vår politikk. Det finnes ingen mer kontrollert måte å ta imot flyktninger enn det” (intervju, 11.10.2016).

Jeg mener Aps tolkningsramme endres i forbindelse med hva de legger i begrepet ”ansvar” og etter Storskog, som jeg også har vært inne på tidligere. Etter Storskog handlet ansvar om

at Norge måtte danne et bredt forlik om innstramminger og integrering, noe som ikke var en del av ansvarsrammen før Storskog.

5.3 Moralsk evaluering

Partiene har ulike begrunnelser for hvorfor det var viktig å stramme inn på asyl- og innvandringsregelverket. Det var dette partienes moralske evaluering handlet om.

KrF mente Norge måtte ha på plass et innstrammingsforlik slik at de som ikke hadde beskyttelsesbehov ble returnert, da kunne man ta bedre vare på de som hadde et beskyttelsesbehov. Dagrun Eriksen sier i sin tale på KrFs landsstyremøte i 22. april 2016:

”De som ikke har behov for beskyttelse skal sendes raskt ut, slik at vi kan bruke ressursene til å ta imot og integrere de som har et reelt beskyttelsesbehov”.

Her sier Eriksen at det er viktig å sende ut de som ikke har et beskyttelsesbehov for å ta vare på de som har det. I tillegg trekker Eriksen inn integrering. Det kunne bli vanskelig for Norge å integrere mange mennesker på en gang. Derfor var det viktig at de som ikke hadde beskyttelsesbehov ble sendt ut. Hareide hadde også formidlet dette budskapet i sin tale til KrFs landskonferanse, 31. januar 2016. Da sa han:

”Vi var med i et forlik nettopp for å sikre de som har beskyttelsesbehov blir tatt imot på en god måte. Og da var det nødvendig å ha innstramminger slik at de som ikke har beskyttelsesbehov blir sendt hjem, slik vi kan ta hånd om de som har et reelt beskyttelsesbehov”.

Øen forteller at dette var viktig for KrF fordi det var i tråd med KrFs kommunikasjon om å hjelpe flest mulig: *“Vi måtte ha en strengere kontroll for å ta imot de som virkelig trenger hjelp. Det var mange migranter som kom, som ikke trengte beskyttelse. Vi måtte sørge for at de som virkelig trengte hjelp, fikk det” (intervju, 21.09.2016).*

I Aps ”ansvarsramme” handlet den moralske evalueringen om hvordan sørge for en best mulig integrering av asylsøkerne som hadde fått og skulle få oppholdstillatelse i Norge.

Støre sier:

”De forlikene fra november og desember understreker den viktige sammenhengen kontroll med innvandringen, og muligheten til å lykkes med god integrering. Dersom vi ikke har kontroll, eller om befolkningen er i tvil om at myndighetene har kontroll, blir integreringsoppgaven mye vanskeligere” (debatt om representantforslag, 12.01.2016).

I dette sitatet snakker Støre om hvorfor Ap mener det er riktig å stramme inn i regelverket for asyl- og innvandring. God integrering kommer i følge dem av kontroll på grensen og et regelverk som legger til rette for at menneskene som kommer til Norge skal bli tatt godt hånd om av norske myndigheter. Om folk er bekymret, blir integreringen vanskeligere i følge Støre. Derfor var det viktig at regelverket gjorde at ikke alt for mange fikk muligheten til opphold i Norge. Det reduserte altså muligheten til å lykkes med integreringen. Ryste sier:

”Om du svekker integrering, skaper du deg et kjempeproblem. For oss handler integrering om å sikre regelverk for god integrering og få kontroll på grensen slik at de som kommer til Norge blir integrert” (intervju 11.10.2016). Hun bekrefter her viktigheten av integrering, og at dette var viktig for Ap. Støre sier i en tale til sitt landsstyre:

”Hva er det vi skal sikre med slike forslag? Jo; kontroll ved grensene, ivaretagelse av våre internasjonale forpliktelser og asylsøkernes rettssikkerhet, at vi har et regelverk som i hovedtrekk er i samsvar med våre naboland (...). og ikke minst; at vi lykkes med god integrering – å gjøre de som skal bli i landet til bidragsyttere med plikter og rettigheter” (05.04.2016).

Her snakker altså Støre om kontroll på asylsøkerne ved å stramme inn regelverket (Horsti, 2007, 2008), samtidig som han snakker om Norges internasjonale forpliktelser og asylsøkernes rettssikkerhet. Her omtaler han altså asylsøkerne som både *ofre* og *trusler* i samme sitat.

Høyres moralske evaluering handler om signaleffekt. De mente det var riktig å stramme inn på regelverket for å hindre at grunnløse asylsøkere kom til Norge. Solberg sier i

sin nyttårstale 31. desember 2015: ”Mange av de som har kommet trenger beskyttelse. Men mange kommer også fra trygge kår. Derfor har vi strammet inn lover og regler. Nå kommer det færre, og vi returnerer de som ikke skal ha opphold raskere”.

Aanes forklarer at de kommuniserte en restriktiv asylpolitikk for å forhindre at det skulle komme så mange grunnløse asylsøkere til Norge:

”For oss var dette en måte å legitimere innstramminger. Sendte signaler fordi vi vet at flyktningene bruker mye sosiale medier. Derfor var det viktig for oss å sende signaler i Norge og ut i verden. Noe informasjon oversatte vi på flere språk. Det var viktig å den hjemlige politiske debatten å kommunisere at det ikke bare var krigsflyktninger, men også immigranter som ikke hadde krav på opphold som søkte om oppholdstillatelse” (intervju, 12.08.2016).

For å forhindre at grunnløse asylsøkere kom til Norge, var det viktig for Høyre å formidle at det ikke bare hadde kommet asylsøkere over grensen, men også mange immigranter. Solberg snakker også eksplisitt om signaleffekt i sin nyttårstale. Da sier hun: ”En streng, men rettferdig asylpolitikk gir signal om at asylinstituttet er til for de som trenger beskyttelse” (01.01.2016).

Jeg har også omtalt Høyres budskap om signaleffekt tidligere i oppgaven når det gjaldt hvorfor Norge ikke skulle ta imot flere kvoteflyktninger. At dette også er deres moralske evaluering for å stramme inn i regelverket viser en kontinuitet i budskapet. Budskapet om signaleffekt både før og etter Storskog gir Høyres historie troverdighet. Aanes mener at Høyre ikke endret så mye på sin kommunikasjon: ”Jeg synes ikke at retorikken vår endret seg. Det handlet mer om hva ble lagt vekt på” (intervju, 12.08.2016). Søltnæs sier om endring i kommunikasjon:

”Om man har nødt til å foreta store endringer som er sterkt substansielle i budskapet er det veldig sårbart. Da blir velgerne forvirret. Jeg mener at for vår del, Høyres del, at vi ikke trengte å endre så mye. Det var ikke ting vi trengte å slutte å si fordi vi ikke mente det lenger, eller begynne å si fordi vi hadde endret oppfatning. Det handlet mer om hva vi vektla” (intervju, 29.09.2016).

En historie må ha en strukturell sammenheng for å være troverdig og pålitelig for at velgerne skal ha tillit til den (Fisher, 1987, s. 47). Søltnæs mener at det å foreta endringer som er sterkt substansielle i budskapet er sårbart for et parti fordi velgerne blir forvirret. Samtidig mener han ikke at Høyres historie endret seg nok til at dette skulle være tilfelle. I sitatet mener han at det var ingenting de sluttet å si fordi de ikke mente det lenger, men at det handlet mer om hva Høyre vektla. I følge Fisher (1987) krav til troverdighet og pålitelighet kan et budskap være konsistent samtidig som alle aspekter ved saken ikke blir lagt like mye vekt på.

Aanes mener at Høyre var ganske konsekvente og rettferdiggjør Høyres kommunikasjon etter Storskog med at det handler mer om aktualitet enn endringer. Han mener at de stod på sitt, selv om det var ubehagelig å stå i det til tider.

”Det handlet mer om aktualitet enn at det handler om endringer. Fordelen med Erna er at hun er langsiktig og ikke lar seg påvirke av målinger fra måned til måned. Hun har selvtillit på at over tid lønner det seg å gjøre det som mener er riktig” (intervju, 12.08.2016).

Her viser Aanes til det samme prinsippet som også Søltnæs trekker frem nemlig, aktualitet. Det var andre ting som var aktuelle å snakke om, derfor kunne det også se ut som kommunikasjonen endret seg i tolkningsrammene som jeg har kommet frem til. Vektlegging er viktig når det gjelder tolkningsrammer, og kan være avgjørende for hvordan folk oppfatter en sak (Entman, 1993). Aanes trekker også frem Ernas karakter som koherent gjennom perioden for min analyse, og viser til at det har hun også vært tidligere – han trekker altså frem Solbergs koherente budskap som et viktig element i deres narrativ. Søltnæs sier om Høyres kommunikasjon:

”Ernas kommunikasjon rundt disse tingene har vært ganske stødig over lang tid. Hun har ikke vært for disse 5000 kvoteflyktingene for eksempel. Hun har hele tiden snakket om hjelp til Syria og nærområdene. Hun har også hele tiden ment at vi skal ha en streng innvandringspolitikk” (Intervju, 29.09.2016).

Aanes og Søltnæs er dermed enig om at Høyres kommunikasjon endret seg i mindre grad, men at de hadde en endring som handlet mer om hva som var aktuelt og ble lagt vekt på i de ulike sekvensene i forbindelse med flyktningkrisen.

5.4 Løsning: Innstramming i asylpolitikken

Siden definisjonen av problemet etter Storskog var at det kom mange flyktninger var løsningen partiene pekte på, innstramminger i asyl- og innvandringspolitikken. Norge måtte få et regelverk som var mer restriktivt enn det hadde vært før. Entman (1993) mener at tolkningsrammer har en effekt på store mengder av publikum men ikke nødvendigvis på alle (s. 54). Derfor var det viktig for partiene å kommunisere til velgerne de ønsket å nå om hvorfor innstramminger var viktig. Løsningsforslaget til samtlige parti i denne analysen pekte på innstramminger, det viser at partiene så på asylsøkerne som *trusler*. Søltnæs forteller fra forliket om innstramminger, som han hadde ansvar for som politisk rådgiver:

”Jeg satt og prøvde å sy sammen det vi ble enig om. Vi hadde en god dialog og et godt samarbeid med Arbeiderpartiet. For oss førte det til slinger i valsen når vi skulle ha med Frp, fordi vi visste aldri om det regjeringsfolkene faktisk sier som er det som kommer til å bli gjeldene. Og med sentrum var det særlig sånn at Senterpartiet visste vi var enig, KrF visste vi at alltid ville bli enig fordi de tar alltid ansvar – og Venstre de skulle alltid gråte og styre å stelle og til slutt ble de enig de også. SV og Miljøpartiet de Grønne brydde vi oss ikke så mye om” (intervju, 29.09.2016).

Dette viser en enighet om at det var viktig for Stortinget å få kontroll på situasjonen på Storskog. Alle intervjuobjektene peker på at de måtte vise at de var ansvarlige, og at det derfor var viktig med innstramminger på det tidspunktet. Måten dette blant annet ble gjort på, var å få gjøre innstramminger i retten til å søke asyl i Norge. Det viser en samstemthet i alle de politiske partiene i Norge om at man måtte ha på plass innstramminger i lovverket. Dette sitatet sier også at det var godt samarbeid mellom Høyre og Ap, og at FrP var vanskelige å samarbeide med.

Aps ”ansvarsramme” omhandlet at innstramminger ikke skulle gå på tvers av hva som var et godt regelverk for integreringen. Ryste sier: *”Når det gjaldt innstramminger var det tre ting Ap var opptatt av å forankre. Vi skulle ha kontroll på grensene og ikke innføre tiltak som ikke fungerte. De innstrammingsiltakene som var sterkt negative for integrering ville vi ikke innføre”* (intervju, 11.10.2016).

De var opptatt av å ha en balansert rolle som opposisjonsparti. Ryste sier: *”Ansvarlige partier må samle folk om nødvendige tiltak. De var to ting vi var skeptiske til. Innstrammingsforslag som var faglig motbevist og det andre var forslag som svekket rettsikkerheten”* (intervju, 11.10.2016).

Ap mente noen av innstrammingsforslagene regjeringen kom med ikke var bra for integreringen. I følge Søltnæs (intervju 29.09.2016) var Regjeringen opptatt av at politikken ikke skulle skape en så kalt *pull effekt*, det vil si politikk som gjorde Norge til et mer attraktivt land for asylsøkere å komme til. Ap trekker opp eksempelet med enslige mindreårige asylsøkere i mitt intervju med dem. ”En enslig mindreårig er en asylsøker, flyktning eller en person med opphold på humanitært grunnlag som er under 18 år. Han eller hun er i landet uten foreldre, eller andre med foreldreansvar” (FN-sambandet, 2017).

Ryste (intervju, 11.10.2016) sier at det var diskusjoner om hvor vidt disse skulle få oppholdstillatelse med en gang under de reglene som gjaldt for mindreårige asylsøkere, eller om disse måtte vente til etter at de hadde fylt 18 år for å få søknaden sin behandlet – da reglene blir strengere fordi de blir behandlet som ”voksne asylsøkere”. Her sto altså dilemmaet mellom at Norge skulle ha en streng politikk som førte til at færre asylsøkere skulle komme, versus politikk som gjorde det enklere for de menneskene som allerede hadde kommet til Norge for å søke asyl. Ap kommuniserte om asylsøkerne som hadde kommet i en offerramme. God integrering var viktigere enn innstrammingsvedtak som gav signal om at

folk ikke måtte komme til Norge. I følge Van Gorp (2005) handler det politiske alternativet for de som bruker trussel-rammen på asylsøkere om å innføre regelverk som fraråder asylsøkere i å komme. Her kan vi se at trussel-rammen har likheter med Høyres ramme, altså at de ikke var enige med Aps politikk på grunn av *pull-effekten* det kunne gi (s. 489).

For KrF var det spesielt to ting som var viktige både politisk og å kommunisere ut i forbindelse hvorfor de mente innstramminger var en god løsning. Det var at innstrammingerne var innenfor Norges folkerettslige og menneskerettslige forpliktelser, i tillegg til at innstrammingerne skulle være midlertidige. Sørås sier: *”Det var delte meninger om hva man skulle si ja og nei til. Folk var opptatt av å ha et svar på situasjonen vi var, men at KrF samtidig skulle beholde den humane politikken vi alltid har stått for på flyktningfeltet”* (intervju, 13.10.2015).

KrF var altså opptatt av å holde på politikken de hadde hatt samtidig som de skulle ha svar på *situasjonen* de sto i. Dette førte til diskusjoner om de innstrammingerne som partiet skulle ta stilling til. Samtidig var stortingsgruppen enig om at innstrammingerne måtte være midlertidig. Sørås sier: *”Vi var opptatt av å ikke bidra til varige lovendringer tilpasset det som var en begrenset periode med en ekstrem situasjon”* (intervju, 13.10.2015). Knut Arild Hareide sier om innstrammingsforliket: *”Vi valgte å ikke stille oss på sidelinjen. Det har ført til at hasteinnføringen som har kommet er midlertidig. Det var et forslag fra KrF”* (landskonferanse, 31.01.2016). Dette viser at KrF var opptatt av å kommunisere at dette var midlertidige lovendringer, og at det var de selv som hadde foreslått det. KrF var som nevnt også opptatt av at disse forslagene ikke skulle bryte med folkeretts og menneskerettslige forpliktelser i tillegg til flyktningkonvensjonen. Hareide sier:

”Ja, vi har ment at det var riktig å være med på innstramminger fordi situasjonen er en annen men også sagt uttrykkelig klart at det ikke kan gå på tvers med våre folkerettslige forpliktelser og flyktningkonvensjonen. Det er grunnlaget for at KrF har vært med på den politikken vi er med på” (landskonferansetale, 31.01.2016).

Samtidig kritiserte Hareide regjeringen for at de ikke hadde fått nødvendige garantier for dette. *”Det kan ikke være tvil om at vår praksis og det vi gjør skal være innenfor våre folkerettslige forpliktelser og flyktningkonvensjonen. Så langt har ikke Erna Solberg kunne gitt oss nødvendige garantier på dette”* (landskonferansetale, 31.01.2016). Sørås har et eksempel på dette:

”Vi behandlet en hurtiglov som gikk gjennom Stortinget for å håndtere situasjonen på Storskog. Vi hadde fått muntlige forsikringer om at lovforslaget ikke ville ramme folk som hadde et kortvarig visum til Russland. Altså de personene som med turistvisum brukte Russland som fluktrute for å komme til Norge. Vi var opptatt av dette for å forhindre at flyktninger med turistvisum til Russland ikke skulle få behandlet sine asylsøknader i Norge, men bli sendt tilbake til Russland, med en stor risiko for at Russland kom til å sende tilbake flyktningene til landet de hadde flyktet fra” (intervju, 13.10.2016).

Sørås viser her til en bekymring KrF hadde i forbindelse med Norges folkerettslige forpliktelser og flyktningkonvensjonen. Ifølge henne kunne ikke Norge være sikre på at Russland ikke ville sende tilbake flyktninger med et kortvarig visum som kom til Norge. Da var det viktig at disse ikke ble sendt tilbake med en gang, men at de fikk behandlet asylsøknaden sin. Løsningen for disse menneskene i følge offer-rammen er at disse menneskene trenger hjelp, og at flyktningkonvensjonen skal være gjeldende (Van Gorp, 2005, s. 489). Det viser at KrF så på flyktningene som offer også etter Storskog.

Sørås mener at KrF fikk en mer restriktiv politikk og kommunikasjon etter Storskog:

”Vi ble strengere. Og ja, det var en unntakssituasjon. Vi hadde mange diskusjoner i [stortings]gruppen om hva som var riktig å gjøre. Det var viktig å uttale seg på en måte som vi kunne stå for, også på et senere tidspunkt når situasjonen normaliserte seg. Og som ikke gikk på tvers av ting vi hadde sagt i valgkampen. Så vi snakket om en unntakssituasjon” (intervju, 13.10.2016).

For Sørås var det altså viktig at KrFs historie var konsistent. Historien måtte være troverdig i etterkant for at velgerne skulle ha tillit til KrFs narrativ. Om de hadde kommunisert noe de ikke kom til å kunne stå inne for i etterkant da situasjonen på Storskog var aktuell, kom dette til å skade dem senere– men også på daværende tidspunkt når de sto midt oppe i de

kommunikasjonsmessige valgene. Derfor snakket de om at den massive økningen i antall asylsøkere som en unntakstilstand. Jeg mener at dette har likheter med Aps behov for å definere vedtaket sitt på landsmøtet om 10 000 kvoteflyktninger som *ekstraordinær*. Øen mener de måtte endre kommunikasjonen sin:

”Det ble et før og etter Storskog egentlig som er helt utenom de 10 000 om at ting ble mer krevende. Også i vårt parti. Vi også følte behov for å kommunisere andre ting i tillegg til å hjelpe til. (...) Vi ønsket ikke å stenge grensene for de som kom og de som hadde reelt sikkerhetsbehov. De mente vi at vi måtte hjelpe. Men det var de som kom som ikke hadde beskyttelsesbehov vi mente at vi måtte stenge grensene for, og sende tilbake. Og det holdt vi på” (intervju, 21.09.2016).

Da jeg spurte Øen om han synes det var en sårbarhet i at de endret kommunikasjon, mener han at det heller styrker partiets troverdighet:

”Nei, heller tvert imot. Fordi jeg tenker at det viser vi tilpasser oss situasjonen som kommer. Det er ikke slik at vi er upåvirket av det som skjer. Så lenge at grunnholdningen ligger fast, altså at vi skal hjelpe mennesker som er i nød – så mener jeg at det står seg. Innstrammingene var nødvendige for å hjelpe flest mulig” (intervju, 21.09.2016).

Siste sitat viser at KrF var opptatt av å bli oppfattet som troverdige, og at dette kanskje var viktigere enn å ha en gjennomgående koherent historiefortelling før og etter Storskog i forbindelse med flyktningkrisen. KrF presenterer asylsøkerne både som *ofre* og *trusler*. Fordi de snakker om kontroll på asylsøkerne ved å stramme inn på regelverket, samtidig som de som trengte hjelp skulle få det. Det er i tråd med ”hjelpe-budskapet” de hadde før Storskog, men de snakket heller om menneskene som allerede hadde kommet hit istedenfor kvoteflyktninger. De rettferdiggjør sin endring ved å si at de hadde blitt sett på som naive om de ikke hadde endret kommunikasjonen sin, og slik ikke fått gehør for sin tolkningsramme. Og det var greit så lenge ”grunnholdningen om å hjelpe flest mulig” lå fast. Dette var en tolkningsramme som hadde kulturell resonans og appellerte til delte verdier hos KrFs velgere (Gamson & Modigliani, 1989; Reese, 2001). KrF rettferdiggjorde også sitt budskap ved å si at situasjonen var en annen, og KrF tilpasset seg denne situasjonen. Det var andre ting som

var aktuelle og ble lagt vekt på, og slik endret tolkningsrammen seg (Entman, 1993). Aanes sier om KrFs kommunikasjon:

”Den endret seg fra våren 2015 til november 2015, det gjorde den nok. KrF har alltid hatt en mer liberal innvandringspolitikk enn oss, men ligger mellom Høyre og Venstre. Det så man tydelig når det kom mange flyktninger. KrF har et velgergrunnlag som er ganske delt her. Mange av de som gir best tilbakemeldinger til Sylvi Listhaug er veldig tradisjonelle KrF-velgere. Men de mer urbane byvelgerne til KrF vil nok være på andre siden. Så jeg vil tro det påvirket kommunikasjonen til KrF. Den endret seg til å også begynne å snakke om innstramminger” (intervju, 12.08.2016).

Sølsnæs om KrFs endring: *”Jeg synes egentlig ikke at KrF endret seg i kommunikasjonen.*

Alles kommunikasjon endret seg noe fra Syria-forliket i juni til det som skjedde på høsten.

(...) Jeg mener KrFs kommunikasjon var ganske konsistent gjennom det som skjedde”

(intervju, 29.09.2016). Wennesand sier: ”Jeg synes KrF ble mer tøffe i tonen, de var tydeligere. Det var fortsatt KrF, men de var opptatt av å komme inn i debatten fra et annet verdiståsted. Derfor kom de litt hardere inn i noen runder” (intervju, 11.10.2016).

Aanes og Wennesand synes altså at KrFs kommunikasjon endret seg, mens Sølsnæs mente det ikke. Samtidig peker Aanes på at KrFs velgere er delt i innvandringspolitikken, noe som han mente måtte være en utfordring for KrF – Øen sier: *”Det var krefter hos oss også som ønsket at vi skulle være hardere. Enda tydeligere på innstramminger” (intervju, 21.09.2016).* Jeg tror at dette delte baklandet til KrF også var en faktor i hvorfor partiets tolkningsrammer endret seg, samtidig som at de ikke endret seg så mye at de ikke lenger var gjenkjennbare. Noe som var viktig for partiets troverdighet.

Sølsnæs forklarer at det var tre ting som var viktig for Høyre å løse etter Storskog: *”(...) Det var tre ting vi var opptatt av: rask utsending for å vise at vi var stram i klypa, men også en oppstramming i det som har med integreringspolitikk å gjøre” (intervju, 29.09.2016).*

Erna Solberg sier i sin Nyttårstale: *”Vi må ha kontroll med våre grenser og med hvem som kommer inn i landet. En streng, men rettferdig asylpolitikk gir signal om at asylinstituttet er til for de som trenger beskyttelse”* (01.01.2016). Her snakker hun at innstramminger er viktig løsning både for å få kontroll – men også at det var en viktig signaleffekt, for å få ned tallene på antall grunnløse asylsøkere.

Det tredje som var en viktig løsning for Høyre, var å gjøre velferdsgodene mindre gunstige – noe som ifølge Høyre var årsak til at det hadde kommet så mange flyktninger til Norge. Erna Solberg sier i sin redegjørelse for Stortinget 13. oktober 2015:

”Det er viktig å være praktisk og løsningsorientert i denne prosessen. Vi er nødt til å få kostnadene ned. Asylsøkerne skal få et godt og forsvarlig, men nøkternt tilbud. Derfor må vi kritisk gjennomgå de ordningene vi i dag har for om mulig å gi et tilbud på rimeligere måter. (...) Norge må ha tilstrekkelige og verdige ordninger for de som søker asyl. Samtidig bør ikke vi ha ordninger som er så gode at flere enn det som er naturlig velger Norge som mottaksland. Ordningene for og ytelsene til asylsøkerne må være avstemt med andre land det er naturlig å sammenligne oss med”.

Sølsnæs trekker frem Danmark som et slikt eksempel: *”Selv om de beskrives som harde i klypa – ingen som tenker at nå kommer jeg til et kaldt hardt land. Det kan omsettes til gode budskap til de velgerne som tenderes å stemme til oss”* (intervju, 29.09.2016).

Her kommer Høyres omtale av flyktningene som *trusler* tydeligere frem. De snakker om asylsøkerne både som noe de må få kontroll på og at disse må få dårlige ordninger, som en preventiv effekt for at det ikke skal komme flere. Ifølge Høyre er asylsøkerne også en trussel for velferdsstaten Norge fordi det krever mye resurser både å sende ut de som ikke har grunnlag for opphold, samtidig som det koster mye å integrere de menneskene som har kommet og kommer til å komme.

Tabell 5.1: ”Tolkningsrammer etter Storskog”

	Høyres ”medmenneskelig og streng-ramme”	Aps ”ansvarsramme”	KrFs ”hjelperamme”
Definisjon av problemet	Mange flyktninger kommer til Norge for å søke om oppholdstillatelse. Noe som fører til at mottaksapparatet blir sprengt og at Norge ikke har kontroll på grensen. ”Vi skal være åpne om at økningen har skapt en rekke utfordringer knyttet til registrering, innkvartering og saksbehandling. Også fremover vil håndteringen bli krevende” (Solberg, redegjørelse for Stortinget 13.10.2016).	Mange flyktninger kommer til Norge. Noe som fører til at mottaksapparatet blir sprengt og at Norge ikke har kontroll på grensen. ”Vi fikk gjentatte illustrasjoner på at vårt mottaksapparat ikke var satt opp til å møte en slik tilstrømning ved våre grenser, særlig prekær var situasjonen ved grensen mot Russland i nord” (Debutt om representantforslag om integrering, 12.01.2016).	Mange flyktninger kommer til Norge. Noe som fører til at mottaksapparatet blir sprengt og at Norge ikke har kontroll på grensen. ”Regjeringen ble utrolig nok tatt på sengen og at det ikke var kapasitet utbygd til å ta imot alle som kom. Og da kom det folk på Tøyen som måtte sove ute. Barn fikk ikke helsehjelp” (Intervju med Sørås, 13.10.2016).
Årsaken til problemet	Norge har ikke en streng nok asylpolitikk i kombinasjon med en gode velferdsordninger. ”Vi kunne ikke være en øy i et oppradd hav som virker mer attraktivt enn andre” (Sølsnæs (intervju, 29.09.2016).	Norge har ikke streng nok asylpolitikk, derfor må vi stramme inn for å få kontroll – det er bra for integreringen. ”Vi må ha kontroll ved grensene og vi må ha god integrering. Uten kontroll ved grensene får du ikke ingen god integrering. Det er egentlig en forutsetning” (Intervju med Ryste, 11.10.2016).	En ekstrem situasjon gjør at vi må stramme inn på regelverket for å søke asyl. ”Det var en ekstrem situasjon, en opplevd ekstrem situasjon i hele det politiske Norge” (intervju med Sørås 13.10.2016).
Moralsk evaluering	Det kommer mange som ikke trenger beskyttelse derfor må vi stramme inn på regelverket og sende et signal om at Norge ikke har et liberalt regelverk. ”Mange av de som har kommet trenger beskyttelse. Men mange kommer også fra trygge kår. Derfor har vi strammet inn lover og regler. Nå kommer det færre, og vi returnerer de som ikke skal ha opphold raskere” (Solberg, Nyttårstale, 01.01.2016).	Vi må ha innstramminger og kontroll på grensen slik at vi lykkes med integreringen. ”Ansvarlige partier må samle folk om nødvendige tiltak. De var to ting vi var skeptiske til. Innstrammingsforslag som var faglig motbevist og det andre var forslag som svekket rettsikkerheten” Intervju med Ryste, 11.10.2016).	Vi må ha innstramminger slik de som trenger hjelp får det. ”De som ikke har behov for beskyttelse skal sendes raskt ut, slik at vi kan bruke ressursene til å ta imot og integrere de som har et reelt beskyttelsesbehov” (Eriksen, KrFs landsstyretale 22.04.2016).

Løsning på problemet	<p>Vi må ha kontroll, sende signal om en streng asyl- og innvandringspolitikk. - Få ned kostnadsnivået på asylsøkerne</p> <p><i>"Vi må ha kontroll med våre grenser og med hvem som kommer inn i landet. En streng, men rettferdig asylpolitikk gir signal om at asylinstituttet er til for de som trenger beskyttelse".</i></p> <p><i>Solberg, Nyttårstalen, 01.01.2016.</i></p> <p><i>"Det er viktig å være praktisk og løsningsorientert i denne prosessen. Vi er nødt til å få kostnadene ned. Asylsøkerne skal få et godt og forsvarlig, men nøkternt tilbud (Solberg, redegjørelse i Stortinget, 13.10.2015).</i></p>	<p>Vi må ha innstramminger, de må ikke gå på tvers av hva som er bra for integreringen og ikke svekke rettsikkerheten.</p> <p><i>"Når det gjaldt innstramminger var det tre ting Ap var opptatt av å forankre. Vi skulle ha kontroll på grensene og ikke innføre tiltak som ikke fungerte. De integreringstiltakene som var negative for integrering ville vi ikke innføre"</i></p> <p><i>(Intervju med Ryste 11.10.2016).</i></p>	<p>Innstramminger må til, men de må være midlertidige.</p> <p><i>- Vi må ha innstramminger, men de må være midlertidige og i tråd med flyktningkonvensjonen. "Vi valgte å ikke stille oss på sidelinjen. Det har ført til at hasteinnføringen som har kommet er midlertidig. Det var et forslag fra KrF"</i></p> <p><i>(landskonferanse, 31.01.2016).</i></p>

5.5 Oppsummering og diskusjon

Før Storskog snakket alle tre partier om humanitær bistand til Syria og nærområdene, i tillegg til at Norge burde ta imot flere kvoteflyktninger. Dette endrer seg til at politikere snakker om flyktningene som kommer og har kommet til Norge. Samtlige parti endret sine tolkningsrammer til å omtale flyktningene som *trusler*, samtidig ble flyktningene mindre gradomtalt som *offer*. Siden politikere ønsket at deres historie og parti skulle bli oppfattet som troverdig og koherente i forbindelse med flyktningkrisen, fikk de et behov for å rettferdiggjøre denne endringen i kommunikasjon. Samtidig er det viktig å ha med seg at når antall asylankomster begynte å øke, ble politikernes motsvar å stramme inn i regelverket for å søke asyl i Norge. Politikere måtte dermed kommunisere ny politikk etter Storskog, dette var også en viktig grunn til at politikernes tolkningsrammer endret seg. Når nye hendelser

som oppstår, blir disse også inkorporert i tolkningsrammene. Når hendelser utvikler seg må dermed politikernes tolkningsrammer tilby en tolkning som er konsistent med deres historiefortelling (Gamson & Modigliani, 1989; Kuypers, 2006).

Før Storskog handlet Høyres ”medmenneskelig og streng-ramme” om humanitær bistand og balanserte mellom å omtale flyktingene som *trusler* og *offer*. Etter Storskog er det mindre å spore av offer-rammen, og de snakker om flyktingene i en tydeligere trussel-ramme. De rettferdiggjør sin endring med å peke på at situasjonen endret seg og dermed var det andre ting som var aktuelt å snakke om etter Storskog. Høyres ”medmenneskelig og streng-ramme” fremhevet dermed noen aspekter ved asyl- og innvandringsfeltet etter Storskog på bekostning av andre (Entman, 1993).

Deres endringsstrategi handlet om å formidle et budskap som var karakteristisk for Høyre ved at det allerede var kjent for Høyres velgere fra før. Slik fikk de troverdighet hos sine velgere ved at de kommuniserte et gjenkjennelig Høyre-budskap. Et eksempel på dette er kutt i velferdsgoder for asylsøkere.

Samtidig handlet deres tolkningsramme om at Ap hadde deler av skylden for situasjonen på Storskog hadde oppstått, det var Ap uenig i. Ap og regjeringspartiene konkurrerte dermed om å få gehør for sin prefererte tolkningsramme (Gamson og Modigliani 1989; Reese 2001).

Høyre var det partiet som endret tolkningsrammen sin minst av de tre partiene. De hadde dermed det mest koherente budskapet gjennom hele perioden for min analyse. De snakket om flyktingene som *trusler* både før og etter Storskog. For eksempel i forbindelse med signaleffekten av å liberalisere asyl- og innvandringspolitikken. Dette var de opptatt av gjennom hele perioden.

Før Storskog snakket KrF utelukkende om flyktninger som *offer* for krig og konflikt. Etter Storskog snakket de fortsatt om flyktninger som *offer*, samtidig som de omtalte dem som *trusler* ved blant annet å ønske ytterligere kontroll på regelverket for asyl- og innvandring. KrF sluttet å snakke om kvoteflyktninger etter Storskog, og flyttet fokuset over på de sårbare flyktningene som kom til Norge. Det å hjelpe mennesker i nød var gjennomgående for KrFs budskap før og etter Storskog, men etter handlet det mest om å hjelpe menneskene som hadde kommet til Norges grenser.

KrFs rettferdiggjøring av endringer handlet om at situasjonen hadde endret seg, derfor var det andre ting som var aktuelt å snakke om. Slik endret også tolkningsrammene seg ved å fremheve andre aspekter etter Storskog, enn de hadde gjort før (Entman, 1993). I tillegg mente KrF at situasjonen på Storskog var så ekstrem, at det trengtes ekstraordinære tiltak. De rettferdiggjorde også sin endring med at de kom til å miste troverdigheten ved å bli oppfattet som naive om de ikke begynte å snakke om innstramminger. Øen (intervju, 21.09.2016) mener tvert i mot at KrF viste styrke ved å endre kommunikasjon da situasjonen ved Storskog oppsto, det gav dem troverdighet. Dette forteller at KrF var mer opptatt av å bli oppfattet som et troverdig parti, enn å ha et koherent budskap.

Ap hadde behov for en rettferdiggjøring både for å forklare hvorfor de åpnet for 10 000 kvoteflyktninger til Norge i tillegg til at de endret kommunikasjon etter Storskog. Deres strategi slik jeg ser det var både å snakke om ting som var gjenkjennbart for Aps velgere. Slik fikk de også troverdighet for sin historie. For eksempel viktigheten av integrering og ansvar. Ap var dem som var mest opptatt av å ha en koherent historie, samtidig som at de fra de andre partiene ble oppfattet som de som hadde minst koherens i sitt budskap. Ap mener at de endret budskapet sitt, siden nye hendelser oppsto – men at det ikke var en inkonsistens i deres budskap. De andre informantene pekte på at det var Ap de mente hadde endret

kommunikasjonen sin mest. Ryste (intervju, 11.10.2016) mener at de andre partiene ønsket å slå sprekker i Aps historiefortelling.

Min tolkningsrammeanalyse viser at Ap hadde endring i sin kommunikasjon. Deres tolkningsrammer dreide mer mot trussel-rammen etter Storskog, for eksempel ved økt fokus på kontroll og reguleringer. Samtidig hadde rammene deres mindre fokus på flyktningene som *offer* etter Storskog, enn før. Likevel hadde Ap har elementer av offer-rammen etter Storskog også, for eksempel når de snakket om integrering. Ryste mener blant annet at de hadde vært opptatt av å ta ansvar hele tiden. Etter Storskog handlet dette ansvaret mer om å ha kontroll over situasjonen på Storskog – enn å ta ansvar internasjonalt, slik de snakket om før Storskog.

6. Oppsummering og konklusjon

Høsten 2015 gikk norske politikere sammen om et forlik som i realiteten var en oppmykning av innvandrings- og asylregelverket. I etterkant av at mange flyktninger kom til Norge over Storskog, gikk de bare fem måneder etterpå over til å stramme det inn igjen. Tilstrømmingen fremtvang et behov for en politisk reaksjon og endring i kommunikasjon, som ideelt sett burde være lik kommunikasjonen de hadde før Storskog.

I denne oppgaven har jeg derfor forsøkt å belyse hvordan politikerne endrer kommunikasjon og rettferdiggjør denne endringen ved hjelp av Entman (1993) sin definisjon av tolkningsrammebegrepet og Walter Fisher (1987) sitt narrative paradigme. Formålet med denne undersøkelsen var å gi et bidrag til teorien om tolkningsrammebegrepet i forbindelse med *endring* av tolkningsrammer. For å belyse min problemstilling valgte jeg to kvalitative metoder som var intervju med rådgivere i tre norske partiers stab og innholdsanalyse av partienes taler. Dette har gitt meg mulighet til å gå i dybden på de tolkningsrammene politikerne hadde i forbindelse med flyktningkrisen. Slik har jeg fått innsikt i hvilke tolkningsrammer som ble brukt, hvordan tolkningsrammene endret seg og hvordan politikerne rettferdiggjorde det.

6.1 Konklusjon

Samtlige partiers tolkningsrammer omtalte flyktningene som *offer* for krig og konflikt og mindre som *trusler* før Storskog. Etter Storskog begynte partiene å omtale flyktningene som *trusler*, samtidig ble flyktningene mindre omtalt som *offer*.

Partiene prøvde å fremstille seg selv og historien sin som koherent og troverdig da de rettferdiggjorde endringene i budskapet sitt. Fisher (1987) mener en historie må oppfylle

visse krav for å være troverdig. Empirien i oppgavens analyse viser at politikerne ønsket å fortelle en troverdig historie til sine velgere i forbindelse med flyktningkrisen.

I partienes rettferdiggjøring og endringsstrategi var det fire punkter som markerte seg:

- Partiene brukte en kommunikasjon og retorikk som er kjent fra velgerne sine fra før.
- Det var andre aspekter ved saken som var mer aktuelt å snakke om.
- De finner noen elementer som de mener at de har kommunisert hele tiden.
- Det var en unntakstilstand.

Det første punktet omhandler at politikerne formidlet et budskap som var kjent for sine velgere fra før. Budskapet deres hadde altså en kulturell resonans og appellerte til kulturelt delte verdier. Dette er viktig for at en tolkningsramme skal ha suksess i konkurransen med motstridende virkelighetsbeskrivelser (Gamson & Modigliani, 1989; Reese, 2001). Samtidig handler det også om politikernes troverdighet ovenfor sine velgere og potensielle velgere. Høyre kommuniserte et mer nøkternt velferdstilbud for asylsøkerne etter Storskog slik at Norge ikke skulle skille seg ut fra de andre landene som mer attraktivt å komme til.

Høyrevelgerne var i følge mine intervjuobjekter opptatt av en bærekraftig velferdsstat.

Samtidig visste Høyre også at deres velgere ikke var for en liberal asylpolitikk. Derfor var dette, kombinert med et budskap om innstramminger på asyl- og innvandringsregelverket, et godt budskap for Høyre. Innstramminger var vanskeligere både for Ap og KrF å

kommunisere. Ap løste dette ved å kommunisere at det å ta ansvar for kontroll på grensen var viktig for dem, spesielt med tanke på at disse flyktningene også skulle bli inkludert og integrert i det norske samfunnet. For dem ble altså det å "ta ansvar" viktig hele veien, det som endret seg var *hva* Ap tok ansvar for. Før Storskog handlet det om å ta ansvar for menneskene på flukt i Syria, etter Storskog handlet det om å ta ansvar for de menneskene som hadde kommet til Norge. KrFs hjelperamme var lik Ap sin i den forstand at de kommuniserte et

budskap om å hjelpe mennesker i nød. Både før og etter Storskog. Forskjellen var at etter Storskog handlet det ikke lenger om å hjelpe flyktningene i Syria og nærområdene, men om at de som hadde kommet til Norge skulle hjelpes på best mulig måte.

Høyre som hadde det mest konsistente budskapet gjennom hele perioden mener at deres grep var å vekke kommunikasjonen annerledes da flyktningene sto ved grensen. Det var altså noen aspekter som ble løftet frem på bekostning av andre (Entman, 1993). Historien deres var altså konsistent i den forstand at det ikke var noe de måtte slutte å si fordi de ikke mente det lenger i følge Søltnæs (intervju, 29.09.2016). I Høyres ”streng- og medmenneskelig” tolkningsramme gikk partiet fra å ha et mer ”medmenneskelig” budskap før Storskog, til et ”strengere” etter Storskog. Et eksempel på dette er at Søltnæs peker blant annet på at før Storskog hadde Høyre et innlegg i Aftenposten om hvor gruffullt det var det som skjedde i Middelhavet med at mennesker druknet på vei over havet. Den kunne de ikke hatt på trykk senere på høsten mente han. Ap vektet budskapet sitt annerledes i den forstand at de fokuserte mer på integrering etter Storskog, i forhold til før Storskog. Noe som også i følge Ap var et budskap som var kjent for deres velgere fra før. Ap mente at Norge allerede hadde inngått et godt forlik om å ta imot mange flyktninger, og at dette var noe som alle var enige om – og derfor var det ikke aktuelt å begynne å snakke om at Norge skulle igjen ta imot flere kvoteflyktninger selv om situasjonen i Syria og nærområdene var uendret.

Opgavens intervjuobjekter pekte også på noen aspekter ved saken som de hadde kommunisert hele tiden. KrF var opptatt av å hjelpe mennesker i nød, Ap var opptatt av å ta ansvar. Høyre var opptatt av signaleffekten Norge gav fra seg i sin kommunikasjon. Aanes sier at de var veldig fornøyde med at de hele tiden kommuniserte et budskap om en restriktiv asylpolitikk, men at i ettertid hadde dette kanskje sett annerledes ut om ikke så mange flyktninger hadde kommet over Storskog. Slik jeg tolker det mener han at det norske folk

kanskje folk hadde hatt en oppfatning av Høyre som et parti som ikke tok ansvar for menneskene i Syria og nærområdene om ikke Storskog-episoden oppsto.

Ap og KrF brukte begge begreper som vist til en unntakstilstand i forbindelse med flyktningkrisen. Ap mente det at så mange mennesker var på flukt førte til at politikerne måtte inn med et ekstraordinært tiltak, i form av vedtaket om å ta imot 10 000 kvoteflyktninger til Norge. KrF brukte begrepet ”ekstrem situasjon” for å forklare hvorfor de ble med på innstramminger i asyl- og innvandringsregelverket etter Storskog. Felles for Ap og KrF handlet det altså som en unntakstilstand som førte til at de måtte opptre ukarakteristisk ved å stemme for politikk de ellers ikke hadde stemt for om tilstandene hadde vært ”normale”.

Jeg mener at disse fire punktene viser at politikerne var opptatt av Fisher (1987) sine prinsipper og krav til en fortelling når den blir testet mot kontrasterende historier og prinsipper som koherens, troverdighet og pålitelighet. I tillegg må historiens aktør, i denne forbindelse politikerne opptre karakteristisk. Samtidig viser også mine funn at politikerne strekker på kravene, og har ulike tilnærminger til dem. Søltnæs (29.09.2016) sier blant annet at det er ok å endre budskapet sitt så lenge man ikke endrer det for mye. Øen (21.09.2016) peker for eksempel på at KrF ikke hadde blitt tatt på alvor om de ikke endret budskapet sitt da flyktningene sto ved Norges grenser, og at det var grunnen til at de også begynte å snakke om innstramminger. Øen mente at det var en styrke at politikerne kan tilpasse seg når hendelser inntreffer som endrer situasjonen.

Samtidig kan man også si at det hadde vært uholdbart å holde på kommunikasjonen om å hjelpe menneskene i Syria og nærområdene når Norge hadde en massiv tilstrømning av asylsøkere ved grensen. Da hadde det kanskje blitt oppfattet som at regjeringen og Stortinget ikke gjorde noe for å ta kontroll over den alvorlige situasjonen som hadde oppstått på ganske

kort tid. Det ble en forventning fra folket om at de folkevalgte skulle rydde opp. I tillegg hadde også politikken endret seg i forbindelse med saksfeltet, noe som også spilte inn på politikernes endrede budskap. På grunn av hendelsen som oppsto vedtok de ny politikk som måtte inkorporeres i politikernes tolkningsrammer (Gamson & Modigliani, 1989; Kuypers, 2006).

Siden jeg bruker tolkningsrammeanalyse, kan oppgaven gi nye perspektiver og eksempler på denne metodiske tilnærmingen. Mitt valg av metode har gitt oppgaven noen begrensinger. Blant annet har jeg ikke benyttet kvantitative metoder, noe som kunne gitt andre svar på min problemstilling. Grunnet begrenset tidsperspektiv og oppgavens avgrensede omfang, valgte jeg heller ikke å se på hvordan mediene formidlet tema for oppgaven. Det er en svakhet for denne oppgaven at mediene ikke er med og at jeg utelukkende har sett på politikernes kommunikasjon.

Denne oppgaven gir et bidrag til tolkningsrammeteorien og viser til noen fellestrekk om hvordan og hvorfor tolkningsrammer endres. Oppgaven bygger videre på Gamson og Modigliani (1989) og Kuypers (2006) sin forskning om hvordan nye hendelser inkorporeres i tolkningsrammer slik de passer med aktørenes historiefortelling. Oppgaven gir også et bidrag når det gjelder politikernes forhold til Fisher (1987) sine narrative krav til en historie, hvor vidt politikerne følger dem og hva de tenker om politiske parti i sammenheng med narrativ historiefortelling. Samtidig viser oppgaven også noen fellestrekk i hvordan politikere rettfærdiggjør endringer i sine tolkningsrammer og narrativ.

Videre forskning kan bygge videre på oppgavens funn ved å for eksempel finne liknende caser og sammenlikne politikernes rettfærdiggjøring av endring i tolkningsrammer og historiefortelling. Slik kan man sammenlikne og se funnene er sammenfallende. En annen mulighet er å gjøre en publikumsundersøkelse der man ser på velgere sin oppfatning av endring i politikernes historiefortelling og hva dette gjør med velgernes troverdighet til

politikere. Med mine fire punkter for politikernes rettferdiggjøring av endring i tolkningsrammer, har videre forskning et litt større grunnlag i forbindelse med forskning på endringer i tolkningsrammer.

7. Litteraturliste:

- Amnesty.no. (i. d.). Flyktninger fra Syria. Hentet 30. september 2017 fra <https://www.amnesty.no/tema/flyktninger-fra-syria>
- Arbeiderpartiet. (2013). Vi tar Norge videre. Arbeiderpartiets partiprogram 2013-2017. Hentet 8. august 2017 fra https://res.cloudinary.com/arbeiderpartiet/image/upload/v1/ievv_filestore/2d4028eb898243d1bef587c4744479737ab8d0f98201477897fbcf78b0a82735
- Avtale mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne (heretter partene) vedrørende økt humanitær innsats i Syria og nærområdene, samt økt antall overføringsflyktninger fra Syria til Norge for årene 2015, 2016 og 2017. (2015). Hentet 8. august 2017 fra <https://journalisten.no/sites/journalisten.no/files/avtale-om-flyktninger-juni-2015.pdf>
- Carragee, K. M. & Roefs, W. (2004). The neglect of power in recent framing research. *Journal of communication*, 54(2), 214-233. doi: 10.1111/j.1460-2466.2004.tb02625.x
- coherence. (i.d.). I *Oxford Living Dictionaries*. Hentet fra <https://en.oxforddictionaries.com/thesaurus/coherence>
- D'angelo, P. (2002). News framing as a multiparadigmatic research program: A response to Entman. *Journal of communication*, 52(4), 870-888. doi: 10.1111/j.1460-2466.2002.tb02578.x
- D'Angelo, P. & Kuypers, J. A. (2010). *Doing news framing analysis: Empirical and theoretical perspectives*: Routledge.
- Ekroll, H. C. (2015, 19. juni). I dag vedtar Stortinget hvor mange Syria-flyktninger som kan komme til Norge. *Aftenposten*. Hentet fra <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/P2bX/I-dag-vedtar-Stortinget-hvor-mange-Syria-flyktninger-som-kan-komme-til-Norge>
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of communication*, 43(4), 51-58.
- Entman, R. M. (2010). Framing media power. I P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Red.), *Doing news framing analysis: Empirical and theoretical perspectives* (s. 331-355). New York: Routledge.
- Erstad, E. A. (2016). *Farvel, Syria. Om eit folk på flukt*. Oslo: Det norske Samlaget.
- Fidelity. (i.d.). I *Oxford Living Dictionaries*. Hentet fra <https://en.oxforddictionaries.com/thesaurus/fidelity>
- Figenschou, T. U. & Thorbjørnsrud, K. (2015). Faces of an invisible population: Human interest framing of irregular immigration news in the United States, France, and Norway. *American Behavioral Scientist*, 59(7), 783-801.
- Fisher, W. R. (1987). *Human Communication as Narration: Toward a Philosophy of Reason, Value, and Action*. Columbia, South Carolina: University of South Carolina Press.
- FN-sambandet. (2017, 21. august). Flyktninger. Hentet 25. oktober 2017 fra <http://www.fn.no/Tema/Flyktninger>
- Frontex. (i. d.). Frontex «Mission and tasks». Hentet 5. august 2017 fra <http://frontex.europa.eu/about-frontex/mission-and-tasks/>
- Gamson, W. A. & Modigliani, A. (1989). Media discourse and public opinion on nuclear power: A constructionist approach. *American journal of sociology*, 95(1), 1-37.
- Gerring, J. (2016). *Case study research: Principles and practices [draft]* (2. utg.). New York: Cambridge University Press.
- Goffman, E. (1981). A reply to Denzin and Keller. *10*(7), 60-68.

- Grønmo, S. (2015). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (5. utg.). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke.
- Hallahan, K. (1999). Seven models of framing: Implications for public relations. *Journal of public relations research*, 11(3), 205-242. doi: http://dx.doi.org/10.1207/s1532754xjpr1103_02
- Holmen, H. (2015). rasjonalitet. I *Det Store Norske Leksikon*. Hentet fra <https://snl.no/rasjonalitet>
- Horsti, K. (2007). Asylum seekers in the news: Frames of illegality and control. *Observatorio (OBS*) Journal*, 1(1), 145-161. doi: <http://dx.doi.org/10.15847/obsOBS11200745>
- Horsti, K. (2008). Europeanisation of public debate: Swedish and Finnish news on African migration to Spain. *Javnost-the public*, 15(4), 41-53.
- Horsti, K. (2012). Humanitarian discourse legitimating migration control: FRONTEX public communication. I M. Michi, R. Schroeder & R. Wodak (Red.), *Migrations: interdisciplinary perspectives* (s. 297-308). Wien: Springer-Verlag.
- Horsti, K. (2013). De-ethnicized victims: Mediatized advocacy for asylum seekers. *Journalism*, 14(1), 78-95.
- Høyre. (2013). Nye løsninger. Høyres stortingsvalgprogram 2013-2017. Hentet fra <http://publikasjoner.hoyre.no/hoyre/160/>
- Ihlen, Ø. (2007). *Petroleumsparadisets: norsk oljeindustri strategiske kommunikasjon og omdømmebygging*: Unipub.
- Ihlen, Ø., Skogerbø, E. & Allern, S. (2015). *Makt, medier og politikk. Norsk politisk kommunikasjon*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Jørgensen, M. B. & Meret, S. (2012). Framing Scandinavian conceptualizations of irregular migration. *Nordic Journal of Migration Research*, 2(4), 289-297.
- Kjeldsen, J. E. (2015). Politisk talekunst: talens gjenkomst og egenart. I Ø. Ihlen, E. Skogerbø & S. Allern (Red.), *Makt, medier og kommunikasjon*. Oslo: Universitetsforlaget.
- KristeligFolkeparti. (2013). KrF sitt stortingsprogram fra 2013-2017. Hentet 10. oktober 2017 fra <https://www.krf.no/globalassets/vedlegg/politiske-dokumenter/politisk-program-2013-2017-bokmal-pdf.pdf>
- Kuypers, J. A. (2006). *Bush's war: Media bias and justifications for war in a terrorist age*. USA: Rowman & Littlefield Publishers.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Matre, J. J., Nilas. (2016, 27. januar). 10 ting du må vite om asylkaoset på Storskog. *Verdens Gang*. Hentet fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/asyl-debatten/10-ting-du-maa-vite-om-asylkaoset-paa-storskog/a/23603522/>
- Matthes, J. & Kohring, M. (2008). The content analysis of media frames: Toward improving reliability and validity. *Journal of communication*, 58(2), 258-279. doi: 10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x
- Narrativ. (i.d). I *Bokmål- og nynorskordboken*. Hentet fra <http://ordbok.uib.no/narrativ>
- narrative. (i.d). I *Oxford Living Dictionaries*. Hentet fra <https://en.oxforddictionaries.com/thesaurus/narrative>
- Norad. (2016, 23.februar). Norsk utviklingspolitikk. Hentet 20. oktober 2017 fra <https://www.norad.no/om-bistand/norsk-utviklingspolitikk/>
- Reese, S. D. (2001). Prologue—Framing public life: A bridging model for media research. I S. D. Reese, O. H. Gandy Jr & A. E. Grant (Red.), *Framing public life: Perspectives on media and our understanding of the social world* (s. 7-31). New York: Routledge.

- Regjeringen.no. (2016, 12. oktober). Humanitær bistand. Hentet 10. oktober 2017 fra https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/utviklingssamarbeid/hum_bistand/id2514944/
- Semetko, H. A. & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of communication*, 50(2), 93-109. doi: 10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x
- Sluttkonferanse for prosjektet Mediation of Migration: Media impacts on Norwegian immigration policy, public administration and public opinion 2011-14.* (2014). Hentet fra <https://www.hf.uio.no/imk/forskning/prosjekter/mediation-of-migration/sluttrappport-mom.pdf>
- Stoltenberg, J. (2016). *Min historie*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Tall og fakta 2015.* (i.d). Oslo: Utlendingsdirektoratet. Hentet fra https://www.udi.no/globalassets/global/aarsrapporter_i/tall-og-fakta-2015.pdf
- Tankard, J. W. (2001). The empirical approach to the study of media framing. I S. D. Reese, O. H. Gandy Jr & A. E. Grant (Red.), *Framing public life: Perspectives on media and our understanding of the social world* (s. 95-106). New York: Routledge.
- Tønnessen, M. (2015). migrant. I *Store norske leksikon*. Hentet fra <https://snl.no/migrant>
- Van Gorp, B. (2005). Where is the frame? Victims and intruders in the Belgian press coverage of the asylum issue. *European Journal of Communication*, 20(4), 484-507.
- Van Gorp, B. (2007). The constructionist approach to framing: Bringing culture back in. *Journal of communication*, 57(1), 60-78. doi: 10.1111/j.0021-9916.2007.00329.x
- Van Gorp, B. (2010). Strategies to take subjectivity out of framing analysis. I P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Red.), *Doing news framing analysis: Empirical and theoretical perspectives* (s. 84-109). New York: Routledge.
- Yin, R. K. (2014). *Case study research: Design and methods* (5. utg.). California: Sage publications.
- Østbye, H., Helland, K., Knapskog, K., Larsen, L. O. & Moe, H. (2007). *Metodebok for mediefag* (Bind 3). Bergen: Fagbokforlaget.

Forlik:

Tiltak for å møte flyktningkrisen. (2015, 19. november) Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/contentassets/7d82bd6cce8b466dacbb01d360846f79/asylavtale_stortinget_2015-11-19.pdf

Et felles løft for god integrering. Tiltak for å møte flyktningkrisen, del II og III. (2015, 16. desember). Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/contentassets/7d82bd6cce8b466dacbb01d360846f79/integreringsavtale_stortinget_2015-12-16.pdf

Avtale mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og

Miljøpartiet de Grønne vedrørende økt humanitær innsats i Syria og nærområdene, samt økt antall overføringsflyktninger fra Syria til Norge for årene 2015, 2016 og 2017. (2015, 10. Juni) Tilgjengelig her:

<https://journalisten.no/sites/journalisten.no/files/avtale-om-flyktninger-juni-2015.pdf>

Taler:

- Støre, J. G. (16.04.2015): Tale på Arbeiderpartiets landsmøte. Tilgjengelig her:
<https://www.youtube.com/watch?v=9z3azmc4R98>
- Støre, J. G. (22.09.2015): Tale for Arbeiderpartiets landsstyremøte. Tilgjengelig her:
<https://www.youtube.com/watch?v=7zvIm2CBG8U>
- Støre, J. G. (05.04.2016): Tale for Arbeiderpartiets landsstyremøte. Tilgjengelig her:
<https://www.youtube.com/watch?v=RW0ETRM6q-8>
- Støre, J. G. (12.01.2016): Debatt om representantforslag om integrering. (Se vedlegg 3)
- Solberg, E. (24.02.2015): Tale på Høyres landsmøte. Tilgjengelig her:
<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/tale-pa-hoyres-landsmote/id2408499/>
- Solberg, E. (30.04.2015): Redegjørelse om situasjonen i Middelhavet og humanitære kriser i Syria og Irak. Tilgjengelig her: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/redegjorelse-om-situasjonen-i-middelhavet-og-humanitare-kriser-i-syria-og-irak/id2409283/>
- Solberg, E. (13.10.2015): Redegjørelse om migrasjon/flyktningsituasjon i Middelhavet og Europa. Tilgjengelig her:
<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/migrasjonflyktningsituasjonen-rundt-middelhavet-og-i-europa/id2457814/>
- Solberg, E. (01.01.2016): Nyttårstalen 2016. Tilgjengelig her:
<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/nyttarstalen-2016/id2469087/>
- Hareide, K. A. (25.09.2015): Tale til KrFs landsstyre. Tilgjengelig her:
<https://www.youtube.com/watch?v=qV9fjBQUI3o>
- Eriksen, D. (08.06.2015): Tale på KrFs landsmøte. Tilgjengelig her:
<https://www.youtube.com/watch?v=Q-L7QLIKS7Y>
- Hareide, K.A (31.01.2016): Tale på KrFs landskonferanse. Tilgjengelig her:
<https://www.youtube.com/watch?v=q1fJDmB--PA>
- Eriksen, D. (22.04.2016): Tale for KrFs landsstyre. Tilgjengelig her:
<https://www.youtube.com/watch?v=RsrQ2OqW8y0>

Intervjuobjekter:

- Aanes, S. (12.08.2016). Statssekretær og pressekontakt for Erna Solberg
- Sølsnæs, T. (29.09.2016). Tidligere politisk rådgiver i stortingsgruppen til Høyre.
- Ryste, C. (11.10.2016). Kommunikasjonssjef i Arbeiderpartiet.
- Wennesland, Ø. W. (11.10.2016). Politisk rådgiver i Arbeiderpartiet
- Øen, J. H. (21.09.2016). Knut Arild Hareides personlige rådgiver og taleskriver.

Sørås, G. (13.10.2016). Kommunikasjonsrådgiver for KrFs stortingsgruppe.

Vedlegg 1: Tolkingsrammer

Eksempel på koding og kategorisering i matrise i forbindelse med analysens tolkningsrammer.

	Erna Solbergs landsmøtetale (24.04.2015)
Problembeskrivelse	Nødhjelp til Syria og nærområdene er nødvendig
Årsaksforklaring	Mennesker flykter fra fattigdom og konflikt
Moralsk evaluering	Vi har en forpliktelse til å øke innsatsen der den betyr mest for flest
Løsningsforslag	Regjeringen vil foreslå å øke bidraget til Syria og nærområdene

Vedlegg 2: Eksempel på analysenotater

Landsmøte tale for 2015 (april)

Erna startet talen med å snakke om flyktningkrisen. Begynte å snakke om Middelhavet og vårt ansvar for å hjelpe.

- Snakket om samlet ansvar
- Skip og EUs operasjoner
- Mer hjelp fremover
- Middelhavet skal ikke bli en kirkegård
- Norske skip har tatt opp 5000 flyktninger fra havet
- Økt innsats
- Menneskesmugling
- Norges økende ansvar, særlig Syria og Irak
- Trappe opp innsatsen
- Vi har bidratt mer enn de nordiske landene har gjort tilsammen
- Øke innsatsen der den betyr mest for flest. Øke innsatsen inne i Syria og nærområdene.
- Vi skal aldri være oss selv nok
- Fortsetter med: usikker tid, noen er redd for arbeidsløshet, andre er redd for fremmedkrigere

Rammer:

- Bidra med penger (hjelpe dem der de er)
- Få til et Europasamarbeid
- Ingenting om kvoteflyktninger
- Ingenting om innstramminger

Statsministerens redegjørelse til Stortinget 13. Oktober 2015: om Migrasjon/flyktningssituasjon i Middelhavet og i Europa

Lang utredning om flyktningssituasjonen i Europa og i verden.

- Bruker uttrykket: mange illegale migranter
- Snakker om økt norsk humanitær bistand, historisk høyt budsjett.
- Snakket om et Europasamarbeid for å få bukt med utfordringene i flyktningstrømmen.
- Mange kommer som får opphold, mange får ikke opphold

Mange land opplever nå at det er krevende å håndtere asyltilstrømmningen. Norge tar en stor andel, men vi ser at enkelte land har betraktelig større utfordringer enn oss, men andre land nesten ikke berøres av migrasjonsutfordringene.

Rammer:

- Streng og rettferdig
- Ingenting om innstramminger
- Bidra med mer penger (hjelpe dem der de er)
 - Skrytte mye av at Norge har gjort
- Europasamarbeid
- Mange kommer som får opphold, mange får ikke opphold

- Snakket om hvordan Regjeringen tilrettelegger for de 8 000 kvoteflyktingene Norge skal ta imot.
- Norge tar imot mange flyktinger

Vedlegg 3: Debatt om representantforslag om integrering

Debatt om representantforslag om integrering (Støre, 12.01.2016):

President,

Kriser krig og konflikt har ført millioner av mennesker på flukt. I 2015 tok over en million seg over Middelhavet til Europa. Gjennom høsten kom det også tusener til våre grenser.

Det skapte en ekstraordinær situasjon. Vi fikk gjentatte illustrasjoner på at vårt mottaksapparat ikke var satt opp til å møte en slik tilstrømning ved våre grenser, særlig prekær var situasjonen ved grensen mot Russland i nord.

Sent i august anslo regjeringen at antall asylsøkere ville gå ned. Så kom det i stedet rekordmange. Det var behov for ekstraordinære tiltak.

Menneskene som kommer til Norge skal behandles på en verdig og skikkelig måte, i tråd med våre folkerettslige forpliktelser og våre humanitære tradisjoner, enten de har rett på opphold eller ikke. Det store flertallet er mennesker som har trosset store farer, de er utslitte og redde.

Mottaksapparatet var ikke forberedt. Mange lokalsamfunn fikk akuttmottak lokalisert nær sagt over natten. Viljen til å hjelpe er stor i Norge. Men mange opplevde også usikkerhet – usikkerhet om kontroll ved grensene våre, usikkerhet om utviklingen fremover og usikkerhet om hva det betyr å få nye naboer, arbeidskolleger – usikkerhet om hva det vil si å leve sammen i et større mangfold.

President,

Arbeiderpartiet mener at Stortinget i slike situasjoner skal legge stor vekt på å opptre samlet.

Det betyr ikke at vi skal glatte over politiske motsetninger. Men om det er mulig å samle oss om både handling og oppfølging, så skal vi skyve egenmarkeringer til side og opptre slik at nordmenn i alle deler av landet, kommuner uansett hvem som styrer og flyktingene som ankommer opplever at Stortinget har bred enighet om både prinsipper og tiltak.

Konfrontasjonen, påpeking av mangler og sen reaksjon kunne skaffet flere markeringer. Men det hadde samtidig sendt signal om splittelse og motsetninger ut i norske kommuner og lokalsamfunn på et tidspunkt når det aller mest er behov for å opptre forstandig og samlet. Det har vi unngått.

Det viktigste denne høsten var å legge et grunnlag som setter oss i stand til å mestre en situasjon som neppe er over. Ved å gå sammen om brede forlik ruster vi oss til å møte en utvikling som UDI i sine anslag mener er svært åpen. Vi samler oss til å gi Regjeringen den støtten den trenger i internasjonale forhandlinger for å gjenreise en holdbar, felles europeisk politikk.

President,

Knappt noen nasjonalforsamling i Europa opptrer så samlet som vi gjorde da vi ble enige om forliket om styrket kontroll med innvandring i november og i desember forliket om integrering og støtte til kommunene. Det er en styrke.

Det er grunn til å tro at enkelte av forslagene som fremmes i dag vil samle et enda bredere flertall enn partiene som fremforhandlet avtalen. Alle partier på Stortinget signaliserer med dette at vi er opptatt av å lykkes med de store integreringsoppgavene som står foran oss.

President,

«De forlikene fra november og desember understreker den viktige sammenhengen kontroll med innvandringen, og muligheten til å lykkes med god integrering. Dersom vi ikke har kontroll, eller om befolkningen er i tvil om at myndighetene har kontroll, blir integreringsoppgaven mye vanskeligere».

I Norge er dette en oppgave for våre myndigheter, de politiske myndighetene, utlendingsmyndighetene og politiet. Men det er også en oppgave landene må møte sammen. Det er svært alvorlig for Europa om hvert land – i fravær av kontroll ved yttergrensene – løser migrasjonsutfordringene hver for seg – ofte vil det oppleves som om man skyver utfordringen over til et annet land, nært eller mindre nært.

Det kan skape grobunn for konflikter, mer alvorlige enn Europa har sett på generasjoner. Det må Norge og Norden bidra til å motvirke.

President,

Regjeringen har sendt på høring forslag til oppfølging av forliket fra november om kontroll ved grensene. Disse følger i hovedsak opp det som er en bred enighet i asyl- og flyktningspolitikken i Norge.

Arbeiderpartiet vil lytte til hva de ulike høringsinstansene uttaler, der er meningen med høring, at vi skal få saken belyst. Vi skal vurdere hvert enkelt forslag, og summen av forslag. Vi er enige om innstramminger som kan sikre kontroll ved våre grenser og at mennesker som ikke har krav på beskyttelse raskt kan returnere. Vi må også vurdere om noen av forslagene påvirker vår mulighet til å lykkes med integrering.

President,

Det er nemlig en hovedoppgave for Norge nå – å lykkes med integrering; å sikre at de nye tusener som er kommet på mottak, akuttmottak eller ordinære mottak, kan få sine saker behandlet raskest mulig og så få mulighet til å komme videre i livet, mulighet til å bidra med plikter og rettigheter i det norske samfunnet.

I forliket understreker partiene de grunnleggende verdiene integreringen må bygge på, verdier alle i det norske fellesskapet må forholde seg til; demokrati, rettsstat, universelle menneskerettigheter, ytringsfrihet, likestilling og likeverd.

Dette er verdier som forplikter – de som kommer til Norge og skal leve livene sine videre her – og vi som bor i landet – det kreves innsats fra alle parter. Arbeiderpartiet ser disse verdiene

som en samfunnskontrakt som forplikter, de står tydelig uthevet i vår integreringsplattform fra 2011.

Det handler om at folk skal kunne føle trygghet. Det er også et spørsmål om å vise medmennesker respekt. Integrering er en toveis prosess, de som kommer må respektere spillereglene som gjelder i Norge.

Masseovergrepene mot kvinner i Köln på nyttårsaften har rystet oss alle. Ifølge tysk politi er de fleste mistenkte ulovlige immigranter eller asylsøkere. Også i Sverige har masseangrep på kvinner blitt kjent i ettertid. Både i Köln og Stockholm skal politiet ha forsøkt å fortie at angrepene hadde funnet sted i en misforstått frykt for at åpenhet kunne skape reaksjoner.

Resultatet er det stikk motsatte, fortielsen har skapt sinne og forsterket motsetningene. Her er det ikke rom for å vike en tomme. Kvinner i Norge og resten av Europa skal leve frie liv, uten frykt. Alt annet er å regne som nederlag for vårt levesett. Derfor må overgrep som dem kvinner i Stockholm og Köln ble utsatt for møtes med umiddelbar fasthet – og ikke med fortielse og ettergivenhet – like konsekvent som vi skal møte de lovbrysterne som stikker asylmottak i brann.

President,

Regjeringen er i gang med en stortingsmelding om integrering. Det kan ikke være en unnskyldning for å vente med dette arbeidet – forsterket språkopplæring, avklaring av status for utdanning, tiltak for å sikre bolig og oppfølging av invitasjonen fra LO og NHO om å finne gode veier til arbeid – uten å sette standarder og anstendighet i arbeidslivet i spill.

Vi har en klar forventning om at regjeringen raskt følger opp forslagene som i dag vedtas. Vi trenger handling lenge før integreringsmeldingen presenteres.

Kommunene har et særlig ansvar – både for å huse mottak, sikre grunnleggende tjenester for de ankomne og så lede an i god integrering av de som får opphold.

Forliket slår tydelig fast at kommunene skal kompenseres for sine utgifter. Vi sender en klar instruks til regjeringen om å sette seg ned med KS for å kartlegge kommunesektorens økte kostnader til helse, skole, barnehage og barnevern mv., og sørge for at kommunene blir kompensert for sine ekstrakostnader.

Vi forventer også at regjeringen følger opp at den nye bosettingsavtalen som skal inngås mellom regjeringen og KS sikrer at vi bosetter i tråd med behovet. Begge forlikene fra i fjor understreker at botilbudene for barn på flukt blir satt opp med sterk barnefaglig kompetanse. Også her trengs det snarlige tiltak.

President,

Med de to forlikene fra det brede flertallet i Stortinget har regjeringen et veikart og en marsjordre. Den forvalter også et stort ansvar for at enigheten kan gi sitt bidrag til at vi lykkes.

Veldig mange rundt omkring i Norge står på og gjør en kjempejobb med bosettingsarbeid og integrering. Vi ser og hører om frivillige som stiller opp og gjør en uvurderlig innsats.

Ansatte hos utlendingsmyndighetene og politiet og flere andre etater har gjort en jobb det står stor respekt av. De skal vite at de er sett og verdsatt av Stortinget.

President,

Til slutt, alle land i Europa skal håndtere økt innvandring og integrering. Det gjelder også landene i Norden.

De er våre naboland. Vi gjør oss ulike erfaringer. Det er avgjørende at det er god politisk kontakt mellom de nordiske landene for å hindre at nasjonale tiltak skaper spenninger og konflikter. Vi har mye å henge om i Norden – blant annet pass-fri ferdsel og et felles arbeidsmarked helt siden 1950-tallet. Det må ikke settes i spill når vi hver for oss skal møte folk på flukt.